ޤަރާރުއްޔާ ނަންބަރު: 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 07 ވަނަ ޖަލްސާ.

ތާރީޚް: 21 މާރިޗް 2011 ހޯމަ ދުވަސް.

---

1. ދުޢާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިވަގުތު ޖަލްސާ އަށް ހާޒިރުވެ ވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 24 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާންކުރުމާއި ޤަރާރުއްޔާ ފާސްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

3.1- މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ ނަންބަރަކީ، އެޖ/7/1/2011.

3.2- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 3.2- ޤަރާރުއްޔާ ފާސްކުރުން. ޤަރާރުއްޔާ ނަންބަރު؛ 1/2011 އިން 3/2011 އަށް، 3 ޖަލްސާގެ ޤަރާރުއްޔާ. އެއީ 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 1 ވަނަ ޖަލްސާގެ ޤަރާރުއްޔާ އިން ފެށިގެން 3 ވަނަ ޖަލްސާގެ ޤަރާރުއްޔާއާ ހަމައަށް. މި ޤަރާރުއްޔާތައް މަޖިލީހުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްފަހު އެއްވެސް މެންބަރަކު އިޞްލާޙެއް ހުށަހަޅުއްވާފައިނުވާތީ، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ޤަރާރުއްޔާތަކީ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުން ގަބޫލުކުރާ ޤަރާރުއްޔާތަކެއް ކަމަށް ނިންމަވައިފިން.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

4.1- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4- ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން. މިއަދު ބޭއްވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ކޮމިޓީތައް ދަންނަވާލާނަން. 9:30ގައި އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 9:30ގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 9:30ގައި ޖެންޑަރ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 11:15ގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންތައްތަކާބެހޭ ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 11:15ގައި ޤައުމީ ސަލާމަތު ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 11:15ގައި ޤައުމީ ތަރައްޤީ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 11:15ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ވެޔާސާގެ ކޮމިޓީ ކޮޓަރިގައި. 12:30ގައި ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި ތަންތަން ޕްރައިވެޓައިޒްކުރުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 12:30ގައި ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 13:45ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 14:30ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް ... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 3ގައި. 14:45ގައި ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 2ގައި. 16:00ގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި. 20:45ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ބިލު ދިރާސާކުރެއްވުމަށް ހޮއްވެވި ކޮމިޓީ، ކޮމިޓީ ކޮޓަރި 1ގައި.

5. ސުވާލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5- ސުވާލު. މިއަދު އޮތީ، ވިލުފުށި ދާއިރާގެ ޕާލަމެންޓަރީ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު، މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިން އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ކުރައްވާ ސުވާލެއް. މި ސުވާލު މަޖިލީހުގައި މިއަދުގެ ޖަލްސާގައި އެޖެންޑާކުރެވުނީ ކަމަށް 10 މާރޗް 2011ގައި ވަނީ މިނިސްޓަރަށް ފޮނުއްވިފައި. 20 މާރޗް 2011ގައި މިނިސްޓަރު ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީއެއްގައި ވިދާޅުވެފައި ވަނީ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ ޕާލަމެންޓަރީ މެންބަރު އަލްފާޟިލް ރިޔާޟް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ސުވާލު 21 މާރޗް 2011 ވަނަ ދުވަހު އޮންނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އަށް އެޖެންޑާ ކުރެވިފައިވާތީ ދަންނަވަމެވެ. 21 މާރޗް 2011 ވަނަ ދުވަހު ރަސްމީ ދަތުރުފުޅެއްގައި މިނިސްޓަރ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ރާއްޖޭބޭރުގައި ވާއިރުގައި ހަމަޖެހިފައި ވާތީ މާދަމާގެ ޖަލްސާއަށް އެޖެންޑާކުރެވިފައިވާ ސުވާލު ފަހުގެ ތާރީޚަކަށް އެޖެންޑާކޮށްދެއްވުން އެދި ދަންނަވާފައެވެ. މި ސިޓީ ލިބުމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓަރާ ދަންނަވާލައި

މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން އަދި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން މަޖިލީހުން މި ސުވާލުގެ ނޯޓިސްވާނީ ވަރަށް ކުރިން މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވާފައި. މީގެ 10 ދުވަސް ކުރިން އެޖެންޑާކުރާނެ ވާހަކަ ދަންނަވާފައި. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެ މަތީން އަޅުގަނޑު އެ ފިޔަވަޅުއަޅާފައިވާ ވާހަކަ ވެސް މިދެންނެވީ. އަދި އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްކުރަން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާއި ޤާނޫނުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން ވަޒީރުންނަށް ސުވާލުކުރުމުގެ ނޯޓިސް ވަޒީރުންނަށް އެރުވުނީމަ މަޖިލީހުގައި އެޖެންޑާކުރެވޭ ތާރީޚަށް ވަޑައިގެން ދެއްވުމަށް.

6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މޭޒުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6- މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މޭޒުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން. މި އައިޓަމުގެ ދަށުން މިއަދަކު މަސައްކަތެއް ނެތް.

7. މަޖިލީހަށް [illegible] ބިލާއި [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 7- މަޖިލީހަށް [illegible] ބިލާއި [illegible]. 7.1- ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުމުގެ ގޮތުން އެ ބިލުގެ ސުރުހީ މަޖިލީހަށް އިއްވުން. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 7/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުޞޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު.

8. ކުރިން [illegible] ބިލެއްގެ [illegible] [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 8- ކުރިން [illegible] ބިލެއްގެ [illegible] [illegible]. [illegible] އެފަދަ ކަމެއް މިއަދަކު ވެސް ނެތް.

9. އިބްތިދާއީ ބަހުސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

9.1- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 9- އިބްތިދާއީ ބަހުސް. މިއަދު އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް މިއޮތީ، އެޖެންޑާ އައިޓަމް 9.1ގައި މިއޮތީ، ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައި ވަނީ 8 މާރޗް 2011. އޭގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 2 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައި ދެއްވުމަށް ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅުން ފެށިގެން ގިނަ ގިނައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން އިވެމުންދާ އެއް ޝަކުވާއަކީ ދައުލަތުގެ ބައެއް މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ މާ ކުޑައީ. ދައުލަތުގެ ބައެއް މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ މާ ބޮޑޭ. [illegible] ފަރަގު ބޮޑޭ. މިކަމަށް ހައްލެއް ހޯދައިދޭން 2008 ވަނަ އަހަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް ނުވޭ. [illegible] ސަރުކާރުން ވެސް މަސައްކަތް ކުރި ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް އެކަމަށް ހައްލެއް ހޯދައިދޭން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވި. އޭގެ ފަހުން ގިނަ ގިނައިން މުސާރައިގެ މައްސަލަތަކާ [illegible] [illegible] ނުކުންނަ [illegible]. މިދިޔަ އަހަރަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތުގައި އެންމެ ގިނަ އަދަދަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަމަވެސް، އަހަރު ނިންމާލައި މިދިޔަ އަހަރު [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 [illegible] [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މިންގަނޑުތަކެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، މި ވާ ގޮތަކީ އެކަކު ކަނޑައަޅާ މުސާރައަށްވުރެ އަނެކަކު ކަނޑައަޅާ މުސާރަ ބޮޑުވާތަން އެބަ އާދޭ. އަދި އެކަކު ވަކި މުސާރަ އެއް ކަނޑައަޅާފައި ވީމަ، ދެން އަނެއް ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ މުސާރަ އެއަށްވުރެ ކުޑަކުރުވުން ނުރުހޭތަން ވެސް އެބަ އާދޭ. އާޚިރުގައި މުސާރައިގެ ވާދަވެރިކަމެއް އުފެދޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ވެސް މަންޒަރު ސިފަކުރެވެން އެބަދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއަދު މި ހުށަހަޅާ ބިލުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ އެންމެ މަޤްޞަދެއް. އެއްގޮތަކަށް ވެސް މި ބިލު މާނަކުރެވިގެން ނުވާނެ ކަމަކީ މިއީ ވަކި ބައެއްގެ މުސާރަ ކުޑަކުރުމަށް ނުވަތަ ވަކި ބައެއްގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރުމަށް ކުރެވޭ ކަމެއް. އެއީ ނޫން މި ބިލުގެ މަޤްޞަދަކީ. މި ބިލުގެ މަޤްޞަދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކިއެކި [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ މުސާރައެއް، އެއީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް، ބައިވެރިންގެ މަގުން ވީ ނަމަވެސް، މިނިވަން މުވައްޒަފުންނަށް ދެވެމުންދާ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް އެކުގައި ދިރާސާކޮށް، މުރާޖަޢާކޮށް، [illegible]، ގިންތިކޮށް، ވަޒަން ހަމަކޮށް، ރެޝަނަލައިޒް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަން ޕްރޮފެޝަނަލް ބަޔާ ހަވާލުކުރުމުގެ ބޭނުން. އެއީ މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ އަޅުގަނޑުގެ އެއް ބޭނުމަކީ. މި ޕްރޮފެޝަނަލް ބަޔަކު، އެއީ ޕޭ ކޮމިޝަނެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި އެވަނީ. މިއީ އަލަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މެދުގައި ދެކެވުނު ވާހަކަ އެއް ނޫން. 2008ގައި ބަދަލުކުރަން ގެނެސް ގާނޫނުއަސާސީގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ބާބު އެކުލަވާލެވުން ދިޔައިރު ވެސް [illegible] ވެސް ޕޭ ކޮމިޝަނެއް އެކުލަވާލައި އެ ކޮމިޝަނަށް މުސާރަތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ދޫކުރުމުގެ ވާހަކަ ދެކެވުނު. އެހެންނަމަވެސް، [illegible] ގާނޫނުއަސާސީގެ ބާބުގައި ގާނޫނުއަސާސީ [illegible] އެފަދަ ކޮމިޝަނަށް [illegible] ބައެއް މެންބަރުންނަށް ޖަވާބުދާރީކުރުވިގެން ވިޔަސް ކޮމިޝަންތައް މަދުކުރުމުގެ ސިޔާސަތެއްގައި އެ ކޮމިޝަނުގެ ވާހަކަ އޭގައި ނުގެނެވި ދިޔައީ. މިފަދަ ކޮމިޝަނެއް ގެނައުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ މައިގަނޑު އެއް ފައިދާއަކީ [illegible] މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] މިނިވަން މުއައްސަސާއަކުން މުސާރަ ކަނޑައެޅިޔަސް [illegible] އެލަވަންސް، ބޯނަސް، [illegible]، ރިޓަޔަރމަންޓް، [illegible] [illegible] މިންގަނޑުތަކެއް ހުންނަނީ މުސާރަގައި ކަނޑައެޅިފައި. އަމިއްލަ އަށް މުސާރަ ކަނޑައެޅުމަށް [illegible] [illegible] ބާރު ބޭނުންކުރުމުގައި [illegible]، ރިޓަޔަރމަންޓް، [illegible] މިންގަނޑުތަކެއް ހުންނަނީ [illegible] ކަނޑައެޅިފައި. އަދި [illegible] ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަނީ [illegible] މިންގަނޑުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަނީ ޕްރޮފެޝަނަލް ބަޔަކު. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި އޮތީ މި ބިލުން [illegible] [illegible] އެ ކޮމިޝަނަކީ 11 މެންބަރުންގެ. މިއީ [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނެއްގެ [illegible] ނޫން މި ކޮމިޝަން [illegible] މި [illegible]. މިއީ 7 އަހަރުން 1 ފަހަރު [illegible] އަންނަ ގޮތް. އަދި [illegible] އަންނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 އަހަރު ދުވަހުން [illegible] ގޮތަށް އެކުލަވާލެވޭ ކޮމިޝަނެއް. ކޮމިޝަން އެކުލަވާލުމަށް [illegible] މިނިސްޓްރީން ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހިނގަމުންދާ

ކޮމިޝަނުގެ ގޮތުގައި. އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަ އެއް ނުވަތަ ޕޭ ކޮމިޝަނަކުގައި ވިނަމަވެސް، ވޭޖު ކައުންސިލު ކަމަށް ވިނަމަވެސް އަދި ޕޭ ކައުންސިލެއް ކަމަށް ވިނަމަވެސް. ބޭނުމަކީ 7 އަހަރުން 1 އަހަރު ކަނޑައެޅޭ ވަކި މުއްދަތުގައި ޕްރޮފެޝަނަލް ކަމާ ގުޅޭ މާހިރުންގެ ބަޔަކު އެއްކޮށް މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ހާލަތާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ހާލަތާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑުވަމުންދާ އާބާދީ އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޮޑުވަމުންދާ ދަރަންޏާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުންތަކާއި، ދިރިއުޅުމުގެ ހަރަދު ހުރި ވަރާއި، މިކަހަލަ މައިގަނޑު އަދި އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި، ތަކެތީގެ އަގު އުފުލުމުންދާ ނިސްބަތާއި، މިހާރު ކަމުކާން ބެލިގެން މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު މުރާޖަޢާކޮށް އެ ވަގުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެންނަން ހުށަހެޅުންތަކާއި ބަޖެޓާ ގުޅުވާލެވިގެން ދިއުން. 7 އަހަރުން 1 އަހަރު މިކަން ކުރާ ގޮތަށް ހުށަހަޅާފައި މިއޮތީ ސަބަބުތަކާއި ހުރުމުން. އެއީ ދޮރުދޮޅަށް މުދަން އެކަށީގެންވާ ދިރިއުޅުމެއް ދިނުމަށްޓަކައި. އެއީ 10 އަހަރު ކަމަށްވުން ވެސް އެކަށީގެންވާ. 15 އަހަރު ކަމަށްވުން ވެސް އެކަށީގެންވާ. އެކަމަކުވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ފެނުމުގައި އައި އަދި މި ޖާގައަށް މި ގޮތަކަށް ޕްރޮފެޝަނަލް ބަޔަކު ހޮވުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުވައްޒަފުންގެ ބަޖެޓުން މުސާރަ ދީ މުސާރަވެރިންގެ މުސާރައިގެ އެއް ބާރު އެކަނި ބަލައިގެން ފެށޭ އެއް ވަޒީފާ އޮތުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ މި ބާރު ލިބިދޭ ޤާނޫނެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންކޮށް މި ބާރު ދެވުނުކަމަށް ޤާނޫނަކުން ނުދޭ. އަދި، މި ކޮމިޝަނުގެ ޒިންމާ މި ބާރު މުޤައްރިރުކުރާ އަދިވެސް މި ޤާނޫނަށް މިހާރު ސަރުކާރުން ބާރު ލިބިދީފައިވާ. އެއްވެސް ފަރާތަކަށް މި ބާރު، މިހާރު ޤާނޫނުން ދޭ ބާރު އަދި ފަރާތްތައް ނިންމާ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ލިބިދޭ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބާރު ނިންމަވައިދޭ ބާރު ދޭން. މި ބާރުކަން ބަޔަކަށް ހަވާލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ބާރާއި، މުސާރަ ކަނޑައެޅުމަށް ލިބިދޭ ބާރު ފަރާތް ނިންމައިދޭ ބާރު. މިހާރުން މުސާރަވެރިން މުސާރަ ކަނޑައެޅުމަށް ލިބިދޭ ބާރު ފަރާތް ނިންމައިދޭ ބާރު. ހަމަޖެހިފައި މި ބާރުން މި ބާރާ ވަކި ކިޔާ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ފަރާތްތަކުން މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގައި މި ކޮމިޝަނުން 7 އަހަރުން 1 ފަހަރު އެ ކަނޑައަޅާފައި އެ ހުށަހަ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކުން ދަބާވާނެ. މުސާރަތަކަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އެ މިހުން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އުސޫލު ސާފުކޮށްދޭނެ އެ މިހުން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އުސޫލު މިންވަރުތަކަށް ހަމަވާނެ. ޤާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަތަކަށް ވަޒަން ހަމަހަމަކުރެވޭނެ ސިޔާސަތު އަށް ޤާނޫނުގެ ބަސްކޮށްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުމާ މުސާރަތަކާކަން ފެނުން ތިރީ މުދި ޤައުމީ ޚާއްޞަކޮށް ބާޒާރުގައި. މި ބެލުން އިތުރު ދީ ކަމެއް ފެނުން އަޅުގަނޑު ހަމަހަމަކުރުވާ. ފުރަތަމަ ކަމަކީ މުސާރަ އިންޑެކްސްކުރަން ފެށުން. އަޅުގަނޑުމެން ފަސްދުވަހަކުން ދިޔަކަމަކީ އަހަރުން އަހަރަށް އިންފްލޭޝަން ދަށް ވަރަކުން އަޅުގަނޑު ހިންގަމުން ގޮސްފައިވާ ޗެކްކުރުމަށް ފުރަތަމަ އިންޑެކްސް އިން އަގު ބާޒާރު ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިރިއުޅުމުގެ އަސާސީ ބޭނުންތަކާއި ފުރިހަމަ ބަޖެޓުގެ އަސާސީ ބާރުގެ ތެރޭގައި

ޚިދުމަތްތަކުގެ އަގު އަހަރުން އަހަރަށް އުފުލުމުން ދާއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރައަކަށް އެ އުފުލުމެއް ނާދޭ. އެހެންވީމާ، 5 އަހަރު ކުރިން ކާނާއަގުތަކާއި އޭރު މުސާރަ އާއި ކާނާއަގާ ދުވަހު އެއީ ރަނގަޅު މުސާރަ އެއް ކަމަށް ވީނަމަވެސް 5 އަހަރު ފަހުން ޚިދުމަތުގެ އަގު އުފުލިގެން ގޮސްފައިވާ ތަފާތުގައި ބަލާއިރު އެއްކަލަ 5 އަހަރު ކުރިން އެ ގަންނަން ލިބުނު އެއްޗެހިއްސެއް 5 އަހަރު ފަހަކުން އެ 5000 ރުފިޔާ އަށް ގަންނާކަށް ނުލިބޭ. އެކަހަލަ ސަބަބުތަކަކާހުރެ މި ދަންނަވާ ވާހަކަ އައީ ބައެއް އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ހަދާހުން މުސާރަ ކަނޑައަޅަނީ ބަޖެޓީ އަދަދުގެ މައްޗަށް. އުނދަގޫވެސް، އާދޭ ފަހުން ހާއިލުވެމުންދާ އަހަރުތަކުގައި މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގު އުފުލެމުންދާ ނިސްބަތަކަށް ބަލާފައި މުސާރަ އަށް ވެސް [illegible] އުފުލުމަށް ގެންސްކުރުނު. ޚަރަދުގެ އިންފްލޭޝަނާއި މުސާރައާ އިންޓްރެސްޓްރޭޓް ގުޅުވައިދިނުނު. އެހެން އިންފްލޭޝަން ބޮޑުވަމުންދާ ވަރަކަށް އާދޭ ނިސްބަތުން ބައެއް އެޖެސްޓްމަންޓް ދޭން މުސާރަ އަށް ވެސް. މި ހާލަތު މި ބިލު [illegible] އަވަސް އަޅުގަނޑު [illegible] ވާނެ. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ވަނީ ދިރިހުރި މުސާރައިގެ ވާހަކަ. މިއީ ވެސް މުސާރައާ ގުޅޭ ގޮތުން އުޅޭ ޤާނޫނީ މަޖުބޫރުކުރުވުން. މި ބިލު [illegible] އަޅުގަނޑު އެ [illegible] ދިރިއުޅުމުގެ ކޮށްދީ. މުސާރަތަކަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އަސާސީ އެއް ސިވިލްސަރވިސްކޮމިޝަނުން [illegible] އަދި އަސާސީ ބޭނުންތަކާއި ޚިދުމަތްތަކާއި ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންވާ އަސާސީ ބޭނުންތަކާއި ޚިދުމަތްތަކާއި ފުއްދައިދޭން [illegible] މުސާރަ އެއް ކަނޑައަޅުއްވަން. މިކަހަލަ މައިގަނޑު ވިސްނުންތަކެއްގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑު މި ބިލު ހުށަހަޅާފައި ވަނީ. އަޅުގަނޑުގެ އުއްމީދަކީ މި ބިލު ދުވަސްތަކުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ތާއީދުކުރައްވާ ގޮތުގައި [illegible] ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް ބަހުސަށް ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ 3 ގަޑިއިރު. ވަގުތު ކަނޑައެޅިފައި ވާ ގޮތް ދަންނަވާލާނަން. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 8 މިނެޓް، ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 3 މިނެޓް، ޤައުމީ ޕާޓީއަށް ނިސްބަތްވާ [illegible] ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް 5 މިނެޓް، ޕީ.އޭ އަށް 16 މިނެޓް، ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓް އަދި ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓްއިރު. ފުރުޞަތުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ތަރުތީބުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާލަން ގެންދާނަން. ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު.

ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

اسلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތުގެ މުސާރަ އިން ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގެ ބިލު ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި އެ ޢިއްޒަތްތެރި

ބާރާ މުސާރަތަކާ ދައުލަތުގެ މިއަދު ތޯރާގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އާދެ، ސުވާލުކުރަންނަވަން. އަޅުގަނޑު މެންބަރުން

ވެސް ދިމާދިމާލުގައި އުނިކުރުން އަދި ޑިމޮކްރަސީއާ އަދި ބަޔާން. ސަރުކާރުގައި ވާހަކަދެއްކުން ސްޓޭޓް ގޮތް ގޮތް ތަފާތު ގޮތުން

މިއަދު މި ވާހަކަތައް ދައުލަތުގެ ބަޔާން. އެހެންނަމަވެސް، ޔޫ ކޮމިޝަނުން ނުހަނު މިގޮތުން ވަކި މީހުންނަށް އެކި

ވަކި މުއައްސަސާތަކަށް މި ބިލުގައި މި ބާރު ގޮތުން މުސްތަޤިއްލު ބަޔަކު މިކަންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން

ޤާނޫނުތަކުން އެބަދު ދީފި ކަމަކު ފެށިއަދާ ހަމަޔަލްނުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މިއަދު އަމާޒުވެގެންދާ

ބަސްފުޅު ނުހަނު ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ބޭނުން ކަމަށް ވާހަކަ ދައުލާ ބަޔާ މިހާރުގެ ހިތަށް

ފިނިކަމާ ލިބިމަލާ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި ވާހަކަތައް ވަރަށް ފުރާ ދާއިރާއެއްގައި

ދައުލަތުންދޭފަ އަޅުގަނޑު އެބަޖެހޭ މިކަމާ ބާރު ބޭނުން ކަންމަތީވެސް އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން މި ބިލާ ބާރު ބޭނުން.

އާދެ، އަދި މި ވާހަކަތައް އަޅުއަށް މީހުންނަށް ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް، 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް

އުފެދުނު ފަހުން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މުސާރަދުންނަށް އެއްވެސް އިމްތިޔާޒެއް ދޭކަން މި މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާފައެއް

ނުވޭ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާފައެއް ނުވޭ މި މަޖިލީހުންނެއް މި މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް މުސާރައަކީ

އެއް އިނާމެއް އިތުރުކުރާކަށް، މުސާރަ ބޭނުންކުރާކަށް. މުސާރަ ބޭނުންވީ އެއް ވެސް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް،

ފުރުސަތު ގާތްއަށް ކޮމިޓީން ގެނައި ބަދަލުތަކާ ދެކޮޅަށް ވިއްސަ ރިޔާސަތުން ވެސް ބޭނުންވާ އަދަދަކަށް ކޮމިޓީ

އެވަރަށްވުރެ ގިނައިން އެވަރަށްވުރެ ބޮޑު އުސޫލުތަކަށް ކަނޑައެޅުމަށް ފުރުސަތު އެކަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މި

މަޖިލީހުން ވަކި ހުށަހެޅުނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން ތަނެއްގެ ކުރުތުބުރު ކަމުގެ ނޫން. އަދި އެކަން ކުރާނީ

އުސޫލެއް ވެސް ކަނޑައެޅުމެއް ނެތި ކަމުގެ ނޫން. އެއީ، މުސާރަ އަދި ގެނައި ތަރުހީބުތަކުގެ ވެރިކަމެއް ކުރިއެރުމަށް

ދިޔަ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފަދަ ބިލުތަކުން ހާސިލުވެގެންދާނީ މުސާރަ އެއް ކަމަށް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސިޔާ ގޮތުގައި މިއަދަށް ފުރުޞަތުދެއްވި މުސާރަ، ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މުސާރަ ބޭސިކުގައި

އަދި ވަޒީރުންގެ މުސާރަ ބޭސިކުގައި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ ބޭސިކުގައި، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ވަކި

ވަގުތުގެ މީހުންގެ މުސާރަ ކުރަމުން ދިއަދު މި ނުކުންނަ މައުސޫލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަތަ މިހެންވީތީ ނުންތި

މިހެން އެންމެނަށް ކަން އަސަރުކުރުމަށް މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިވާ ސުވާލެއް. މިއަޚްލާޤީ ރައީސް، މިއަދު

މުސާރައިގެ ކަންތައްތައް ބެހެއްޓުމަށް ނުންނަވައިދިން ދުސްތޫރީގޮތުން މުސާރަތައް މަސްލަހަތު ވަކި ބަރަބަރު ދަރުމަވެރިކަން ގޮސްވުމަށް

ހުރި މި މަޖިލީހުން ކޮންކަމެއް ހުރި ކަމެއްގެ ސަރަހައްދުގައި ނޫން. މިހާރުވެސް މުއައްސަސާތަކުން ކަނޑައެޅުމަށް ހުރި

މުސާރަތަކަށް މިދިޔަ ސަރުކާރުން ވެސް، އާދެ، 30 އަހަރުގެ ވެރިކަމުގެ ކުރިން ސަރުކާރުން އަދި 16 ވަނަ

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމާފައި ހުރި މުސާރަތަކުގެ މައްސަލަ ބެހެއްޓުން މި މަޖިލީހުން މިހާތަނަށް އައިއިރު

މުސާރަތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުރި. މި މަޖިލީހުން ކަނޑައެޅުމުން އެ މުސާރަތަކަށްވުރެ މައްސަލަ މުސާރަ ޖެއްސޭގޮތް ނޫން.

ހަމައެކަނި، އެކުލަވާ ވެސް މި މަޖިލީހުން ކުރި ކަމެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސުގެ މުސާރަ އާއި

ފަނޑިޔާރުންނާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނާއި އަދިވެސް މިކަހަލަ ދުސްތޫރީ މަގާމްތަކުގެ މުސާރަ އަދި ކުޑަކުޑަ ބަދަލުތައް ގެނައީ. އެއީ، އާންމުކޮށް މުސާރަތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުރި ބޮޑު ބަދަލުތައް ދަރަޖަ ކުރިއަށް ނޫން ނަމަ ވެސް މިންގަނޑެއް ކަނޑައަޅުއްވައިގެންކަމުގައި ވާތީ ކޮންމެހެން ދިޔަ މަސައްކަތްތަކެއްގެ ބޮޑުއިން އެކަން ކުރެވުނުކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިފުން މި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާނީ ކުރިން މިކަން ކުރެވުނު ގޮތެވެ. ވަކިން އެކަށީގެން ހޯދާ ތަރައްޤީ ޤާނޫނު މުސާރައާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަމުން ފުރިހަމަ ކުރަން ބޭނުންވާ ސަރުކާރު މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހާލަތުގައި. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރި ސަރުކާރުތަކުން އެފަދަ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދިނުމުން ދޭން ނުކެރޭނެ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ؟ އިސްތިސްނާ ލިބިދޭން ހައްދަކީ މުސާރަތައް ކުރިއަށްގެންދެވޭތޯ؟ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ހިތާމަކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނު ބަލަހައްޓާ ކޮމިޝަން ތަކުގައި ޤާނޫނީ ކޮމިޝަންތަކާ މި ބަޔާން ކަނޑައަޅާ ނަން ނަގައިގެން ބޭނުންކުރަމުން ދަނީ މުސާރަތަކުގެ ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް. ބިލުގައިވާ ގޮތަށް ބަދަލުތައް އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް. އެހެންކަމާ، މި ބިލުން އެބަ ބުނޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަޤާމުތަކަށް އެކުލެވޭ ގޮތަށް ފާސްކުރުމުގެ ކުރިން ޤާނޫނު އަދި ރައްޔިތުން ރާއްޖޭގެ މުޅި ދަޢުލަތުގެ ބައި އޮތް ނިކަމެތިކުރުމުގެ ބަޔަކު ބަލަހައްޓާ ގޮތް މި ގޮތަށް ބަޔާންކުރާ ދަރަޖައަށް ބަދަލުކޮށްފައި ވާތީ މުސާރަތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ވަކި ބަޔަކަށް ނުބެލޭ ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް މިއީ ޤާނޫނާ ފުށުއަރާ ކަމެކޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ކުރީ ސަބަބުތައް ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ބޭނުންވާ އެއް ދުވަހު ދިމާވި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސާފުކުރަން އެބަޖެހޭ. މުސާރަތައް ބަދަލުކުރުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ސަރުކާރަށް ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް މަސައްކަތްތަކުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލު އެބަޖެހޭ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވަކި މުސާރަތަކާއި ކޮމިޝަންތަކުގެ ހަމަޖެއްސުމުގެ ތެރެއިން އަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެބަ ލިބޭ ވަކި ބައެއްގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައެޅުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާފައި ހުރީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނޫނީ ފާސްކޮށް މިހާރު ސަރުކާރުން އެބަ ވަނީ ބަލަހައްޓާ މުސާރަ ބޭއް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލު ހުށަހެޅުއްވިޔަފާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް އިޙްތިރާމްތެރިކަމާ އެކުގައި ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، މިފަދަ ބިލު މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެ އަށް ވަރަށް ބޭނުންވެފައި މި ވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މުސާރަ ކަނޑައެޅުން އުސޫލުތަކެއް އެބައޮތް. އެހެންނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އިން މުސާރައާ ހަމަ އެއްވެސް ކަހަލަ ބަދަލެއް އަތުވެއްޖެއްޔާ އެކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ޖެހެނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އެކަމުގެ ޒިންމާ ބަލައި އަހަން މި ޖެހެނީ. ހަޤީޤަތުގައި ވެސް ދަ ތެރޭގައި އަދަދު އެއްފަދަ ނޫން. ދައުލަތުގެ އަހަރީ ބަޖެޓް މި ތަސްދީޤުކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުން ވެސް އަދި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުން ވެސް އަދި ދައުލަތުގެ ބިން ބާރުން ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ ކޮމްޕްޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް ބަޖެޓް މިމަސައްކަތުން ތަސްދީޤުކުރުމުން ރައްޔިތުންގެ އަތުގައި ޒިންމާ ނަގަންޖެހޭ ބައެއް ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ދެކެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެކަމާ ހަމަޖެހުނު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ދެކެނީ އެހެނިހެން ބަދަލުކުރަން. ދައުލަތުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމާ އަދި ރައްޔިތުންނަށް ދިނުމާ އަދުލުވެރި ހަމަހަމަ ޙުޤޫޤުގައި ހިއްސާކުރުމުގައި އެއީ ހަމަ ހުރިހާ މީހުން ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑަށް ދައުލަތުގެ މުސާރަ ސިޔާސަތު ހަމަޖެހިފައި ނުވާތީ ހަމަހަމަ ނަތީޖާ މަތީ ހުރި މީހުން ތެރޭގައި މުސާރަ މި ދައުލަތުގައި ހިދުމަތް ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށް ދައުލަތުގެ ގާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރެވިފައި ވަނީ މި ދައުލަތުގެ ހިމެނޭ ކާކު، ވާހައި، އެއްމަނާ، މި ބިންގައި ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ މީހުންގެ ހުރިހާ އެއްވަރު ބަރާބަރު އަޅުގަނޑުމެން ހުއްޓި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުން ހިމަނައިގެން މި އުޅެނީ. އެހެންވީމާއިރުގައި، ދައުލަތުން މުސާރައިދިނުމުގައި މުސާރަ ތަނބެހި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އަދި ސަރުކާރުގެ މެންބަރުންނާ އަދި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ އެކުނި ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަދެއް ހަމައެއް ނޫން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އިޖުތިމާއީ ކޮމިޓީ ތެރެއަށް ދިމާވާނެ އެއްޗެއް. އަޅުގަނޑުމެން މުސާރައާ ފުރިހަމަ އެއްގޮތަކަށް ކަމަކުން މީހުން ފަރުދުގައި ބޭނުންވާ އެއްޗެއް މިނިމަމް ވޭޖަސް އެއީ. އާދެ، އެންމެ ދަށު އަދަދުތަކާ މުސާރަ ރައްޔިތުންނަށް މަސައްކަތްކުރާ އެ މީހަކުން ދިނުން އަދުލު ކަށަވަރުކުރުން. އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން ތަފާތު މިއަދުގެ ހާލަތު ހިތި ތަނަށް ބައެއްގެ ދައުލަތުގައި ޖެހޭ އަދުލުވެރި އަހަރު ދުވަސް ޖީޑީޕީ ބަލަން ޖެހޭ ނިސްބަތަށް ބަލައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ނުކުރަންޖެހޭ ހަމަހަމަކަން ހަލާކު އެންމެ ފަސް މުސާރަމަ ތެރޭގައި ސަރުކާރުގެ މަޤާމުތަކުގައި ވެސް އަދި އެއްވެސް ވަޒީފާއެއްގެ ހުރިހާ އެންމެ ދަށުން މުސާރައާ މުވައްޒަފުން ރައްޔިތުންނަށް ވިޔަފާރިވެރިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން ހައިރާންކަން ފެނިގެން އެންމެ ދަށު އަދަދުތަކާ މުސާރަ އެއް މި ރައްޔިތުން މަސައްކަތްކުރާ ތަނުގެ ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ހިސާބުން ވެސް ނެތް އަހަރުމަ ހުރި ކަމަކު ނަގަހަރު ކުރެވޭނެ. އެ ހިސާބުން ފުރުޞަތު ދިނުން އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓް ފާސްކޮށް އަނބުރާ މާއްދާ 8 ގެ ދަށުން ހަމައެކަނި އެ މާއްދާ އަނބުރާ ފާސްކޮށް އާއި ކަމުގެ ޒިންމާ އާއި ކަންކަން ހިފެހެއްޓޭ މައްސަލަ ބަލައި މުސާރައަށް ބަލާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ

ދަންނަވަން އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މުސާރައިގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާއިރުގައި ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ތެރެއަށް ހަމަ ވާން. މި ޤާނޫނުގެ ތެރެއަށް ދެއްވަން އަޅުގަނޑު އެދެނީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިސޯޓުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނާއި ކޮންސްޓްރަކްޝަން ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް މުސާރަ، އުޖޫރަދީގެން ކަނޑައަޅަމުންދާއިރު އާއި އަދި މަސްވެރިކަމުގައި ވެސް އުޖޫރަ އެއް ދީގެން މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ މީހެއްގެ އުޖޫރަ އަދި މަސައްކަތްކުރާ މިންވަރުން ކޮންމެ މަރުޙަލާއެއްގައި ވަގުތުން ހަމަ ކާނާ ކަން ނުވަތަ ރިވާޔަތުގެ މުސާރަ އާއި ޚިދުމަތް ހަމަކަން ހަރުދަނާކުރުމެއް. އެއަރޕޯޓުގައި ދީން އެ މިހާރު އަދަދުކަ ވަޒީފާ އިން ބޮޑުވެގެން އަމުދު އެވަރުން ސާފު ކަމެއް މި ޕާޓީތަކުން އިންސާފުވެރިކަމާއި ހަމަހަމަކަން ގެނެސްދިނުމަށް ނިކަމެތި މީހުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުސާރަ މި ދިވެހި ޤައުމުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތް 3 ވައްތަރެއްގެ އިސްތިހާރުގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށްފަހު މި ގެނބުނީ. އެހެންވީމާ، މީދަނުބީ އުސޫލުން ހަމަޖެއްސުމުގައި އިސްތިހާރުތަކާ، އެފަދަ ސަރުކާރު ބައިވެރިކަން އެންމެންނަށް ހަމަހަމަ ގޮތުގައި ލިބޭނެ ގޮތަށް ވަރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. ދެން، މި ފެންވަރު އުސޫލުވެގެން ޤައުމުގައި މި ކުރިއަށް ގެންދާ ހަހަރުވެރި އެކަތިވެ ސަރުކާރު މުވައްޒަފުން ބޭނުންކުރާ ސިޔާސަތު ފުރިހަމަކޮށް މަގުހިނގާ ބަޔަކު މި ފެނިދިޔަ ގޮތުގައި މިނިވަން ބޭރުގެ މުވައްޒަފުން ރައްކާތެރި ވެދާނެ މަސައްކަތް ބާވަތްތަކާއި ބޭރުގެ މުވައްޒަފުން ވާ ކާއިނާތަކުގެ ބައެއް މުވައްޒަފުންނަށް،

އަދިއަލަ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ބަލައިގަނެވޭ ގޮތް ބޭރުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ހާއްބަކަތަށް ސަރުކާރުގެ ބޭރުގެ މުވައްޒަފުން ހުރި ބޭރުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ޖަޒީރާގެ ހިއްސާ ސިޔާސީ ތަރައްޤީ 3 މުވައްޒަފުންނާއި، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން 1 މުވައްޒަފުންނާއި، ރައްޔިތުން ހިއްސާ އަދިއަލަ ޖަމާޢަތްތަކުން އެއް މުވައްޒަފާ، ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ 3 މުވައްޒަފުން ލިބިދޭން މުޅި ސަރުކާރުން ވެސް އަދި މިކަން ސަރުކާރުން ވެސް ރައްޔިތުންގެ ޖަމާޢަތްތަކުން ވެސް ހަމަޖެހިގެން އާމްދަނީއިން ދަރަނި.

އަޅުގަނޑު މި ވިސްނާލީ މިކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ އޮފީސް ދަށަށް އަދި މި އިދާރާ ދަށަށް މުޖުތަމަޢު ރަނގަޅުކުރަން އައި މީހުންގެ ނިސްބަތުން ބަޔަކުމުދަލުވެރިކަމުގައި އަޅުގަނޑު މިކަން މި ކަނޑައެޅީ. މިކަމަށް މުޖުތަމަޢު އަށް އައި މިކަން ބޮޑުވި ހުރިހާ މީހުން. އެހެންވެއްޖެއްޔާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި ކަމުގައި އެ މީހުން އެންމެންގެ ބައިވެރިވުން ގޮވާލަން ދައުލަތުން ވީވީ އެކަމަކުން މުސާރަ ކަނޑައަޅަން ޖެހިލުމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ރައްޔިތުންގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މަސައްކަތްކޮށް ބައިވެރިވުމަށް އަނިޔާވެރިކަމަށް ފަރާތްތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭރުގައި މާލޭގައި

ގެންދާ ނަމަ މީހުންގެ އަދަދު އަޅުގަނޑުގެ ތަރިން މި ބޭނުމަށް 90% މީހުން އެބައިން. އެންމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަޤީޤަތެއް މާލޭގައި އިޤްތިޞާދު ހިނގައިގެން ޚާއްޞަކޮށް ބޭރުގެ މިތަނުގައި ދިރިއުޅޭ ކަމަށް ވަނީ ވިއްސާ 2015 ވަނަ އަހަރު ފަހުން ކުރެވުނު އެކަމެއް ނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އެފަދަ ސަރުކާރުގެ ދިރުމަކީ ރައްޔިތުންގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ މުވައްޒަފުން ވެސް ހަމަ މުސާރަ ބެލެނިން، އެފަދަ ބެލެނިވެރިން ޖެހިއްޖެއްޔާ އެކަން ކުރާނެ. އެކަމަކު، މިހާރު ދައުލަތުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުގައި އެބައިން ބައެއް މުއައްސަސާތަކުގައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހުން އެބައިން 40 އަހަރު 30 އަހަރު ވީއްޔާ މަސައްކަތް ކުރާ. އެކަން އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުވާ ބަޔަކު ގޮތަށް ނުވޭ. އެކަމުގައި،

އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މުސާރަ ބޮޑުކުރީމަ ކުޑަކުރީމަ މި އަންނަނީ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ މިއަދު ކޮންމެބަޔަކު ވެސް އެ މިހާރު ބޭނުންވާ ތިބެއެވެ ފިޔަވަޅުން ދިމާ ބަހުރު. ކުރިން ކަމެއް ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން މި ދިވެހި އަހަރުދުވަހު. އަހަރުވާ އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ހިތް ބަދަލު އެއް ނުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ކަމުގެ ބަދަލުތަކެއް ވިޔަސް ބޮޑަށް ފުދޭތޯ ގެންދަން. މިއީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް މި ހިސާބަށް އައިއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަދި އެއްވެސް މެންބަރުންގެ މުސާރަ އެއް މިހާރުން ބޮޑުކޮށްދިނުމަށް ނުނިންމެނީ ކަމުގައި ދެނެންކަން އަޅުގަނޑު ދެން. 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މުސާރަ ބޮޑުކުރި ޢާންމުގައި މިއީ ވިލަރެސް. އެ ބޮޑުކުރެވުނުއިރު ދެމުން ގެންދިޔަ އިސްތިޢުފާ ހުރި ކަމެއް ހުއްޓުވުމަކަށްވެސް ޤާނޫނުއަސާސީ އަދި އިސްލާހުކުރުމަށް އެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އެކުލެވިގެން އިސްތިޤްލާލު ނަޒާހަތްތެރި އެ ބޮޑުކުރުން މިއަދުގައި ދިއުމުގެ ދައުރު އާއްމުގައި ކުރެވިފައި އޮތް ކަމެއް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ އާއްމުގެ ދަރަޖަތަކުގެ ވަރަށް އެއްވަރަށް ބޮޑުކުރި. އެކަމަކު، މިއަދު އެކަން މި ބޮޑުވެގެ އޮޅިގެން ދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް. މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ފަނޑިޔާރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރި. ފަނޑިޔާރުންގެ މުސާރަ އަށް 99% ބޮޑުވެގެން ދިޔައިރުގައި ކަމަށް މިހާރުގެ މަޖިލީސްގެ ބާރު. އެކަމަކު، މިދިޔަ ދައުރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފަނޑިޔާރުން ކުރި މަސައްކަތަކީ ބަދަލުވެގެންދާ އަޅުގަނޑު ދަނޑިވަޅުގައި ތަކުރާރުކޮށް މުސާރަ އިތުރުވެފައިވާތީ ސަރުކާރާއި އަޅުގަނޑުމެން ގެންދިއުމާ މިދަރުމަ ނިސްބަތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް މާ ބަހުރުވާ. ދަށުކުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްސަލަ ކޮންދުވަހަކު އޮޅި ހަމަހަމަ ބަޔާންކޮށް. އަދި، އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ މަސައްކަތްކުރުމުގައި އޮތް ގޮތަށް، އެހެންވީމާ، މި ފާހަގަ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދައުލަތުން ބޭނުންވާ ހުރިހާ ކަންތައްތަކުގައި ވެސް. މި މުއައްސަސާ ހިމާޔަތްކުރުން، މިނިވަންކުރުމާގުޅޭ. ބައިވަރު ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ ބޭނުންވާ މި މުއައްސަސާ ބަދަހިކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަޖިލީހުގެ އެކުވެރިކަމުން. އެކަން އޮތީ މިޒާތުގައި ވެސް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން އެ ގޮތަކަށް ދުވަސް ނުކުރާނަން މި ފަރާތުން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ޤާނޫނު ހަމައަށް ގެނެސް އެ ޤާނޫނުގެ ދައުލަތުން އިސްލާހުކުރަން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ވަކިން ފަރުވާތެރިކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުނިޔޭގައި ޗީފް ޖަސްޓިސް މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އަދަބު އިޖުރާއާތު އަރައިގަންނަމުންދާއިރުގައި އެ އަރައިގަންނަނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މިސާލުކޮށް މިހެން. މުސާރަ ބޮޑުކުރިއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަރައިގަންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ހިމެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ގޮތުން ގެންދަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުނިޔެވީ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހިމާ ހުރިހާ އެއްޗެއް ގޮތަށް ދެން މި ބާރުގެ މިއީ އަދާލަތުގެ ނިޔާވާ ރައްޔިތުންނަށް އަދި ހާޒިރުވުމުގެ ކުރީ. އެހެންވީމާ، އެ އުސްތާޒުން ބަޔާނުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމަކީ މިކަންކަން ހަމަޖެހޭ އަޅުވަން. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް

އިސްވެ އޮތް މިދިޔަ ފަދަ ގޮތުގެ ހަދައިގެން ހަރަކާތްތެރިވާ ވީބާ މުސާރައިގެ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރަތަމަ ހަމަ މުސާރަ ހަމަޖެއްސުން ބޭނުންވަނީ ޒާތުގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ގޮތުން މަސައްކަތްކުރާ މީހުންގެ މުސާރަ. އަޅުގަނޑުގެ ޚިޔާލު އަދި އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ވެސް ގޮވާލަން އަޅުގަނޑު މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް ގޮވާލަން މުސާރައިގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާއިރުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތެރިންގެ ހައްގުތަކާއި ހަމަތަކަށް ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ހުރިހާ މީހުންގެ މުސާރަ އެއް އެއްވަރަކަށް ހަމަޖެހުން އަދި އެކަން ދޭން އެއްވަރުކުރުމަށް ދޭން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ވަކިވަރަކަށް މުސާރަ އެއް ގޮތަކަށް ހަދަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ހިފާ އަޅުގަނޑާއި، އަޅުގަނޑުގެ ޕާޓީގެ ފަރާތުންނާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވެސް މި ބިލަށް ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މި ބިލު ބަލައިގަތުމަށް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހުށަހަޅާފައިވާ އަދި ބިލަށް ހުށަހެޅޭ އިޞްލާޙުތަކާ އެކު އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު އެންމެ ބަރާބަރަށް ފާސްކޮށްދެއްވުމަށް. އަދި ހަމަ ނިންމާލަމުން ވެސް އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ސަރުކާރަށް މިނިމަމް ވޭޖް ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާއިރު ހަރަކާތްތެރިވާ ރޭޓު ހުރި ގޮތް އެކަން ދުވާލު އެންމެ މަދުވެގެން ކިޔާ މިނިވަން ގޮތެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ބަޔަކު އެބަ ހުރި ކަމަށް ވާތީ ބަލާ އެންމެ ރަނގަޅު ދަރަޖައެއްގައި ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ވެސް ބޭނުންވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ މުސާރަ ދިނުމަށް. އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ކަންކަމަށް ވެސް ޙައްލު ހޯދުމުގައި އެފަދަ އަގުތަކެއް ދިނުމަށް. އެހެނީ މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކީ ވެސް މި ދަށުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތު އެއީ ތަފާތު ފަރާތްތަކުގެ ތަރައްޤީ މުސާރަ ބަލާ ކުޑަ ކުދިން އެ ގޮތުން ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު އެ ގޮތަށް ކަނޑައަޅައިގެން ދިމާވެފައިވާ ކަމުގެ ސަބަބުން މާލެ ތެރޭގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މުސާރައެއް. ތަނުގައި ތިބި ކުދިން އެ ގޮތަށް ވާނީ ބަޔަކު ކުރިމަތިލާ ހަމަ ކަމުގެ ނިޒާމަކީ ދަރަޖައެއް ފެންނަން ދޭން އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ގާފު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ ވިދާޅުވި ވާހަކަފުޅު:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ވެސް މި ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކޮށްލަން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މިނިމަމް ވޭޖުގެ ބިލަށް ތާއީދުކުރަމުން. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލު ބަލާއިރު ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އާދެ، ބަޔަކު ބުނޭ ކަމަށް މި އަޅުގަނޑުމެން މި ރާއްޖޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަކިވަކި ފަރާތްތަކުން މުސާރައިގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅަން ނުކެރުނީސް. މިއީ، ވަރަށް ކޮމިޓީ މެންބަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންނަށް މި ރާއްޖެއަށް ވެސް ދޭން އޮތް ޙައްޤެއް. އަދި އެކަމަށް މި ގޮތަށް ކަމެއް ކުރާ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، މި ރާއްޖެ ބަލައިގަންނަވާ.

ބަޖެޓުގައި މީ މިހާރު އަމަލުކުރުން ނުވަތަ ތަންފީޒުކުރުން ލަސްވެފައިވާ ސިޔާސަތެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރަން. ސަބަބަކީ ފަންނީ ޓެކްނިކަލް ބޭފުޅުންގެ މަޝްވަރާ އެކުގައި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމަކީ ޙައްޤުތަކުން ވަރަށް ބޮޑު ހިސާބަކަށް ފިލާ ކަމެއް. ކޮންމެ އިންސާނަކަށް ވެސް ޤަބޫލުކުރެވޭ މުސާރަތަކަށް ކަނޑައެޅިފައި މި ވަނީ ވަރަށް އިންސާފުވެރި ހަމަހަމަކަމާ އެކުގައިކަން. އާދެ، މި ބިލުގައި ޕޭ ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރު ކަމަށް ހުށަހެޅުއްވުން ހަމަޖެއްސެވުމަކީ އެއީ އުސޫލަކީ ވެސް ވަރަށް ރަނގަޅު އުސޫލެއް. އިރު، ވަރަށް އެއްބަދަލުކޮށްފައި އުޅޭ ކަންތައްތަކާއި މަޝްވަރާކުރުމުގެ އުސޫލު ހަރަކާތްތެރިކަމާއި ބާރުވެރިކަން ކުރުމުގައި އެކަށް އެއްޗެއް ތަފާތުކުރުމެއް. އާދެ، ސިޔާސީ ފުރުޞަތުތައް މަޝްވަރާކުރުމުގެ ހަރަކާތްތެރިކަމާއި ބާރުވެރިކަން ބޭނުންކުރާ ބައިވެރިވުމާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ޒާތީ ކުރިއެރުމުގައި އޭ ބާރުވެރި މިހަރަކާތް ހޯދައިދޭ ފުރުސަތުދީ ޖުމްލަ ދައުރުތަކުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ހިތުން އެ ކާމިޔާބަކީ މިއަދު ފެނޭ އެންމެ ބޮޑު އިޤްތިޞާދީ ދަރަޖަ އެންމެ ކަމަކީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފެނޭ އެންމެ ކާމިޔާބުގައި ފެނޭ ކަންބޮޑުވުން އެފަދަ އިންސާނީ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުގެ މުސާރަ ބޮޑުކަމާ ދައުލަތުގެ ... އާދެ، އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑު އެދިފައި އެންނަ ކަމެއް ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ދެން މު މުސާރަ ލިބިގެން ފުރިހަމަ ތަރައްޤީ އެންމެ ބޮޑުކަން ފުރުޞަތު ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުގެ މުސާރަ އެކި ތަނުގައި ބޮޑުކަން ކަނޑައެޅުން އެއް ވަރުން. އަދި އަޅުގަނޑު ދެކޭނެ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ އިންސާފާއި މުސާރަ އެއް ވެސް ވަރުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭ އިންސާފުގެ ޖުމްލަކަ. އެހެންވެއްޖެއްނަމަ އެހާއިރުން އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ހިދުމަތް

މަސައްކަތްތެރި ކުރިއަށް ނުކުރިއަށް، ތާއީދާއި ތަރައްޤީ ހިދުމަތް ތަފާތުކަމެއް ކުރިއަށް ނުކުރިއަށް، ފޯރު ހިދުމަތް ވަރަށްކަމު ކުރިއަށް ނުކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ ހަމަ އެއްވަރަކަށް. އެހެންވީމާ، އެއީ ލިބޭ އިންސާފުގެ ޖުމްލަ. ކުރިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުވާލައި އެންމެނަށް ތަރައްޤީގެ މުސާރަ ބޮޑުކަން ދުވަހުގެ ތާރީޚާއި ކަށަވަރުކުރާ ކަމެއް ވޯޓަށް އެ ބޭފުޅުންނަށް ބަލާއިރު އެދެވިފައިވާ ދަތުރުމަތުގައި، ކޮމިޝަން އެދެވިފައިވާ ކަމަށް، އަޅާކިޔާފައި އެދެވިފައިވާ ހިތުއަރާ އެހެނިހެން ގޮތްތަކާ. މިހާރު ފެނޭ ތަރައްޤީގެ ބެހެއްޓުމުގެ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަ ބޮޑުވެއްޖެ މަޝްރޫޢުތަކާ ހަމަ އެ އިންސާފުގެ ހިތްވަރު އެދޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް 62000 ބިދޭސީއާ މި ލިބޭ. އެހެންވީމާ، އެ ކުރިން އަދިވެސް ތަރައްޤީގެ ރިޕޯޓުގައި އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް މި ފުރުޞަތުގައި ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ވޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަރުމަތަން މި ދުވަހު ހަމަ ހިތްވަރު ކަމަށް ކުރިން ހިތްވަރު ހަމަޖެހޭ ކުރިމަތިލާގައި ދާ އިންސާފުގެ ފުރުޞަތު. އެއީ ޖުމްލަ ފައިސާގެ އަދަދާ. އެ ފައިސާ އިން އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ހިދުމަތް މަސައްކަތްތެރި ކުރިއަށް 24 ގަޑިއިރު މިހާރުގެ ތާރީޚުކަމުގައި އެންމެ ބޮޑު ކަމަކީ ވިޔަސް ލިބޭން އެއްކޮށް ހުރިހާ. އަދި މި ތަރައްޤީގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރުމަށް ހިދުމަތް ފުރުޞަތު އެއްކޮށް ފިޔަވަޅު އަޅުއްވާފައި ވެސް ނުވޭ. އަދި އެކަމަށް ޒާތުގެ ތަފާތު ވެސް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، މި ކުރިން އަދި ސަރުކާރު އެބަޖެހޭ. ބަޖެޓުގައި އެހެން މިނިވަން

މުއައްސަސާތަކުގެ އަދި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ބޭނުންތަކަށް ވެސް މުސާރަ ދެއްކުމަށްފަހުގައި ތަފާތު އިންފްލޭޝަނަށް އެބަ ދެއްވާ އެ ބޭނުންތަކަށް. އެ އިންފްލޭޝަނަށް އެއްކޮޅަށް ބަޖެޓުގައި އަގުގަނޑުތަކަށް މި ޖެހޭ އިންފްލޭޝަނުގެ އިޤްތިޞާދު. އެކަމަކު، އަގުގަނޑުތަކުން މިޒާނުކުރަން ވެސް މިކަންކަން ފަހަރުގައި ނުކުރެވޭ. ދަށް އަގުގަނޑު މި ނުކުތާ ފަހަރެއްކަނޑައަޅާ ބޭނުންވީ ހަމަ އެރިޔާ އާއި އަޅުގަނޑު ސަރުކާރު އުފެއްދުންތަކުގެ. ދަށް ޖެހޭ ޑޮއްލަރި އަގުގަނޑު މި ބޮޑު ވެފައި ވަރަށް ބޮޑަށް ހިލޭމަރާ ވާހަކަ ދަރަނިވެރިން، ބޮޑު ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ އިއްޒަތްތެރި މުސްތަޤްބަލް ވަރަށް އިޤްތިޞާދީ ބަދަލުތަކަކާ އެކު ސަރުކާރުގެ ދަރަނިތަކަށް. ހަރަދުތަކުގެ އަގުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް މި ބޮޑުވަނީ ބަޖެޓުގެ ދަރަޖައަށް ދަރަނިވެރިން. މި ބޮޑުކަމުން ދަޢުލަތުގެ ރާއްޖޭގެ ވަރަށް ރަނގަޅު އަދި އަގުގަނޑުތަކުން ކުންފުނިތަކާއި ބަދަލުވަމުންދާ ހާލަތުގައި ރަނގަޅު ކަމަށް އަގުގަނޑު ފައިސާއާއި ދެމެހެއްޓުން. މި ބޮޑު ހުރިހާ ކަމަކާއި ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް ކަހަލަ ހަރަދުތަކެއް ނެތް ޚިދުމަތްތަކާއި ގުޅިގެން އަގުގަނޑުތަކުގެ ދަރަޖަ މުދަލުގެ ބާޒާރުގައި ވެސް ހަމަޖެހިފައި ވާތީ، އަގުގަނޑުތަކުގެ ބަދަލުތަކާއި ބެހޭ ދަރަނިތަކުގެ އަގުގަނޑު ވަރަށް އެއްކޮށް ބާޒާރުގެ ކަމާއި ހަވާލުވާ ޚަރަދުތަކާއި ގުޅިގެން އަގުގަނޑު މި ބޮޑުވަނީ ރާއްޖޭގެ ރަނގަޅު ދަރަނިވެރިން، އަގުގަނޑުގެ ރަނގަޅުކަމާއި ނިސްބަތުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ސަރުކާރާއި އިއްޒަތްތެރި ދަރަނީގެ.

ހިންގުމުގެ ދެކުނު ރާއްޖޭގެ ދެންބަޑު ޚަރަދު އަބަދުވެސް ރަނގަޅުކަމުން ރަނގަޅު:

ސަރުކާރާއި އިއްޒަތްތެރި ދަރަނީގެ. އާދެ، ކުރުދުވަސްތަކުގެ ދަރަނި ރާއްޖޭގެ އިއްޒަތްތެރި ދެންބަޑު މުޖުތަމަޢު ނަގާފައި ހިނގަމުންދާ ދަރަނިވެރިން ސިޔާސަތުގެ މުސާރައިގެ ބަޖެޓު އަގުގަނޑު ވެސް ދެކޭގޮތުގައި އަގުގަނޑުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީގެ ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމާ ވެސް ވަރަށް ގޮސް ބޮޑުވެ. މިއީ މި މަޖިލީހުގައި އަގުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހިންގުމުގެ އިންސާފު ކަމެއް. އެއީ އަގުގަނޑުތަކުގެ މިއަދު ކުރީ ބައި ރާއްޖޭގެ ޚިދުމަތުގެ ބޮޑުވެ ކަމަށް އަގުގަނޑު ދެކުނީ. އެއީ އަގުގަނޑު ހެދުމުގެ މި މަޖިލީހުގައި ބިލު ހުށަހަޅާ ރާއްޖޭގެ ބޮޑު ވެސް ރަނގަޅުކަމާއި ޚިދުމަތް ދިނުމާއި މިކަމުގެ ބޮޑުކަން މި ބޮޑެވެ. އަގުގަނޑުތަކުގެ ހަރަދު މިހާރުން އަގުގަނޑު އެ މިހާރު ކަންކަމާ، އެ މުއައްސަސާއަކަށް ހިނގާ މުސާރައެއް ކަންކަމާ މިހާރު ޚަރަދުކުރަން މިކަން ޚިދުމަތް. އަދި މިކަމާ ދެމެހެއްޓުމުގެ އާއި އަދި ރަޖިސްޓަރީގެ ދެކުނުގައި ވެސް ކަންތައްތައް އެކުލެވޭ ކަމެއް ކަމަށް މި ކަމެކޭ. އެއްކޮށް، މިކަމާ ބޮޑު އަގުގަނޑުތަކުން މަރުކަޒު ހިނގާ ބޮޑުކަން ދަރަނި. މި ބޮޑުގެ އެކުގެ މުއްދަތު ދި ސިފަ އެއް ކަމަށް އަގުގަނޑު ދަރަނި މިގެ ސަބަބުން އަގުގަނޑުތަކުގެ މުސާރައިގެ ޚިދުމަތް ވެސް އިޤްތިޞާދީ އިންސާފު ވާތީ. އަދި އިޤްތިޞާދީ ޚިދުމަތް ވެސް ރާއްޖޭގެ ހިންގުމުގައި އިޤްތިޞާދީ ހިންގުމުގައި ވެސް ވަރަށް އިންސާފުވެރި ޚިދުމަތްތައް ކަންކަންކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ކަންތައްތަކުގެ ބޮޑު މިއީ. މި ބޮޑުގެ ރާއްޖެ އަގުގަނޑު ދަރަނިވެރި އުފެއްދުންތެރި އަގުގަނޑު ހިންގުމުގެ ބޮޑު މިގެ ދަރަނިގެ ކަންކަމާއި އުފެއްދުންތަކާ އެގޮތުގެ ކަންތައްތަކުގެ

ކަންކަން ވެސް ހުރިހާ އެކި. ފުރަތަމަވަނައިން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން މިތާގައި ކަންބޮޑުވާ ދެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ވަނީ، 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) މިސާލަކަށް އިނގޭތޯ. އޭގައި އެ ބުނަނީ މި ލޯ ކޮމިޝަން ހަމަޖެއްސުމުގައި މި މަޖިލީހުގައި ތިބި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޖުމްލަ އަދަދަށް ބަލާފައި އެ ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުން ހޮއްދަވައިގެން. ދެން އެކަން ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާފައިވަނީ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ސައިޒަށް ބަލައިލާފައި އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެކަން އޮޅިއްޖެ. ދެން 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ކަންބޮޑުވާ ގޮތް ދިމާވޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޤަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ ރާއްޖޭގައި މިހާރު ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންމެހެން ޕާޓީއަކުން [illegible] ހުރިހާ [illegible] އެންމެ [illegible] ގޮތަކަށް ނޫން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންކަން ގޮސްފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މިސާލަކަށް ކުރީގެ [illegible] މިނިސްޓަރެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ލޯ ކޮމިޝަނުގައި [illegible] ކޮމިޝަނަށް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޔަޤީނުން ކޮންމެވެސް ބަދަލު ކަންބޮޑުވެވިދާނެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، [illegible] ކަންކަން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވަރަށް. ދެން މިއީ އަޅުގަނޑު މިއަދު [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، [illegible] މިސާލަކަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] ފާހަގަކޮށްލާނަން 15 ވަނަ މާއްދާގެ މިސާލަކަށް، (ށ). 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި އެ [illegible] ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި [illegible] ހުރި [illegible] ފުރިހަމަކަމާއި، ޝަރީޢަތުގައި [illegible] ހުރި މިންވަރާއި، ޝަރީޢަތުގައި މުވައްޒަފުން ހޯދުމަށް ހިނގާ ހަރަދާއި، މުވައްޒަފުންނަށް ކުރަންޖެހޭ އިންވެސްޓްމަންޓްގެ [illegible] މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން އެ އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ފައިދާ ލިބޭ މިންވަރާއި، މުވައްޒަފުންގެ އެޑިއުކޭޝަނަލް ހުރި ގޮތާއި، މުވައްޒަފުން [illegible]. މި [illegible] 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ބ) އަށް. (ށ)ގައި [illegible] (ބ)ގައި [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ވެސް [illegible] މި ޤާނޫނުގެ [illegible]

ގެނެސް މާ ގިނަ ދުވަސްތަކަށް ނުވަނީސް މި ބިލު ފާސްވާތަން ފެނުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާ ބިލެއް މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ބަހުސްކުރަމުންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނާނީ ވަރަށް ހިޔާލު އޮޅުން ދުއްކަގައި މި ބަހުސް ދާ ތަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތަށް އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޒިންމާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައެއް މެންބަރުން ބުނުއްވުމުގެ ގޮތުން މިފަދަ ބިލެއް އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓަށް ގެނައުމަށް މި ދަރަނިވެރިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ވަރަކަށް ކޮށްދެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. ވަރަށް ބޮޑަށް ދުރުމަގަކުގައި ވެސް މި ވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރު އޮއްވާތަން ފެއްޓުވާލެވުނީ. ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުން މި ޢައްޔަންކުރަންޖެހޭނީ އެ ވަގުތަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތަމްސީލުކުރާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ މަޝްވަރާކޮށްގެން އެ ޕާޓީތަކުން ހުށަހެޅުމުން މި ޕާޓީތަކުގައި އެއްބަސްވުން މީހުން ކުރުމަށް ވާންވާނެ. މާނައަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެދުވެރިކޮށް ނޫނޭ. އޭގައި ހިމެނޭ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ވަކި ބަޔަކު ނެތި ބޭ ކުރިމަތިލާ ޕާޓީތަކުގެ އެއްބަސްވުމެއް އެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ޤަވާޢިދުގައި މި ބިލު ނެރެސް ބޭ ކޮމިޝަނަށް ނަމަވެސް ސިފަ ސަރުކާރުން ކޮމިޝަނުގައި ތިބީ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ދީ އަދަދަށް މުސާރަ ދިނުމުގައި 11 މިލިޔަން ނުދިޔަސް މިކަން ކުރެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ހުންނަ ތަންތަން މި ޚާއްޞަ އަށް ގެނެސްގެން ރައްޔިތުންނަށް މުސާރަ ދިނުމުގައި މިލިޔަނުން އެބަހުރޭ، އެ މީހުންގެ ބޮޑުކަމުގައި އޮންނަ ޒިންމާ ބޮޑުކުރުން ކަނޑައަޅާ ގޮތުން މިފަދަ ކައުންސިލްތަކުގައި ޤަވާޢިދުގައި ވަރަށް ޝާނދާރުކޮށް ދަން ކަމެއް. ދައުލަތުގެ އެންމެ ދަށް މުސާރައަކަށް 4000ގެ ވަރަކަ ދަށްގައިރު 4000 ދައިގެން މިއަދު ވާކަން ނޭނގޭ. އިންޑިއާ އެއް ކޮބައި ޕްރޮފެސަރ ވެސް މި ލިބޭ 7000، 8000 އަށް. ކުރީގައި އިންޑިއާގައި ވިލާތުގައި 10000 ރުފިޔާ ލިބުނީ. ކޮންނެއް ހަފުތާއި އެހެން ޤަރާރުނުވި. މާއްދާގެ ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ދަށް މުސާރައަކަށް 10000 ރުފިޔާ ލިބެންޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް ނުވާކަން މި އެކާ ކަމަކީ ބަޖެޓުގައި މެންބަރުންގެ މުސާރަ ބޭއްވުމުން ނޫން. ރައްޔިތުން ކަންބޮޑުވާނީ ރައްޔިތުންގެ އަދިވެސް ނިކަމެތި މީހާ އަށް ލިބޭ ލާރި މަދުކުރަ ކަންބޮޑުވެވޭނެ. މިއަދު މި މާލޭގައި 10000 ރުފިޔާގެ މުސާރަ ހޯދައިގެން ސާރވައިވްވާން މިހާރު މި މާލޭގެ އެއް ނުކުޅެދޭނެ. އެހެންވީމާ، ފު ކޮމިޝަނުން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުވެސް ތަރުތީބުގައި ހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ މީހާ، ވަޒީރުންނާއި، ވިޔަފާރިވެރިންނާ އަދިވެސް ކުރީ ލިބޭ މިނިސްޓަރުން އިތުރަށް 25000 ރުފިޔާގެ މުސާރަ ޖަހާފައި ވީ ކޮމިޝަން ހުށަހަޅާނަމަ މިކަން ހައްދަ ނުވާނެ. ކޮބައިތޯ މި މަޖިލީހުގެ މަޤާމުތަކުގެ ކޮމިޓީގެ

ޒިންމާ. ވަކި ބައެއްގެ މުސާރަ ބޮޑުކޮށްދީފައި އެހެން މީހުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރާ ހިސާބުން ހުއްޓިނީތޯ ނުވަތަ މިތަނަށް ފެށިގެންނާ އެއްކޮށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބަހާނާ މުޖުތަމަޢުގައި ޖެހުމުގެ ބިރުގަންނާނީތޯ؟ އަދުގެ ނެތި ހިތަށް ބިރުގަނެއުޅުން ގެންބަރުން. ބިރުގަންނަކަށް ނުޖެހޭ. މިކަން ހައްލުކުރެވޭނެ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދައުރު އަބަދުވެސް އޮންނާނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރު އަބަދުވެސް އޮންނާނެ. ޔޯއްވެގެންގޮސް މަޝްވަރާކުރެވޭގެން ޤާނޫނުގެ ތަކުލީފާ އަދި މިވަރަށް އުފެއްދިފައިވާއިރު، ޤާނޫނުގެ ކަރަދާހުތަކަށް މި ވަރަށް ބޮޑުވެފައިވާއިރު، ރައްޔިތުންގެ އެންމެ އާދައިގެ މީހާގެ ޖީބަށް ވަންނަ ފައިސާ އިތުރުވާން ގޮތަކަށް ހުރިހާ އެންމެންނަށް ފައިދާކުރާނެތީ. ދައްކާން. މި ކޯލިޝަން ހަދައިގެން މިކަން ވެސް ދަނީ ސިޔާސީ ތަނަކަށް ވެގެން. އަދުގެ ނޭނގޭ ގޮތަކަށް މިއަދު 1:30ގައި ވޯޓު ނަގާއިރު ފެންނާނެ ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޯލިޝަނަށް ވޯޓުލާއިރު އެކަން ސިޔާސީވެރިން ތާ ގޮސް. އެމް.ޑީ.ޕީ ކަންތައް ސިޔާސީ ވެގެން ދިޔަ ގޮސް. މި ކޯލިޝަންތަކާ ނަގާއިރު ހަމަ އެއްކިބާވުން. މިއަދު މި ޤާނޫނުގައި މި ޖަމާޢީ ޝަރުތުތަކެއް އަދި ކަމުގެ ހަދާޖެހިކަމުގެ ބޮޑުގައި މިގޮތަށް އިޖުރާ މުއައްސަސާތައް ހައްދައިގެން ސިޔާސީ ގޮތުން ޑީ.އާރް.ޕީ އަށް މިހާރު، އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް މިހާރު، މިހެން އަތައިގެން އިތުރަށް ބައިތުލްމާލަށް ބަރުލަމާނީ މިކަމުގެ ހައްޤުގެ ނަގަނީ ގޮތަކީ. މިކަން ވަރަށް ދަށް ދަރަޖައިގެ އެޅީވަޒަން ކުރެވިފައިވާ. އެހެންވީމާ، ފުލުހުންނަށް އެވަގުތު ބަލައިގަތް މިކަން ފުލުހުންނާ ޕަރަށްޖެހުން މި ގަޑީގައި އެންމެ ދަރަޖަކަން ނުކުރެވޭނެ ގޮސް ކަން ގޮތްކުރަން ތަކުރާރުވާން. އޭގެ ހަރިން ދައްކާ ވަރަކަ އާއި މިއަދު ދައްކާ ވަރަކަށް ޖެ ފުލުހުންނަށް ކަލާގައި ދޮގުދަމާ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓްގައި އަދުގެނޭގެން ކުރަން ދަކަ ދިޔަފަރާތްތަކުގެ މުސާރައިގެ ހަރަކާތްތަކުގެ މުޅި ޖަމާޢަތް ކުރަނީ. މި މަޖިލީހުގައި ގާނޫނަށް ކޯޓުގެ ގެންދާގައި ހިދާ ގެންދަތަ ޖިނާޢީ ކުރަނީ. އަދުގެނޭގެން ފަރާތުތަކުގެ މުސާރަ ވަކިވަކިކަމުގައި ބޮޑުކޮށްދިނުމުގައި މަޖިލީހުގައި މުސާރަ ވަކި ކަމަކަށް ބޮޑުކޮށްދިނުމަށް އެހެން ހުރިތަ ގެސްފިގެން މި ދޫނި. އެހެންވީމާ، އަދުގެނޭ ގޮވާލަން ބޭނުންވަނީ މި ޤާނޫނީ އަދުގެނޭގެން ނަށް މި ވުޖޫދަށް މުހިއްމު ޤާނޫނުގެ ނޫން. އަދުގެނޭގެން ސިޔާސީ ކަމަކަށް މި އިސްލާމީ ވިސްނަން ބޭނުން ވަނީ އަދުގެނޭގެން މި ދައުލަތުގެ އެންމެ ދަރު މުސާރަ ލިބޭ މީހުންގެ ނިސްބަތުން ހިއްސާ ކުރާނެ އޭބަ ޕުން މައްސަލަ. މި ޖޫ ކޯލިޝަން ހަދައިގެން މި ވެސް ދަނީ ސިޔާސީ ތަކަން. އެ މީހުންނާ ހަމައަށް މީގެ ބަޖެޓް މަޖިލީހު ނާންނާނެ. ތައްރީން އިންތިހާބުކުރުމަށް މިތަނަށް ފޮނުވި ތައްރީމުންގެ އަޑުއަހަން. އެހެންވީމާ، އަދުގެނޭގެ ޖިންސާ ފުރިހަމަ އަރިސް ހަމައްދުވައިގެން ބޮޑުން ކަށޮވާލަން އުޅޭނީ އަދުގެނޭ މިއަދު ދަރުގަންނަން. ބަޔަކު އިދިކޮޅު ސިޔާސީ ޖެހިތަކުން ފެސް މިއަދު އެކަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޖަމްއިއްޔާތަކަށް ބިޑޭ އަރިމަ އެ ފާހަކަ ނުދައްކާ މިއަދު ސަރުކާރު އެއްކޮށް ފާހާގަޖެހިއްޖެ އަދުގެނޭ ހިތްވަރުދޭން. އެކަމަށް އަންގައިބަ ދުވަސް ދުވަރު ހިފަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަމިއްޔަ ބޯޑުގެ ބަރާބަރުގަ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަމިއްޔަ ބޯޑުގެ ބަރާބަރުގަ، ދޭން ރަޖާ އަޅައިގެން ނިދަންވީތޯ. ކުރަފަޅީގެ ދައުރުގެ އަޅަމަރު ރަށްބަދު އަނގަ މަޖުބޫރުވައިގެން އިނުން އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު..

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކުން:

އަޅުގަނޑު ރަޝީދުގެ ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވާނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާނަން. ފޮނުވިޔަސް ޗޯސްވައިގެން ބިރުދެއްކުމާ ވަކި ޖާހިލުކަމަކަށް ބަހަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން ބިރުން ނުގަންނާނަން. އަޅުގަނޑު ވެސް ވާހަކަދައްކަމުން ގެންދަނީ. އެ މަޖިލީހުގެ ވާހަކަ އަދި ވެސް ހުރަސްއެޅުމަކުން ވެސް ގެންދާނަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް......

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މަޖިލީހުގައި ވާހަކަފުޅުދައްކަވާ މެންބަރަށް، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވަމުން ގެންދާ މެންބަރަށް ދަތިނުވާނެ ގޮތަށް ހަމަޖެއްސުމަށް ބޭއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އޮންނާނެ އެ ގޮތަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، ޔޫ ކޮމިޝަނެއް ހެދިޔަސް ފެންނާނީ ހަމަ އެ މަންޒަރު. ޔޫ ކޮމިޝަނެއް ހެދިޔަސް ފެންނާނީ ހަމަ އެ މަންޒަރު. ސަރުކާރަށް ތާއީދުކުރާ މީހަކު އެ ޔޫ ކޮމިޝަނުގެ ވާހަކަދެއްކިޔަސް ހުރަސްއަޅައިގެން ގެންދާނެ. އެހެންވީމާ، ހަޤީޤަތުގައި ސިޔާސީ ގޮތުން މިފަދަ ގޮތް ގޮތަށް އުޅުން މަދުކޮށް ދުރުކަން އުސޫލު ދޫކޮށް މަޝްވަރާގެ އުސޫލަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން މި މަޖިލީހުން ވެސް މި ބާއްޖަވެރި މައްސަލައަށް ހަރުދަނާ ހައްލެއް ހޯދަން. އެހެންވީމާ، މިފަދަ އިޞްލާޙު ކަންކަން ގެނެސްގެން އަނެއްކާވެސް 11 މިލިއަން 25 ހާސް ރުފިޔާގެ މުސާރަޔާއި، އެހެން ނޫން ކުރަނީ ކަމަކީ. ތާރި ނުލިބޭ ވައިސާ ނުލިބޭ ބޯޑު ކުލިގައި އެދި ދަން މުސާރަ ލިބޭ މުސާރައިގެ ޒިންމާއެއް އެކަން ނުކުރަން، އެކަން ނުކޮށް އަނެއްކާވެސް ޖަލްސާކުރުމަށްޓަކައި މިފަދަ ޤާނޫނީ ޤާނޫނު ބިލުތައްގެން ރައްޔިތުންގެ ތާއީދުގައި އަނދުން އަޅުވަން މި އުޅެނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ޔޫ ކޮމިޝަން ހަދާފައި އަނެއްކާވެސް އިތުރު މުއައްސަސާތަކަށް 25 ހާސް ރުފިޔާ ކޮންމެ އެއް މަހު. މި މަޖިލީހުގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އެއްޗަކަށްވާނެ. އޮތުމުގެ ސިޔާސީ މަސައްކަތްކުރަނީ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ކުދިކުދި މުސާރަ ބޮޑު. ނުކުރަންވެން މި އުޅެނީ އިނގޭތޯ. ވަކި ބައެއްގެ މަސްލަހަތު ހިފޭނެ ކަންކަމުގައި ވަކި ބަޔަކާ

ގުޅުން ހުރިމަ އެ ބައެއްގެ މުސާރަ ބޮޑުވޭ. އެހެން މީހުންގެ މުސާރަ ބޮޑެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރާ އެއްބަޔަށް އަދިމަ ވަރަށް އެހެން ކަހަލަ ގޮތަކަށް މި މަޖިލީހުގައި ރާގު ބަދަލުވަމުން އެބަދޭ. ހުރިހާ ބޭފުޅުން ބިރުގަނޑޯ. ބިރުގަނޑޭ [illegible] [illegible]. ހަމަ ހައިރާންވެއްޖެ އިނގޭތޯ ބައެއް އިދިކޮޅު ޕާޓީތަކުން މި ބިލަށް ތާއީދުކޮށްގެން ވަރަށް ބޮޑަށް މިހާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިހާރު ކަންކަން ކުރައްވަންވީމަ [illegible] އުޅޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ މައްސަލައިގެ އަސްލަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ގޯސްގޮތުން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ކޮރަޕްޝަންތަކާއި [illegible] ނޫނޭ. މި އުޅޭނީ އެންމެ ނިކަމެތި މީހުންގެ މުސާރަ މަދުވެގެން. އެ މީހުންނަށް ލިބޭ [illegible] [illegible]. މި މާލޭގެ މި ރަށްތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ [illegible] ހަލުވިކޮށްގެން މި ދަނީ އުފާވެރިކަމެއް އެ މީހުންގެ ޙަޔާތުގައި ހުރިމަ. ޖީބުގައި ހުރި ފައިސާއަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ މީހުންގެ ޖީބު ބޮޑެއް ނުވޭ. ރައްޔިތުންގެ ޖީބު ބޮޑެއް ނުވޭ. އެ ބޮޑުވާ ބޮޑުވުން މިއަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓު މައްސަލަ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] މި ދައުލަތަށް ޚިދުމަތްތެރިޔާ މި ދައުލަތުގެ އެންމެ ދަށް މުސާރަގައި [illegible] މީހުންގެ މުސާރަ [illegible]. މި ރާއްޖޭގެ ބެލުމެއްގައި ހުރި މިންވަރު މި މަޖިލީހަށް އެނގިގެން. މި ރާއްޖޭގެ [illegible] މިންވަރު [illegible] މި މަޖިލީހަށް އެނގިގެން. މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 77 [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް އަޅުގަނޑު ހިތާމައާ އެކު ދަންނަވާލަން [illegible] އަލިފާނުގެ ހާދިސާގައި ނިޔާވި [illegible] އަށް ތަޢުޒިޔާ ދެންނެވުން. މާތްالله އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible]. بسم الله الرحمن الرحيم ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލުގެ ގޮތުގައި ބިލެއް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް އަޅުގަނޑު

އިޚުލާޞްތެރިކަމާ އެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. މި ބިލް [illegible] އަޅުގަނޑު ފުންކޮށް ވިސްނާލާއިރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އެ [illegible] މި ބިލް [illegible] އަދި [illegible] ފުންކޮށް ވިސްނާވަޑައިގަތްވަރު [illegible] ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ. އެހެން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި ދުނިޔޭގައި އެންމެ ކުރިއަރާފައިވާ އެންމެ ވަރުގަދަ [illegible] ޑިމޮކްރަސީ އަދި އިންޑިއާ ކަމަށް ވާއިރު، އިންޑިއާގައި ވެސް ކަނޑައެޅިގެން މި އޮންނަނީ ޕޭ ރިވިޝަން ކޮމިޝަނެއްގެ ލެވެލްގައި ހަމަޖެއްސާ 4، 5 މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އެ ކޮމިޝަން އެކުލަވާލެވި އެ ކޮމިޝަނުގެ ތެރެއިން އެ މަޤާމުތަކުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގެ ޕޮލިސީތަކެއް ކުރިއަށް ލާ [illegible] މި އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކުޑަކުޑަ ޤައުމެއްގައި 11 މެންބަރުންގެ ކޮމިޝަނެއް ހަދައިގެން އެ [illegible] އުސޫލަން ދިއުމަށް [illegible]، އަޅުގަނޑަށް މި ބިލްގައި [illegible] [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވުނީ ޕޭ ރިވިޝަން ކޮމިޝަނެއްގެ [illegible] މި ބިލް އޮތިގެން ދިއުން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މިޔާދު ހުރި [illegible] [illegible]، މިޔާދު ހުރި މުސާރައެއް [illegible] އަދި [illegible] [illegible]، އެ ހަމަ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] ވާހަކަތަކެއް ހިނގަމުންދާތީވެ އެ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަވުމާ އެކަން އުސޫލެއްގެ މައްޗަށް ދިއުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހިފައި އޮތް [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރު މިއަދު މި އޮތީ. [illegible] [illegible]، ޤައުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މެންބަރުންގެ [illegible] ވާހަކަތަކެއްވިއަސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ގައިމުވެސް މި [illegible] [illegible] މި [illegible] ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކުރި އަޅުގަނޑު މި ޤައުމުގައި އަދި މި ޤައުމުގައި މުސާރަ [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅިފައި [illegible] މުސާރައެއްގެ މައްޗަށް. [illegible] މުސާރައެއް އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ނުކުރަމު. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، މަޤާމަކަށް މުވައްޒަފުންގެ [illegible] އަދި މަޤާމަކަށް [illegible] އިންތިޚާބުކުރާ އެ [illegible] މަޤާމެއްގެ [illegible] މުސާރައެއްގެ މައްޗަށް އެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ މަޤާމަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރައިގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާއިރު [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] ޒިންމާދާރުކަމާ އެކުގައި [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނާއި އަދި މި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ އަދި ހަމަ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީ މުސާރައާއި ކަނޑައެޅުމުގެ މި [illegible] [illegible] މެންބަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއް [illegible] އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަކީ [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] ދީން އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކާއި ޖުޑީޝަރީއާއި އަދި އެއްވެސް [illegible] [illegible] މުސާރައިގެ އެއްވެސް [illegible]. [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] މުސާރަ [illegible] އެހެން ކޮމިޝަނާއި ނުވަތަ އެހެން ޖުޑީޝަރީ މި ދާއިރާތަކާއި ހުރިކަން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] އެހެނިހެން ކަންތައްތައް މައްޗަށް ބަލައިލިޔަސް އެކަން އޮތީ އެ ގޮތަށް. އަޅުގަނޑު މިއުޅެނީ އެއްވަރަކަށްވެސް ރައްޔިތުންގެ [illegible] މުސާރަ

ބޫޑުވެގެން އަދި ކުޑަވެގެން އެ ވާހަކަދައްކާކަށް ނޫން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ޒަރޫރު ވަނީކޮށް މިކަން އިސްލާހުގެ މަގަށް އެޅުވުމަށްޓަކައި ބާ ކޮމިޝަނުން ހުށަހެޅުން ވެސް އިއްޔަތްތަކީ ރަނގަޅު، އަޅުގަނޑު ވަގުތު ހަމަވަނީމާ ނޫން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޖިލީހުގައި އަމަލުކުރަމުން ގެންދާ ގޮތުގެ މަތިން 3 މިނެޓުވަރު ބަރަހަލަތު ޖަހަމުން އެ ގެންދަނީ. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނިސްބަތްވާ ޕާޓީ އަށް ދިވެހިއާ ވަގުތުގެ ގޮތުގައި ރަށްރަށުގެ ހިމެނޭ ޑެމޮކްރެޓިކް ވަގުތު ކަނޑައެޅިފައިވަނީ އޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަދި ޕާޓީގެ އަމިއްލަ އޮންނާނެ ކަމެއް.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަމީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޕާޓީގެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަރިހުގައިވާ އެ ކުރީގެ ބަދަލުތަކާއި ޢިއްޔަތެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދާއިރާގެ ގޮތުގައި މަތިން ޖީ ކޮމިޝަނަކަށް ވެސް އޭނަ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަމުންދާ ގޮތުގައި ދެރައްޔިތުންގެ ކޮމިޝަނުގެ ގޮތުގައި 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މުޅި ޤައުމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ 7 އަހަރުން އެއް ވަރަކަށް އެ ކޮމިޝަނުން އެންމެ ގޮތަށް އެވްރެޖު 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މަސައްކަތްތެރިން ދިރާސާކުރައްވައިދީފައި ވަރުގައި ޖެހިފައިވާ ހާލަތަކުން ވަރުގައި އެކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ފުރިހަމަ ކަމެއް. އެކަމަކު މި ބިލުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި އޮބަ ބައްޔަކު މިފަދަ ކަމެއް ކުރައްވާފައިވާ ނުވަތަ ކޮމިޝަނަށް މުސާރަދެއްވުން ޙައްޤުނުކުރައްވާފައިވާ ރައީސްކޮށްފިނަމަ މަސައްކަތްތެރިންނަށް އޭނާ މަހަރުމް ކުރުމަށް ބާރުލިބިގެންވެއެވެ. ވެސް މި ޖެހޭ ތި ބައިގައި އެ ބާރުދޭ ކަމެއް ގައި މަޝްވަރާކުރުމުގެ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ވިސްނުމަށް ހިނގާ ދިރާސާކޮށްފައި. އަޅުގަނޑު ތަކުރާރު ކުރަނީ، މިދެ ސިޔާސީ ތަޙްލީލު. މިކަމުގެ ވިސްނުމުގެ މައްސަލަ ކަމެއް ބަޔަކުވެގެން އެންމެރޭ އަޅުގަނޑުމެން މިދެ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ބައިވެރިވުމެއް ނޫ ރައްޔިތުން ކޮމިޝަނަކަށް ވިސްނުމަކީ ނިޔަތެއް ކޮމިޝަނުން އެމީހަކު ވެސް އެ ބައިވެރިވުން އަޅުގަނޑުމެން އެހެ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. ސިޔާސީ ފިކުރު އާދެވިދާނެ ވަޒީފާ ދިރާސާ އޭގެ ނިޔަވައި ވަނީ އެއްވެސް ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ވަރަށް މަޖިލީހުގެ ވެރިކަމުގެ ރާއްޖޭގެ ޓެކްނިކަލްކަން ތެރެއިން ޤާނޫނުގެ ކޮމިޝަނަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެހެން ސިފަކުރާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ހިނގައްޖެ ސިޔާސީ ސަރުކާރު ކޮމިޝަނުގެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް ކަމަކަށް މުޅި ކޮމިޝަނުގެ ހިތްވަރު ކަމެއް ގޮތުގައި އެހެން ކުރެ މިނޫން އެ ކޮމިޝަނުގެ ދެރައްޔިތުން ހިންގުމުގެ އެކިއެކި މަޤާމުތަކަށް ޢައްޔަނު ކުރުމުގެ ރައީސް ނަމަވެސް ރައީސް ކަމުގެ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ގަވާއިދު މާލިއްޔަތު ކުރީ އެ ބާރުތަކުން ނަމަވެސް ރައްޔިތުން ވަރަށް ހަމަ.

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ހަރަކާތްތެރިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައްތައް ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިޖްތިމާޢީ މަޖިލިސްތަކުގައި މުޅި ޤައުމުގައި ހުރިހާ ކަމެއް އެންމެ ރަނގަޅަށް ކުރުން ބޭނުންވާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހެނީ މިހެންނެވެ. އަޅުގަނޑުމެނަކީ ގަބޫލުކުރާ ދުވަސްވަރުގައި އެ މަޤްބޫލުކަމުގައި އެކަން އަ ގޮތަށް ދެކެން ކަމަށް. މިއީ ސިޔާސީ ތަފާތު. މިތަނުގެ ތަރުތީބުގައި ހިނގާ ކަންތައްތަކަށް ދޫކޮށް ސިޔާސީ ވިސްނުމުގެ ތަރައްޤީން. އެ ބައެއްގެ މުޖުތަމަޢު ގޮތުގައި މައްސަލަ ސިޔާސީ ވިސްނުމުގެ މައްސަލަ އެކަށީގެން ބައެއްކަމުގެ ފެނިއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ފެށޭ މި ފުރުސަތު ހަރުދަނާކޮށް މި ދައުރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އިއްތިޙާދު އަޅުގަނޑުމެން ދިރި މި ބިލާ ބޭނުން ވަރަށް ފުރިހަމަ ދައުލަތެއްގެ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތްވަރާއެކު ބޭނުން އިއްތިޙާދު އަޅުގަނޑުމެން ދިރި ހަލާކުވެދާ އަމިއްލަ ސިޔާސީ އިޚްތިލާފު އެއް ފުރުޞަތު ފަރާތްތަކުން ނިކުމެ ނިކުމެވަޑައިގަތުމަށް ނިސްބަތުން ދިމާވި ހަމަ ހިތްވަރާއެކު ވިދާޅުވެފައިވާ ހުރިހާ ޤައުމުތަކުގައި މި ވަގުތު އެހެން ޤައުމުތަކުގެ ފުރިހަމަ ބޭރުން ނިކުމެ ގޮތުގައި ބައެއް ޤައުމުތަކަށް މިހެން ބޭނުން ކަމުގެ ސިޔާސީ އެހެން ދެކޮޅު ފަރާތް ފުރުޞަތު ދީފައި ނުވާތީއެވެ.

އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތްވަރާއެކު ކޮން ޤައުމުކުރާ، ކޮން ޤައުމުވެފަދަކުން، ކޮން ގައުމީ ދެކޮޅު ފަރާތްތަކެއް ކަމުގެ ދިމާއަށް މަޤްބޫލުކަން ވިދާޅުވިޔަ ފަރާތުން ބާރުވެރި ނިކުމެ ބޭނުމަށް ކުރަމުން ނިޔަތްތެރިކަމާއެކު ދެން ދުވަސް ސިވިލް މި ފުރިހަމަ ޤައުމަށް ފަރާތުން ނިކުމެ ބިނާކުރާ ޤާނޫނު އަސާސީ. ކޮންމެ ފަރާތެއް، ސިޔާސީ ވިސްނުމުގައި ކަންކަން ނިންމާ ފުރުޞަތު ދީ އެ ކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރުމުގައި ބޭނުން މި އިޖްތިމާޢީ މަޖިލިސްތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ފުރުޞަތު ދީ އެ ކަންކަން އިނގޭތޯ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ނިންމަވާފައި. އެހެންނަމަވެސް ގޮތަކަށް ނުވިސްނޭ ފަދަ ފުރިހަމަ މި ޤައުމުގެ ޙައްޤުތަކަށް މިހެން ދެކޮޅު ޤައުމުގެ އެކަމަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތުގައި އެ ޤައުމެއް އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ބޭނުމެއް ނިސްބަތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޖިލީހުން އެކަން ކުރިޔަށް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދުވަސް. ހަމަ މިއާއިއެކު ނިސްބަތްވާގޮތުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ދަށުން ބާރުވެރި މި ބިލުގައި ވަރަށް ބޮޑު ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޝަނުގެ އެބައޮތް. އަޅުގަނޑު މި ބިލާ ބޭނުން ކޮމިޝަނު މެދުރަށްގައި ގޮތަށް ފުރިހަމަ އެ ބާރުތައް ހިފެހެއްޓުން ވެސް ވޭ. އަދި ހަމަ އެއާއިއެކުގައި 8 ވަނަ މާއްދާގައި މި ކޮމިޝަން އުފެދިފަ ގޮތުގައި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކާއި އެ ކޮމިޝަނުގެ ގެންދަނީ ލިބޭ ގޮތަށް ބޭނުންވާ ފުރިހަމަ ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން ނިސްބަތްވާ. އޭރު ވާދެވޭ ކޮމިޝަނުގެ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް. އެކަމުގައި އެ ބިލުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ބޭނުން ކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުސާރަ އާއި މިފަދަ ގޮތުން އެކަށީގެން ކޮމިޝަނަށް އެ ދޫކޮށް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަށުން ބިލުގެ އެ މުސާރައާއި ލިބޭ ގޮތުން ސިވިލް ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތް ކޮމިޝަނުގެ ސިޔާސަތު އަދި މިސާލު ކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ނުދެކެން. ހަމަ އެއާއިއެކުގައި ބޭނުމެއް ނިސްބަތްވާ ގޮތުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަދި

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް ލިބިގެންވާ ޤާނޫނީ ހައްޤު ނުސީދާ ގޮތެއްގައި މި ބިލުން ޖޭ ކޮމިޝަން ނުވަތަ މި ބިލުގައި ބުނާ ގޮތުން ނަމަ ޖޭ ކޮމިޝަން ނުވަތަ އަޅުގަނޑުގެ ބަހުން ނަމަ ޖޭ ރިވިޝަން ކޮމިޝަނުން އެ ނުސީދާ ގޮތެއްގައި އޭގެ ބާރުވެރިކަން ގެއްލޭ ގޮތަކަށް ބިލު ބައްޓަންކުރެވިފައި ވާކަން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމާދު ތަހުސީނު މުއައްސަސާ ކިބައިން ވަޑައިގަންނަވައިދީ ކަމަށް ވީނަމަ އަޅުގަނޑު މިދުޝްނުވި ވާހަކައިގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ އެހެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ އެއްގޮތަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައިރާގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުން.

މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލެއް ހުށަހެޅުއްވި ދުރުން ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައި ދެއްވީތީ އަޅުގަނޑުމެން އެ މަނިކުފާނަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އެއީ މި ބިލު މި ވާހަކަ ދުރަވެފާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެންމެހައި ކަންބަހުން ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް، އެންމެހައި ރައްޔިތުން ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް ރާއްޖޭގެ މުސާރައިގެ އަނގަބަހުން މި އަމިއްލަ އަދި ރާއްޖޭގެ މުސާރަމައް ދަނޑުވެރިވައި ކިނބި އެއްވެސް އުސޫލެއް ހަމަ ކަމެއް ނެތި ދިނުން ބަޔަކު ފަރުވާކުޅަކުން ނޫން. އަދި ކަންބޮޑުވާ ކަންތައްތައް އޮޅުވާލެވިފައި، ރިޔާސީ އިޖްތިމާޢީ މުސާރައިގެ ހަމަ ކަމެއް ނެތް ވާހަކަ، އަދި ހަމަޖެހިފައިވާ ގާނޫނާއި ޤަވާޢިދުތަކާ ހިލާފުވާ ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓަރުންނާއި ވަޒީރުން ހިއްސާކުރާ ވާހަކަތަކާ ގުޅިގެން ބަހުސް ބާއްވާ. ރައްޔިތުންގެ މުސާރައިގެ ހަރަކާތްތަކާ ގުޅޭ ވާހަކަތަކެއް. ރައީސް، މިއީ ރައްޔިތުންގެ މުސާރައިގެ ހަރުދަނާކަން ބޭނުންވާ ވާހަކަތަކެއް. އިޢްތިބާރު އުސޫލުން ހުރި ހަމަ ވާހަކަ ނޫން. އެއީ މި މަޖިލީހުގެ ހިންގުމުގެ ބާރު ވާހަކަ ނޫން. މިއީ ސަރުކާރުން ކުރަމުންދާ ބާރު ވާހަކަ ނޫން. އަދި ރައްޔިތުންގެ ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފު ލިބެންވާ ގޮތުން ހުރި އަމިއްލަ ގޮތުގެ ފަރާތްތަކުގެ ސަރުކާރުގެ އަމިއްލަ ވާހަކަ، ރައްޔިތުންގެ މުސާރައިގެ ވަޒީފާތަކާ އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ވާހަކަ. ގާނޫނީ އަމިއްލަ އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ހަމަހަމަކަމާއި ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތަކަށް ބަލައިގަތުމަށް ހަރުދަނާކުރަމުން ދާ ބާރު. އަޅުގަނޑުމެން، އެކަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވަނީ. މިއީ ސަރުކާރުގެ ބަދަލުތަކާ ދޭތެރޭ ބަހުސް ބާއްވާ ވެސް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު މިކަން ފާހަގަކުރަންވީ ސަބަބަކީ ސަރުކާރުގެ ތާރީޚު މި ދުވަހު ރައްޔިތުންނާ ގުޅިގެން މަސައްކަތް ކުރަމުން ދިޔަ ވާހަކަ. ސަރުކާރުން ހިންގަމުންދާ އަދި ދަރަނިވެރިކަމާ ގުޅިގެން ފާހަގަކުރެވޭ ވާހަކައަށް އެ ބާރުގެ ވަޒީފާވެރިކަމުގައި އޮތް ހަމަ ވަކި ނަމަ އެނގޭ ފުރުޞަތު ދީ ގުޅިގެން އޮތް އޭގެ ބާރުތަކަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ބާރުތަކާ ދޭތެރޭ. މުސާރަ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުސާރަ އެއް ވަގުތެއް ދިރިއުޅުމަށް ހޭދަކުރެވޭ. މި ރައްޔިތުންގެ މަޤާމުގެ އަދަދުތަކުން ބައްޓަންވެފައި ހުރި ދާއިރާތަކެއް ވަކި ފަރާތްތަކަށް މުސާރަ ވަކި ވަކިން ދިނުމުގެ ހަރަކާތް. 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެއްވެސް

އުސޫލެއް ހަމަ އެއް ނެތި، އެއީ މިއަދު މި ޕޭ ކޮމިޝަނެއް އޮންނަންޖެހޭނެ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މީހުންނަށް ކަންބޮޑުވެގެން ދިޔަ ހިސާބަކީ. 7 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓެއް އޮވެ އެ މުސާރަތައް ކަނޑައެޅި ގޮތުން ހަމައެއް ތަމައް ނެތި މުސާރަތައް ބަޖެޓްކުރިކުރިން ގޮސް 12.8 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓަކަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު އަރައިގެން ދިޔައީ. ދަރަނީގެ ވައްކަން ދަރަނި އިތުރުވެގެން ދިޔައީ. މުޅި ޤައުމު ދަރާ ވިއްޖެ. އަދި މިހާރު މިއުޅެނީ އެކަމުކަން ސަލާމަތް ނުވެގެން. ދަރަނީގެ ފައިސާވެރިޔާއާ، މި ބިލުގައި އެބަހުރި ކުރިގައި ސަރުކާރުން ކުރި ކަމަށް ވެސް މި އުޅޭ ކަމެއް ނުކުރެވިގެން. އަދި މިހާރު ކޮންމެހެން ހުރި ކަންތައްތައް ވެސް މި އުޅުނީ އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްވެސް ރަނގަޅު ހަމައެއް ކޯރުން ރަނގަޅު ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާއިމުކުރެވޭ. މި ބިލުން އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދުކުރަނީ މި ބިލުން މިދަންނަވާ ވަޒީފާގެ ހިސާބުކޮށްގެންނެވެ. މިއީ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ގެންގުޅޭ ހަމައާއި އިންސާފުގެ ރޫޙުގައި އުސޫލުތަކުގެ މަތީގައި އެއީ ވަރަށް ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަކަން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ މިކަންކުރުމުގައި ހުރި ތަފާތުތައް މިކަންކަން ކުރުމުގައި އޮތީ ކަން އުސޫލުކޮށް ގޮތުން. ވާ ބޮޑު ދިރާސާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާކަން ވެސް ނޭގޭ. ދުނިޔެ މިކަން ކޮށްފި. ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުން މިކަން ކުރަމުން އެބަދޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮން ވަރަކަށްތޯ މިފަދަގައި ހިފެހެން ދައްކަން އޮތީ. މިކަން ރަނގަޅު ކަމުގެ ވެއްޓޭއިރު އެއް އިޖްތިމާޢީ ފުންބަރާލު އިންސާފުވާ ތަފާތުތަކުގެ އަދާލަތު ކަނޑައެޅި ބަޔަކަށް ވެސް. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުސޫލުތަކުގެ ދިރާސާ ވެސް ހިފިއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވާ އަދި ޤާނޫނު ތަފާތުތަކުގައި އޮންނަ ދަރަޖަ ވެސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުގެ ތަފާތުތަކުގައި އޮތީ ހަމަހަމަކަމޭ ވެސް. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑުމެންނާ އަދާލަތުގެ ވަޒީފާ ތަފާތުތަކުގައި ވެސް މި ކަމަކަށް އޮތީ ހަމަހަމަކަމޭ ވެސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތެދުވެސް ކަމަކަށްވާނެ. މި ދައުރުގައި ކޮންމެ ބިލެއް އަދި އެ ބިލުގައި ހިމެނޭ ރަނގަޅު ވަރަކަށް އެއް ހުރިހާ އެކަމެއް ވަރަކަ އެއް ހުއްޓަސް ސަރުކާރު ދިމާވާ ޕޮލިސީ ވަރަކަށް ބަލާލިއިރު ރިޕޯޓުގައިވާ ހިސާބުން އިޖްތިމާޢީ ފުރުސަތު ބޭނުންވާ އިޖްތިމާޢީ ހަމަހަމަ އަދަލު އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެހިގެން މަސައްކަތް ކުރެވޭ. މިއަދުގައި ވެސް އިޖްތިމާޢީ ފުރުސަތު ވަރަކަ ޒުވާނުންގައި ވެސް އެކުލެވިގެން ކުރިއަރުވަން ދަރަނީގެ މި ބަޔާން ޖެހޭ ގޮތް ވަރަކަ އަދި. އިޖްތިމާޢީ ހަމަހަމަ މުސާރަ އިން ބަދަލުގެ އަދި ވަރަކަ ދައްކަތައި، ނަމުގެ ހަމަހަމަ ވަރަކަ ޤާނޫނުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެކަތަ ވެސް ކަނޑައެޅޭ. އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހުކުރެވޭނެ ނަމުގެ ހަމަހަމަ އަދި ވެސް މުސާރަ ބަޔާންކުރެވޭ ދިޔައީ. އެކަށީގެންވާ އެ ވަރަކަށް ވިސްނާވަރު ވެސް ބަޖެޓު ނަތީޖާ. ބަޖެޓުގައި ޖާގަ ހަމަޖެހި ކާރީ ބަދަލުކޮށް މި ބަޔަކު ހިމެނޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކަނބޯލު. އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ މިކަމަށް މި ރާއްޖޭގެ މުސާރައާއި އެނގިގެން ހޯދި ބަދަލުގެ އަންނަނި ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ކަންބޮޑުވެގެން މި ރޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެދި ގޮތެއް ނޫން. މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ އުފައްދާ އެކުގައި ވަކާލާތުކުރަމުން ދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަލަމުން ދިޔައީ އެކުގައި

މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑަށް ބަދަލުގެންނަންވެގެން ވާހަކަދެކެވުނު މުޖުތަމަޢުގައި ވިޔަފާރިވެރިން ދިޔައީ އެންމެހާ އެކަން އިންސާފު ލިބިކަމާ އެކުގައި ނުކުރުވާން. ކޮންކަމެއްތޯ ކުރެވުނީ. ރައްޖެގައި ކިޔަން މީހުންނާ ވަރުދުން އެ ދަނީ. ވަގު ހަރަދުން އެދަނީ. ކޮން ޕާސެންޓަކަށްތޯ ބުނެވުނު ކުރެވުނީ. ކޮން ޕަސެންޓޭޖަކަށްތޯ ކަސަރަތް އެކަން ކުރެވުނީ. އިއްތިހާދުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު ޕެންޝަނަރުންގެ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑަށް 97 ޕަސެންޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބޮޑުކޮށްގެން. ކޮންކަމެއްތޯ ކުރެވުނީ. ޖުރުމުންނަން ކޮންކަމެއްތޯ ކުރެވުނީ. އެ މީހުން އެދުނު 2 ޕަސެންޓަށް އަޅުގަނޑުމެން މިބިލު ޕާސްކޮށްދީފައި. ގޮތުގެ ކުރިއަށް މަސްލަހަތާ ޕާސްކުރުން އަޅުގަނޑުމެން ޕާސްކޮށްދީފިން. އަދި ތޯނު އޮޅުވާލަން ހަމަހަމަ ޕާސުންސާއި އަޅުގަނޑުމެން ޕާސްކޮށްދީފިން. އެ ބޭފުޅުން އެދުނު ގޮތަށް ކޮންކަމެއްތޯ ކުރެވުނީ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް. ހުރިހާ ކަމެއް މި ބޮޑުގައި މިއުޅެނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް. އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ، އިޖްތިމާޢީ ރައީސް އިލްތިމާސްކުރަން ބޭނުން ވަނީ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޒިންމާ ނަގަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުމީ މިހާ ބޮޑުގައި އަދި ކުރާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ ކަމާއި ޕާސްކުރީ އެހެންވީމާ، އިޖްތިމާޢީ ރައީސް މިދާ ދަނީ ވަރަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ހުށަހެޅީ ރައްޔިތުން. ކުރިން އެޕާޓީ ގޮސް ރައްޔިތުން ވަކިން ރައްޔިތުމީ އަޅުގަނޑު ދެކެ ވެސް. އަދި މުސާރަ ނުދީ ވެސް. މުސާރަ ދިނީ ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދުނީ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެދުނު ހަމައެކަނި ދޭން ދިޔައީ. މިދުވަހުގައި މަސްދޭ ބަހުރުވާ ބޭނުން ގޮތުން ވާހަކަދައްކަނީ އެއްގޮތަކަށް ބޭނުންކުރުމާއި. އަޅުގަނޑު ދުވަސް ވެސް މިހާރު މަޢުލޫމާތު. އެއީ ވެސް ދީނީގޮތުން ހުށަހަޅާނެ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް. އަޅުގަނޑު ކަނޑައަޅާފައި އެހެންވީމަ. އަޅުގަނޑު ޕާސްކޮށްދޭން މަޖިލީހުން. ހަމައެކަނި ސަލާމަތްކޮށްލާށޭ. އެބަ ސްޓޭޓްމަންޓް ކޮށްލާށޭ. ޝާކަލާ ވެސް ކަނޑައެޅި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވެސް ދޭން މިސްރާބުގައި މިއަދު އެކަން ކުރާ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދުނީ ޖިނާއީ ހިމެނޭ މީހުންގެ ހައިސިއްޔަތުން ވެސް، ހިމެނޭ މިޔާރުތައް ވެސް، އަދި ހިމެނޭ މަދަނީ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތުން ވެސް ނުހިމެނޭ އެއްކަލަ ވެސް ކުރާކަން. ނުހިމެނޭ އެ ވާހަކަ ދައްކާކަން. މިއަދުގައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވާނެ އެއްކޮށް މިހާ ބޮޑު ހަމަޖެހިފައިވާ ހިމެނޭ މުސާރަ ބަދަލުކުރުމާ ހާލަތު ވާހަކަދައްކާކަން ބަހައިމޭ. މަސައްކަތް މަދު ބޭރުމީހުން ވަކިން ޕާސްކުރުމުގެ ސަބަބު ހަމަ ހިމެނޭ. ކޮން ވާހަކަ އެއް ދެއްކިކަމާ ބަލައިގަންނަން. އަދި އަޅުގަނޑު ކަނޑައަޅަން އަޅުގަނޑު ގަވާއިދު މި ބޮޑުގައި އިޖްތިމާޢީ ފެންވަރުގެ ބަޔަކީ ވެސް ވިޔަފާރިވުމަށް މި ކުރިއަށްދަނީ ވެސް ނުވެވުނު. އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވާނެ ހިމެނޭނެ އެއްބަޔާ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް ހޭ. މިބޮޑުގެ ސަބަބު ކުރިޔަކުގައި ހެދުން ގެވެ އެހެން ހުރިހާ ހިމެނޭ ބައިތައް ކުރާކަމުގެ ނޫން ވާހަކަ ވެސް ގެންގޮސްދެއްވީ. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް މިކަން ބަޔަކަށް ބޭނުންކުރުމެއް. ކުރިއަށް އަދި ވެސް ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް އަބަދުވެސް އެދެމުން. ކޮން މިހާރުއީ ވަރަށް ވެސް ނުނިމޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އަބަދުވެސް އަހަރެމެންނާ އެއްޗެއް ބަހެއް ނުނިމުނު. ޢަދުލުވެރިކަމާއި، އިންސާފުވެރިކަމާއި ބައެއްގައި

ވާހަކަދައްކަވަންޖެހޭނީ. މިއީ މުސްލިމު ޤައުމެއް. އެ [illegible] ހިމާޔަތާ އެއްޗެހި ކިޔާފައި މަނަކީ މީޑިޔާއާ. ދައުލަތުގެ 4 ވަނަ ބާބު. މިއީ ކޮންބާރެއް؟ މިކަމުގައި ގޮތެއް ނުކުރެވޭ. ހަމަ އެ ގޮތަށް މިހާރު [illegible] ފޯސް ތިމަންނަ ހިއުމަން ރައިޓްސް، [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ކުރިން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މަޖިލީހުގެ ރައީސުގެ މުސާރައާ ބެހޭ ގޮތުން ވިދާޅުވި އެއްޗެއް ރަނގަޅުކޮށްދެއްވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވީ އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގައި އިންނަ މީހަކު ބައިވެރިވުމަކީ ފުރުސަތު އޮންނަ ކަމެއް ނޫން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބުނާ ގޮތުގެ މަތިން. އެހެންނަމަވެސް ދެކެވުނު ވާހަކައިގައި ކަނޑައެޅިގެން ކުރު ބަހުސް، ކުރު [illegible] [illegible] ރަނގަޅުކުރުމަކީ ރިޔާސަތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމުގައި ފެންނާތީ ދަންނަވަން. މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި، މަޖިލީހުގެ ރައީސް އާއި ނައިބު ރައީސްގެ މުސާރަ 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންވަނީ ކަނޑައަޅާފައި. އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު މަސައްކަތުގައި މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސްގެ މުސާރައަށް ބަދަލު ގެނެވިފައިވާ. އެހެން އެއްވެސް ބަދަލެއް މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ނުވަތަ ރައީސްގެ މުސާރައަށް ގެނެވިފައިވާ ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށް ދަންނަވާލީ އެއީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ތެރެއިން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމަކަށް ވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ މި ދަންނަވާލީ. އަޅުގަނޑު މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ އަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދައުލަތުގެ މުސާރަ އާއި، މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ބިލު ހުށަހެޅުއްވި ކަމަށްޓަކައި ކުޅުދުއްފުށީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާ އެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. ޖުމްލަ 23 މާއްދާގެ މައްޗަށް އެކުލެވިގެންވާ މި ބިލަކީ ހަމަ އެ މަނިކުފާނު ހެޔޮ ހިތުން މިކަމަށް ހެޔޮ ބަދަލެއް [illegible] ވަރަށް އިންސާފުވެރި ބިލެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ޤަވާއިދުކުރަންޖެހޭ ދައުލަތުގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކުން އާންމުކޮށް އެކުލަވާލެވިފައި ވާނީ އެންމެ އިންސާފުވެރިކަމާ އެކުގައި ނޫންކަން. އެހެންކަމުން މި މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑުން އިންސާފުވެރި ބަދަލެއް ހަމަ ގެނައުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެ ބަދަލު ގެނައުމަށްޓަކައި މިބިލު ފާސްކުރަން މި ބޭ

ކޮމިޝަނުގެ ރަށްގެ ވަކިން ދިޔާން ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. ވީމާ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކަށް ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ޚަރަދުގެ އިނާޔަތްތަކާއި އަދި އެހެނިހެން އިނާޔަތްތަކުން ހަމަ ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑުކަން މިހާރު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރަމުން އެބަގެންދޭ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭނީ އެންމެ ދަށް މުސާރަ ލިބޭ މީހާ ވެސް ހަމަ ބަނޑު ފުދާނެ [illegible] މި ޤައުމުގެ ތެރޭގައި ދިރިއުޅެވެންޖެހޭނެކަން. އެހެންކަމުން އެ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ހަމަ ދިރިއުޅުން އެކަށީގެންވާ މުސާރަ އެއް މި [illegible] [illegible] ދިރުމަކީ މުޅި ރާއްޖޭގެ މުސްތަޤުބަލަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު [illegible] ކުރިމަތިވާ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. މިއަދު ދައުލަތުގެ މުސާރަޔަށް ހަރަދުޖެހިފައިވާ ގޮތުން އިޤްތިޞާދީ އާއި އަދި އެހެނިހެން އިޤްތިޞާދުތަކުގެ ޤައުމުތަކާ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ހަމަޖެހި ވަރަށް ނުސީދާ ގޮތެއްގައި [illegible] [illegible] ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. އިތުރު ގެ ދިރާސާ [illegible] ގޮތުގައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކަށް ނުކޮށް އިތުރު ވަގުތު ބާރުއެޅުމުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން އެބަދޭ. އެހެންކަމުން [illegible] އާއި އަދި [illegible] އިޤްތިޞާދީ 90 [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]. [illegible] އިޤްތިޞާދުތަކުގެ މުސާރައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 100% [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް އުސޫލުން [illegible] ވެސް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގަބޫލުކުރަން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] ގަބޫލުކުރަން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން. [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ އެއް އެ [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ އެއް [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއް [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ [illegible] އެ [illegible]

އަދާކުރާ ބޭރު މީހާ އަށް ބޮޑު މުސާރައެއް ލިބެމުން ދާ ތަން. މިއީ ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި މިކަން އޮންނަ ގޮތެއް ނޫން. ދިވެއްސަކަށް ވީތީ އޭނަ އަށް ލިބެންޖެހޭނެ އިތުރަށް ރައްކާތެރިކަން. މި ބިލު ޤާނޫނަކަށް ވެގެން ދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ މި ބިލާ ތައާރުޟުވާ އިތުރު ޤާނޫނުތައް ހުރިތޯ. ވަޒީފާ ބޭރު މީހުންނަށް ވުން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނެ. މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރައާ ބެހޭ ގޮތުން ރައްޔިތުން ވަނީ އެ ބޭފުޅުންނަށް ވޯޓުދީ ހޮވާލާފަ. އެ ބޭފުޅުން ވިސްނުމުގައި މި ނަންގަވާ މުސާރަ އަދި ހަމަ މިދަންނަވާނަން ވަރަށް ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ މުސާރައަކާ. އިޚްލާޞް މުސާރަ ބަޖެޓުކުރާ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ކަމެއް މިއީ. އެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް އެކަށީގެން ރައްޔިތުން މިއަދު ވަނީ ސަރުކާރުން ހިތްހަމަނުޖެހޭ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ އިޖްތިމާޢީ ނިސްބަތުން ފާހަގަ އެކަމުގައި ފާހަގަ ބޭފުޅުން ޚިޔާލު ތަފާތުކަން ތަފާތުވެފައިވާތީ އެކަމުގައި މަޝްވަރާކުރުމަށް ހިމެނިދާނެ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަ އެދޭ މާލެ އަލަށް ގާނޫނަކަށް ދިރާސާކުރުމަށް ޤާނޫނުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ދިޔުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދުވަސް ފުރުސަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ ގޮތުން އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް މިއަންނަނީ 1 ގަޑިއިރު. މި ހިސާބުން އެ ވަގުތު އަޅުގަނޑު ނިންމީ.

10. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތްތައް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

10.1- އަޅުގަނޑު މިދަނީ އެޖެންޑާގެ އައިޓަމު 10. އެއީ ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތްތައް. 10.1 ހުށަހެޅި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 މަޖިލީހުގެ އަދަބު ދެއްކުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދިއުން. މި ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް ބާކީ ވަގުތު ހުރި ގޮތް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން. ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް 17 މިނެޓު ބާކީ އެބައޮތް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފައި. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ 5 މެންބަރުންގެ މިހާރުވަނީ ފާހަގަކުރެއްވިކަމަށްވާތީ. ޕީ.އޭ އަށް 7 މިނެޓު ބާކީ. ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓު އަދި ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓު ބާކީ އެބައޮތް. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު. (ވަގުތު ތަކާންދީފަ) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުސަތު ދޫކޮށްލައްވައިފި. ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު

ޢީސާ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި އެބަހުއްޓޭ. އެހެންނަމަވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަގުތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފަ. ޝުކުރިއްޔާ. އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު އިބްރާހީމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. އާދެ، މި ބިލަށް ވާހަކަދައްކާލަން އަޅުގަނޑު އަދި އިތުރު ފުރުޞަތުދިން މި އުދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތިބޭގޮތައި އަޅުގަނޑު މި ބަހަސް ވާހަކަދައްކާލަދާ ތިޔައާ އަނބުރާފުން އިތުރު މާރާމާރީ އާއި އިތުރު މަރުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި ފެތުރިގެން ހިނގަމުންދޭ. މިއީ ވަރަށް ހިތާމަ ހުރި ކަމެއް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން އުޅެނީ ޝަރީޢަތުގެ ކަންތައްތަކާއި ދީނުގެ ފަރާތުން އުސޫލު. އޭގެތެރެއިން ދީނު ރައްކާތެރިކުރުމާއި، ނަފްސު ރައްކާތެރިކުރުމާއި، މާލު ރައްކާތެރިކުރުމާއި އަދި ޢަޤުލު ރައްކާތެރިކުރުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަށް ލާޒިމުކުރާ ކަންތައްތައް. ދީން ރައްކާތެރިކުރުން ކުރުމަކީ ވަނީ ނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނެ ދީނުގެ ވާޖިބެއް އަސާސީގޮތުގައި ކަންތައްތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށް ހިންގަންޖެހޭނެ. ހަމައެފަދައިން ނަފްސު ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަކީ ވަނީ ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާޖިބެއް އަސާސީގޮތުގައި ކަމެއް އެ ނަފްސު ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ ކަމެއް ދީނުގެ ވާޖިބުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވާޖިބެއް ކަމަކު ހިފަން ވެސް ވާޖިބު. އެހެންނަމަވެސް ގޮތް ގަނޑު އެ މީހާ ޤާނޫނުގައި ފާސްކުރެވިފައި އޮތް ޤާނޫނުން އަދި އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ކަނޑައެޅުނު އެ އަދަބު ކުރުމަށް މިކަމުގައި ނުވާނެ. ޝަރީޢަތުގެ ވާޖިބުން ކަމާ ބެހޭ ވާޖިބުތަކަކާ އާދޭސް ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ވާޖިބުތައް ދީނުގެ ވާޖިބުން ކުރަން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ޤާނޫނެއްގެ ތަޙުޤީޤު އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާންކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން މި ގަވާއިދުން ކަންތައްތަކެއް ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާތް ދީނުގައި އެ ޢާޔަތް ކަން ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި އެބައޮތް. وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالأنفَ بِالأنفِ وَالأُذُنَ بِالأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ. ވަކި ބަޔާންކޮށް އެބައޮތް އެ ޢާޔަތް. يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ فِى ٱلۡقَتۡلَىٰ މިގޮތަށް އެބައޮތް. ހިތްވަރު އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތުގައި އިޖުތިހާދުކުރެއްވި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ނަމަވެސް ހިފާނަމަ. ﷲ ތަޢާލާގެ ކީރިތިކުރެއްވި ޤުރުއާނުގައި ބާވައިލެއްވި ވާހަކަ އެއްކޮޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނަމަވެސް ހިފާނަމަ ފަރާތުން އަދަބުދެއްވުން. އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ކަންބޮޑުވުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަށް ވެސް ލާޒިމުވާނީ އެ ގޮތަށް ޢަމަލު ކުރުން. މިހާރަށް ހިތްވަރު ކަންތައްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ޒިޔާރަތްކުރި މަޖިލީހުގައި މަޤާމު ނަމަވެސް ބަލައިގަންނަވާ ކަންތައްތަކެއް މިއީ އަމިއްލަ ފެނިގެން. އަޅުގަނޑު ހުރި ޤައުމުތަކުގެ އިސްލާމީ މުޖުތަމަޢުތަކުގައި އެދި ވަޒަނުކުރި

އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ މެންބަރުން ހިންގަވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާޖިބު ވެސް އަދާކުރަމުން. މިއީ އިސްލާމީ ޤައުމެކޭ. ޤާނޫނު ހަދާ މަޖިލިހޭ މިއީ. މިތާ މިތިއްބެވި ހުރިހާ މުސްލިމުންނޭ. މިއަށް ވޯޓު ދޭ ގޮތުން، މި ފާސްވެގެން ދާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޙަޔާތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސާބިތުވެ ތިބި ހިތާ ވަރެއް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ގާތުވެގެން ދާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް މިކަން ކުރުވާނެ ގޮތެއް ހޯދެން. ދެން މިވަރަކުން އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތައް ނިމުނީ ނޫން. މިކަމުގައި ޢިލްމުވެރިންގެ ވާހަކަތައް ވެސް އެބަހުރި. ހިރިމި ރަސޫލާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް އެކަލޭގެފާނުގެ ޞަޙާބީބޭކަލުންގެ އެންމެ ފަހު ހައްޖުގައި ﷺ ބަޔާންފުޅުގައި ކުރެއްވި. އެކަލޭގެފާނު އެތައް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވާ ކަންތައްތަކާއި ކުރަން ނުވާނެ ކަންތައް ބަޔާންކޮށްދެއްވި ކުރައްވާފައި ވިދާޅުވި ﷺ. އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވެސް މިއަދަކީ މީހުން މިމަސައްކަތްތަކާ މި އިއްޔެ މި ބަސްތައް މި އިއްޔެވާ ގޮތަކުން ނުވާތަ މި ބަޔާންފުޅުކުރައްވާ ގޮތަށް މިއަދަކީ މީހުންގެ އެ ކަންތައް ވެގެން ނުވާނެ ހިނދަކު ތިޔަބައި މީހުން ބާއްޖަވެރި ދިރިއުޅުމެއް ނުލިބޭނެއެވެ. އެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މަހަން މަޑު ވެސް ހިފުން އެބަޖެހޭ މިކަން ހައްލުކުރެވޭން ގޮތެއް އެހި. ولَكُمْ

فِي القِصَاصِ حَيَاةٌ يَا. ތިޔަބައި މީހުންނަށް ޤިޞާޞްހިފުމުގައި ދިރުމެއް ވެއެވެ. ކޮން ބުއްދިވަންތަޔޯ މި ގޮވާލަނީ. يَا

أُولِي الألْبَابِ. މީހުންނަކީ ބިރު ކޮށްގެން ބާރުން މަސްއޫލިއްޔަތެއް ތިބޭ ބަނޑުއެޅުމުން ހަމަވެރިންނަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައިގައި މިބެ ބައެއް ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތައް ޤާއިމުކުރާ ބައެއް ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހޭން މިކަން ކުރަން. ކޮބައިތޯ އެންމެ ފުރިހަމަ ޑިމޮކްރަސީ އަކީ؟ އަޅުގަނޑުމެން އިއްތިފާޤަކީ މިއަދަކީ ބަލަހައްޓާ ގޮވާ ޑިމޮކްރަސީ އެއް ނޫން މިއުޅޭ އެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤިޔާދަތުގައި ހިއްސާގެ އިސްތިރިޔާފުޅު ވަމުގައި އެ އޮތީ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ. އެއަށްފަހު މޮޅު ތޮޑު އެއް ކޮބައިތޯ ޑިމޮކްރަސީގެ ހަރުމަގައި ނުވަތަ ޑިމޮކްރަސީ އެއް ޤާއިމުވެފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޑިމޮކްރަސީ އަސާސަށް މިއޮތީ ވާ ކުރިން. އަޅުގަނޑުމެން الله ތަޢާލާ އަންގަވާފައި އޮތް ގޮތުގެމަތިން މިކަން ކުރަންވީ. ނަމަވެސް ފިޔަވައި الله ތަޢާލާގެ ކަލާމުފުޅުގައިން ގެނެސްދެއްވާ ގޮތުން ތަބާވެރިވުމުގެ ގޮތުން ވަރަކަ ޢަމަލުކުރަނީ ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤިޔާދަތުގައި ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސްތަޤުބަލު އަލުން، ޤިޔާދަތުގައި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ހިންގަވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޤައުމުގައި މިކަން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންވެސް ދީނުގައި އޮތްގޮތުން ކުރިން ފާސްކުރިމާ. އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރިޔަސް ނުކުރިޔަސް الله ތަޢާލާ މިއޮތީ ފާސްކުރައްވާފައޭ. ފަރުޟުކުރައްވާފައޭ މިއޮތީ. މިކަން ކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވާނެއޭ. މިކަން ކުރިމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އީމާންތެރިކަމާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޙަޤީޤީ ފަރުދީކަމާއި ބެލިކުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް ވެސް މިކަން އެނގިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ބަހައިގެންނުޖެހޭ ކަމެއް ނޫން އެއީ އެއް. އެއީ އެކަމުގައި ދިރުމެއްވާ ކަމަކީ އެއީ. މަޑުވެގެން މިހާރު މަޑުފުރެއް އެ މަޑުމަ މިހާ، މަޑުމަ މިހާގެ

ވައްކަން އަނިޔާވެރިވި މީހާ ނުވަތަ މަރާލި މީހާ އެ މީހާގެ ނަފްސު ނުވަތަ މާލު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބައެއް

ބޮޑުބޮޑުގެ ބައެއް އިޖްތިމާޢީ ބޮޑުބޮޑުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ހިފަހައްޓާ ބާރުއަޅާފައެވެ. އެކަން އެހެން ކުރިމާ ދިރުމުގެ ވަން

ކަމަށް ވާތީވެ އަދުގަސްދުމުން ހުއްދަވި ފަރާތުން އެކަން އަންގަވާފައި އޮތީމާ، އަދުގަސްދުމުން އެކަން ކުރަނީވެ.

އެއްވެސް ސަރުކާރަކުން އެކަން އެހެން ކަންތަށްއެއް އަދުގަސްދުމުން ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެ. އަދި، ހިންގަވާ،

ބައްލަވާނީ އަދުގަސްދުމުން މިކަން ކުރަމާ މިހެން. އަދުގަސްދުމުންނެއް ނުކުތް އެ މީހާ އަށް އަދަބުދޭނީ އެއެވެ.

އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އަދަބުދޭނީ. ޤާނޫނަކާ ބަދަލު ބޮޑުން ބައްލަވާނެ އެކަން ކުރައްވާނެ ގޮތެއް ކަނޑައަޅާ. މިހެން

ހަމަ ވައްކަލުއް ކުރާއިރަކު އެ މީހެއްގެ އަމިއްލަ ނުކަނޑާނެ. އޭނަ ކުރި ވައްކަލާއި ވައްކަމުގެ ބާވަތާއި ވައްކަން

ކުރަންޖެހުނު ސަބަބުތަކާ މިއާ ކަމުގެ ބައްލަވާނެ. އަދުގަސްދުމުން ނުބުނެ އޭ ބޮޑުނުނުކޮށް އަދަބު ދޭނީއެވެ.

އެއީ އެ މީހާ އަމިއްލަ އަން ހިތައި ގަނޑަ އަދަބެއް އެއީ. އެއީ ހިތަހަމަ ބޮޑު އަދަބެއް ވިއްސަ ކުޑަ އަދަބެއް

ވިއްސަ. އެހެންވީމާ، އަދުގަސްދު ގޮވާލަން އަދި މި ބިލު ހުރަހެއްވިދާ ބޮޑުގަ އަނގ އަދުގަސްދު ވަރަށް ބަޔަކުރުކުރަން

އެއީ ހަރަކާތް ދަރިވަރުގެ އިސްލާމީ ޤަނޑަބަރު އަލްޤާނޫނު އަބުމަދު ރަޝީދުގެ އަދުގަސްދު ވަރަން ބޮޑަން

ތަރިދުކުރަން. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އިސްލާމީ ޤަނޑަބުނުން ނަރަގެ އަދުގަސްދު ގޮވާލަން ވަރަން އިހުލިމާމާ އޮށް ގޮވާލަން

ހިނގަވާދޭ މިހި ފާސްކުރަމާ. އާދެން އަދުގަސްދުމުން ދިރާވަރަން އެއްކަހި ހިއާލް ބައަކު ނާންނާން. އާދެން

ދިންގައި އަންނަ ގޮތަށް ކަމުއް ކަންގެރެއް އެއްވެސް މިހާރަން އެއްކޮއް ހިއާލް ނުވަތަ

އަދުގަސްދުމުންނާ ދިރާކަރު ގަނޑާ އެއްވެސް ފުރުސަތެއް ނާންނާން. އަދުގަސްދުމުން އެކަމުން ގެވެއް މިބޭނި

އަދުގަސްދުމުން އެކަމުން ތަފާތެއް މިބޭނި، ދަރުމަ އެއް މިބޭނި، އަދުގަސްދުމުން އެ ކަމަށް ބާރެއް މިބޭނި. އެ

ހިއްވާތީ. اللهގެ ކަލިމަފުޅު އުފުލާ ބަޔަކު ދަރުއް ނުވާނެ. اللهގެ ކަލިމަފުޅު އުފުލާ ބަޔަކަށް ބިނބަމިލި ބާރު މިބިދެން

ދޭނެ. އަދުގަސްދުމުން ބިމުގައި ޚިލާފުވެރި ކުރައްވާފައިވާ الله ތަޢާލާ ދައްވާފައި މިވަނީ ހިއްވާތީތޯ؟ އެކަލާނގެ

އަންގަވާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބިމުގައި ކަންފެރިކަން ނުވަތަ ޙުކުމް ޤާއިމުކުރަން. وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَافِرُونَ. فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ. فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ. الله ބުނުއްވާ ކުރައްވާ ގޮތުން ނުވަތަ الله އަންގަވާ ގޮތަށް

ބުނުއްވުނުކުރާ މިހުންނަކީ އަނިޔާވެރިންނަށް، ކާފިރުންނަށް، ފާސިޤުންނަށް. އެހެންވީމާ، ފިރިން އެބަޖެހޭ ނުންނުތަ ބިމުގައި

ހަމަޖެހުން ދެއްވާފައި ތިއްބަވާ ފަރާތްތަކަށް އެބަޖެހޭ ނުންނުތަ الله ތަޢާލާ އަންގަވާ ގޮތުގެ މަތިން ބުނުއްވުކުރަން.

އެހެންވީމާ، އަދުގަސްދު ގޮވާލަން އަދުގަސްދުމުންގެ ހުރިހާ މިހިރަން މުއައްސަސާތަކާއި އަދި އަދުގަސްދުމުންގެ

އިސްލާމީ ތަރުސީލާއި މުރާޖަޢާއާއި އަދި އަދުގަސްދުމުންގެ ހުރިހާ އިސްލާމީ ޤަވާޢިދު ގޮވާލަން

އަދުގަސްދު ގޮވާލަން އަދުގަސްދުމުން އެކަށީގެން ހިންގުމަށް އަދުގަސްދުމުންގެ ތަރުޖަމާ ދިޔަގެ ތަރުޖަމާ

އަންގަވާފައި އޮތް ގޮތަށް ކަނޑައަޅައި ކުރުމަށްވާތީ ބައްލަވާ ހިންގަވާނީ. އާދެން އަދުގަސްދުމުންނަށް ދެވޭ އެއް

ނަމޫނާކަން ހަމަ. އެހެންވީމާ، ޝަރުޢީ ދަރުނަމަތުން އަދުގަސްދު ނިންމާލާނަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު މަހުލޫފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވާ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވަރަށް ބޮޑަށް މިވަނީ ޚިޔާލު ތަފާތުވެގެން ގޮސް އަދި މިކަމަށް ތާއީދުކޮށް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވައިފި މީހަކީ އެންމެ މި ޢަދަދާ ނުގުޅޭ ވަސީލަތްތަކުގެ މީހަކަށްވާ ކަމަށް ބަލާފައި ވެސް މިތާ ދެކެވިގެން ދިޔަ ބަސް އަޅުގަނޑަށް ފެނިއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ގައިމުވެސް މިއަދު މިއަށް ތާއީދުކުރަމޭ. ވަކިން ހާއްސަކޮށް މިތަނުގައި ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާހިދުގެ ވާހަކަފުޅަށް ފަހު އަޅުގަނޑު ހަމަ ގައިމުވެސް އެކަން މިއަދު ޤަބޫލުކުރިޔަސް މިއީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ހަމަ ގައިމުވެސް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އަދި ރާއްޖޭގެ ގިނަ ރައްޔިތުން ޤަބޫލު ވެސް މި ކަމުގައި ކުރާނެ ގޮތެއް މިއީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑު އެ ދުވަހު މިތަނުން ނިންމާފައި، މި މަޖިލީސް ނިންމާފައި ދެ އަހަރު ދިރާއިރު މިކަމުގެ ދިފާޢުގައި މިތާ މަސައްކަތްކުރުމުން ވަކި ބިލެއް ބަލަކާ ފެނިގެން، ޖާނަރު ނަދިވާގެ ދަރުސުގައި ބިމަށް އަދި މުސްލިމެއް ނޫން ކަމަކަށް ދަރުމަވަންތަ ޝަރީޢަތް، މި މުސްލިމުން މިއަދު ދެކޮޅު ބުނެވޭނެ މިކަން ހިނގާ ގޮތުން ހިނގާ ކަމަށް ވާތީ ދެން މިއަދު ކަންކަން ދިމާވެފައި ދާތީ ސުވާލު އުފެދޭ. ޚާއްސަކޮށް މި ދާއިރާގެ މެންބަރުންނަކީ ދީނީ ގޮތުން ހުރި ސިޔާސަތު ހިންގާ ހާސިލްކުރުމުގެ ބާރު މިހާރު ނެތް. ޖޭގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ގޮތްތަކެއް ހޯދުމަށް. ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދީނީ އިލްމުވެރިންގެ ފަތުވާއެއް ނެތް ކަމުގައި މިއަދު ރާއްޖޭގެ ދީނީ އިލްމުވެރިން މި ދީނީ އިލްމުވެރިންގެ ނަޞޭޙަތްތެރިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ގައިމުވެސް މިއަދު އެބަ އެނގޭ ކަމަށް ހުރި ކަމެއް.

ދީނުގައި އޮތީ މިހެންނެވެ. އެހެން ކަމަށްވާއިރު، އެއާ ދެކޮޅަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގެންދަން ނުކުރެވޭނެ ވެސް ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މިތާނގައި ދީފައި ނިންމާލެވޭ ކަމަކަށް. ހަމައެކަނި ދީނުގައި އެހެން ޙުކުމެއް އެބަ ނެތް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމަށް މިއަދު މި ދާއިރާގައި މިއަދު ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުކުމްތަކެއް ނެތް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނުގެ ކުރަން ގޮތުގައި އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދާހަމަ ކުރެވޭ އިޞްލާޙުތަކެއް މިއަދު ޤާނޫނީ ގޮތުގައި މި ދީނީ ތަސައްވަރު ނެތް ކަމުގައި ހަދާ، ދިރިއުޅުމުގެ ނުރައްކާތެރިކަމެއް ނެތް ކަމަށްވެސް ހުރި. ދެން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް ދީފައި ހުރި ކަމެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ރާއްޖޭގައި ކަމަކަށް. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ބިލުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާ ޖީބަށް ޖަވާބުދާރީވާން ޖެހޭނީ. އަޅުގަނޑުމެން ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތެއް އަދި އެ ގޮތަށް ހުރި ދީނީ ފަތުވާތަކެއް ދިމާކުރާ ނަމަ ހިނގާނީ ތަނެއް ބަހައްޓާ.

33

މިއަދު ސަރުކާރުގެ ބޮޑުގައި އެ ވާހަކަ އަޅުވަ އަޅުވާ ތިއްބަކަސް އަޅުގަނޑެއް ގަބޫލެއް ނުކުރަން މިއަދު މި ކަމަށް ހައްލެއް ލިބިދާނެ ކަމަށް. އެއްބައި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވޭ އުޅުމުގައި އަދި ނުވަތަރާ، އަނެއްބައި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާ އިނގިރޭސިވި ވިލާތްގައި ނުފޫޒާ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންޑިޔާގެ ހަމަގައިމުވެސް އެކަށީގެން ވެސް މިހެން އެބަ ހުރޭ. އިނގިރޭސިވި ވިލާތްގައި ވެސް މިހެން އެބަ ހުރޭ. ކޮބައިތޯ މަޖްލިސް އަށް. އަޅުގަނޑު ބައްލަވާ މި ބޮޑުކަމު ...

މި އަޅުވަން ހަމައެކަނި މިކަން ކުރެވޭ ތިރީސްވީރީ ޤައުމުތަކެއްގައި ފެންނަނީ. ޖާގަ ހައްދުގެ ދައުރެއްގައި ގައުމުތަކުގެ ވިޔަފާރި މިއުޅޭ ކަންކަން ގަޅުތަކުގައި މިސްރާކުން، ސައްބިރު ޖަރީމާއާ އަދި ފޮނުވާ ބަރަޢަތް ސާބިތު ޖަރީމާއާގައި ގިނަ އެކުލެވޭ އެބޭފުޅުން ހުރިހާ ބިރުކަނޑާ. ނުހަނު ނަގައި. ސަލާމަތް އެކަމަކު އަދުލުއިންސާފު ގައިމުކުރުމުގައި ހުރިމަ ރައްޔިތުން ފެށް އެކަނި ކަންކަމާ ދުރުކުރަން މަސައްކަތް އެކަނި ކަންކަމުން ނުނިކުމެ ހުއްޓާ އެކަނި ...

ކުރިއަށް ކުރިއަށް ހިނގައިފައި ނޫނީ މަދުކުރަނީ. އެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ގާނޫނުގެ ގޮތުގައި މަރުކަޒު ބަލާ ބޭނުމާ ... މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢު މިއަޅާ ހާލަތު އެހެން ހާލަތު ދަރަޖަކަށް ދަތުރުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމަކީ މިއާ ބިރުވެރި ހާލަތެއް އަދި ދެހާލަތު މާލިއްޔަތުގެ ތަރައްޤީގެ ފުލުހުން ދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ ކަނޑައެޅުމަށް ފެނިފައި އޮތް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އަދި މި ޖުޑިޝަރީ ދުނިޔޭގައި ވިއްސެއް ދުސްތޫރުގެ ތަފާތު ދިވެހިން މިއަދު މިރޮ ފާސްކުރީ ދިމިޔާމަން ކަމަށް ތެދުވެރިކަމާ އެއް އަޅުގަނޑު ގޮސް ގާނޫނުއަސާސީގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުގެ ރައްޔިތުންނާ ދޭއް ދުނިޔޭގެ ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތް ދެލޮބުގެ ފިޔަވަޅު ދިޔައީ. އަޅުގަނޑު މިއަދު މިކަމާ ދޭއް ބޮޑު މި ޖުޑިޝަރީ ދުނިޔޭގައި ވިއްސެއް ދުސްތޫރުގެ ގޮތުގެ ދިޔައީ ރައްޔިތުންނާ ކަމުން ގައުމުގެ ފިކުރާ ބޮޑު ހާލަތުގައި ކަޑަނާ ދިމިޔާމަން ދުސްތޫރީ ދަށުން ތަރައްޤީއާ ގުޅޭ ގާނޫނުއަސާސީގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ 6ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންނާ ދޭއް ދުނިޔެ ކަނޑައެޅުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތް ފިޔަވަޅު ލިބިދީފައިވާ ބާރުގެ ދަށުން ދަޢުވާ ދިޔައީ ފިޔަވަޅުގައި ރައްޔިތުން ގާނޫނީ ކަމުގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑު މިއަދު އެ ޙައްޤު މިނިވަން ކުރަނީކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ގާޒީން މަޝްވަރާގައި ގަވަ ހިމެނުމާއި ނިޒާމް ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން އެޑްވައިސް ކަނޑައެޅުން އާ ގޮތް އެޗް. އެ މިހާރުގެ ސަރުކާރު އަދި އެހެ. އަޅުގަނޑުމެން މި އަޑުއިވޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ ދިމާވެގެން ކަމާމެން ޔާރާ ކުރަން. މާލޭގައި ވެސް ހަރަކާތް މިހެން މަޖިލީހާ. ޔާރާ ކޮންޓްރޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ހަމަޖެހިފައި ކުރެވެން އަނބުރާ ފޯރާ މިޔާދު ކުރެވޭ ވެސް ކުރެވޭތޯ އާދޭސް ކުރަން މިހުރި ފާސްކުރެވޭ ފަރާތަކުން ހުށަހެޅިފައިވާ ކަނޑައަޅާ. އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ ހިތްވަރު ދޭން ކުޑަކުޑަ ޖަވާބުދާރީ ކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިހާރު މިސްކިތާ ކަމަށް ހިނގާ ވަކިން ދާއިރާތަކުން ނޫން. އެހެންވީމާ، ޖެހޭ ދައުލަތުގެ މިހާރު އެބަ ޖެހޭ

ޒިންމާވާން. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކުން މި ވަނީ ވަރަށް ބޮޑެއް އިޖުތިމާޢީ ބައިބައިވުން އުފެދިފައި. ނަމަވެސް މިފަދަ ދުނިޔެ މައްސަލަތަކުގައި ސިޔާސީ ވިސްނުން ދުރުކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އެކުގައި މަސައްކަތްކުރަން. ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް މި ޗީނާއި ކަންކަމަށް ނޫން ނަމަ ބޮޑެތި ކުރުމަކާއި ތުރާކަން މަސައްކަތްތަކުގައި ވެސް މި ސިޔާސީ ކަންކަން އެބަ އެކަހެރިކުރޭ. އެގޮތުން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވެސް މިކަމާ އެކީގައި އެންމެން އެކީ އަޑުއުފުލަން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ހަމަގައިމު ވެސް އަޅުގަނޑު މިހާރުގެ ހަރުދަނާކުރުން ދުރުވެސްހުރި ހުރިހާ އެއްބާރުލުމެއް ސަރުކާރަށް ކަންޖެހޭނީ ސަރުކާރަށް ވެސް ކަން. ތިން އެހެން ބަހަނާކަން ދުސްތޫރީކަން އެހެން ބަދަލުކަން ވެސް ކުރޭ. މި މައްސަލައިން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތި ސަލާމަތްވުމަށް މިހެން ކަމުގައި ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުލަތު ހިނގައިދާން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅެ ނިކަން ވަރުގަދަ މިހާރުގެ ގައުރަން ވަކި އެއް ހަޅާ މަޑުވި ވާހަކަ. މިއަދު މި އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަންކަމުގައި ނިކަމެތި މިހާރުގެ ދަރިން ދަރިން މަދުވާ ވާހަކަ. މާދަމާ މިކަމުން ޒަމާނީ ފުންކޮށް މިއަދު ފަހިސަލާމެއް މާދަމާ ދަނިކަ ވެސް އެހީތެރި ގާތަށް ވެރިކަމަށް މަރާލަން ފުރުސަތު ޒުވާނުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ގައުމުގައި އޮތީބީ. އަޅުގަނޑުމެން މަތީން މަދު އެގޮތަށް ކަނޑައަޅައިފި ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އުޅަދު ޒުވާނުންނަށް ވެސް އޮފީސް ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު ފުރުޞަތެއް އެކަށޭނަ ގޮތުން ދުވަހު ދޭން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އެހި ފަރާތުން މަތިން އެކަކަށް އަހަރަކަ ޒުވާނުން މިކަންކަމުގައި ބައިވެރިވާ ޒުވާނުންނާ އެބަހުރި ބައްދަލުކުރާ، އެ މީހުންގެ އުމުރުގެ ވަކި ހިސާބުގައި ކުރެވުނުވެސް ކަހަލަ ގޯސް މަގެއް އެކުލަވާލެވިފައި މި ފަދަވިން މިސާލަކަށް ގެންގުޅޭ ދުވަހަކަށް ނޫނެ ނަހަމަ މާދަމާ ބައިވެރިވެގެން އެ މީހުންނަން ކުރުވާ ކަމެއްގެ ފުރުޞަތުން ކުރިއަށްވެސް މިހާރު މަދުވަނީ. ނުހުރެވި ހާދިސާތަކެއްގެ ސަބަބުން އެ މީހުން 15 އަހަރަށް ޖަލަށް ލަނީ. އެ ހިސާބުން އެ މީހާ ބޭނުމެއް ނުވާ ރަނގަޅުވާކަން. އެ މީހާ އަންހެނުން ކަންތައްތަކުގެ ދުރުގައި ނުރޭ. ހަމަގޮތަށް ގޮތް ނުދޭ. އެހެން ހަމަކުރާ އެކި ވިޔަފާރި ކަންކަން މީހުން އަޅުގަނޑުމެން މިފަހުން ވިސްނުމަކީ ކަމަކަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުވެސް ގަބޫލުކުރަން އުޅަދު ޒުވާނުން ވެސް މިކަންކަމާ ދުރުކުރުން މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރިއަށްގެންދާން. ކޮން ޒުވާނުންގެ ބޭނުންވާނީ މާލޭގައި އަބަދު މާހައުލު ހިނގާ މީހުންގެ ގާތު ވަކި ހަރަކާތުން ދުރުން. އަޅުގަނޑުމެން ހަދާން ހަވީރު އެއްވެސް ޒުވާނަކު ބޭނުމެއް ނުވާން. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތެރިވި މަސައްކަތަކީ މިއީ ލިބިގެން ނުނިމުން ހަދާ މީހުން ނުނުން ރަނގަޅަށް ހަދައިދިނުން. މިއަދުގެ އަމަންއަމާންކަން ބަލަހައްޓާ މީހުން ދައުލަތުގެ އަމަންއަމާންކަން ބަލަހައްޓައިދިނުން. ސަރުކާރުން އިޙްތިރާމްކުރާ އެއް ޤާނޫނުއަސާސީ މަސްއޫލިއްޔަތުން ގަވާއިދުތަކުން ގެންދިއުން. ކޯޓުން ހަމަގައިމުވެސް މިކަން ބަލަހައްޓަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އަނގަ ޖާން އެއީ ގުދުރަތީ މާލޭގެ އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި އެބަހުރިކަން. އެމީހުންނަށް ޤާނޫނީގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އަވަސް ޒުވާނުންގެ

މަރުކަޒުތައް އަޅައިގެން އެ މީހުންނަށް ލާބަރާސްކުރުން. ވަޒީފާގެ ފުރުސަތު ހޯދައިދޭން. ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމު ހިންގައިދޭން. އަޅުގަނޑު މިފަހުން ވެސް މާލޭގައި މިހިނގާ މާރާމާރީއާ ގުޅިގެން ފުށުއަރަން ކޭސް މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރިއިރު މިވޭތުވެދިޔަ 2 އަހަރެއްހާ ދުވަހު އާފިޔަކަން ޒުވާނުން ވަގިން ހަމަލާދީގެން މި ޤައުމުގައި މަރުވުމުގައި އުޅެނީއްބާ. ކުރި މި ރާއްޖޭގައި 600 އަށް ވުރެ ގިނަ ޒުވާނުން މިއަދު ގޭންގު މާރާމާރީގައި ބައިވެރިވާ ކަމަށް ގުޅުމުން ހަމަގައި ރިޕޯޓް އެބަހުރި, މި މީހުން އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުން ސަލާމަތްކޮށްދިން ހަމައެކަނި މަގެއް ވެސް މިއަދު މިއުއްމީދު އަޅުގަނޑު ތޮއްޖެހުން މަރުނ މަރު އަހަރަށް ގެނެސްދިނުން. މިހެން މީހުންބަލާ މަރާކަން ސިޓީން. އަޅުގަނޑުމެން ބިއްލޫޑިގަން ހަސްބާމާގެން. ބަހަށް ބިހިޖިމާނަށް ގިނަބާޅަން އަޅުގަނޑު ވެސް އަޅުއިރިން، މިކަމުގައި ތިއްބަވައިގެން ތިމަންނަމެންނަން ޝަރުޢީ ދާއިރާ އަދި އިޖުތިމާޢީ. މިގޮތަށް ސިޔާސީ ބަލިން ތަރުބިއްޔަތު ކުރި ކޮންސަލިންގ އެހީތެރިކަމާއި ގުޅިގެން ޝަރުޢީ ދާއިރާ އަދި އިޖުތިމާޢީ މައްސަލަތަކުގެ މިހާރު މިކަން ނިންމާން އުޅުއްޖެ ދަން ދުވަހަކު ވެސް ނިކަމެތިވާން. 3 މަހުދުވާ ނިމިގެން ސްކޫލް ކުޑަން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ހިސާބުން މިއަދު މަރުން މަރު ގެނަސް ފޮނުވާ މިދެއްކެވި ފެސް. އަންހެނާ އަޅުގަނޑު އެނގޭ އެއްޗެހި މިއަދު ހަމަގައިމުވެސް މި ކުޅިބަހާގެ ފަސޭހަކަން ގޮތުގައި މިއުޅޭފަދަ ފަރުބަދަކަށް ހަމަގައިމުވެސް އަޅުގަނޑު އިތުބާރުކުރާ ބައެއް. އަޅުގަނޑު ފަރުވާކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރި މިބޭ އެނގޭ ރަނގަޅު އެނގޭ ބެހެއްޓުމަކީ ހުރި އެނގޭ މިކަމަކީ ތިބެވު މީހުން ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރެވުނީ. ދުވަސް އެވާ ބިއްބަވައިގެން އަޅުގަނޑުއް ފާހަގަ ނުކުރަން ހަމަގައިމުވެސް އެކުން ވަނީދާރުކަން ގާސްކުރުގައި މީހުކާ މަޑުވަން ބުނެވުނުކަމެއްވެސް ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑުގެ ނަފުސާއް ފާހަގަ ނުކުރޭ. އެއީ އެއް އިންސާނަކު އަސްލު އިންސާނަކު ގާސްމަގައި މަގޮވަން ކަނޑައެޅި އެނގިގަތު މަރުން އަރަބަސް އިސްވެރިން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ ތޮއްޖެހުމަށް. މިސާލަކަށް އެހެން ނިކަމެތި. ނިކަމެތިކަމާއި ހަމަގައިމުވެސް ﷲގެ ހަޟްރަތުގައި އެ މީހަކަށް އެ ހިތްވަރު ބާރުލާ ފިޔަވަން. އެހެންވީމާ، އެކަމަކީ ދަރިވަރު ފިލުވުންގަނަށް އަޅުގަނޑުއް ނުވޭ. މިހުނަގައި އިންސާފު އެހެން ބިއްޖަމްޔިއްޔާ ވަރަދަނީ ކަމުއް ޓެކްނިކަލް އެކަމަކަށް އަޅުގަނޑުއް ކަޑަނޑުވަކަން ނަޖަހާ މިއަދު އަޅުގަނޑު ނިސްމަނޑަހާ ނިނކުމެއްގެ ސަބަބުން. ތަފާތު ދާއިރާގެ ބިއްޖަމްޔިއްޔާ އަޅުގަނޑު ދަނޑުނަވާ ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވިސްނަބަދަލުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެއްކުމުގައި އެއްވެސް ކުރެއް ނުވެ މީހުންނަށް ފިޔަވަން މިގާ އަނިޔާ. ކުރެއް ނުވެ މީހުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނާ ވަކިވެގެންދާ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ކަންބޮޑުނުވާ މިހާ މަޖުބޫރުކަން ކަނޑައެޅިގެން ސާބިތުވީމަ އެ މީހާ މަޖުބޫރުވާ އެ ފަހަރަ ނިކުއްމާއަރާ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖަމާވަ ގޮތްތަކުގައި ދަރިންގެ މިހާ ފަހަރު ހަމަ އެއްވެސް ފާހަގަކުރަނީ މި ކުލުބު މީހުންގެ މަޖުބޫރު ނުވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ވަކިނު އެކަމަ ޖެހުނަމަ ކަމަކަށް ދިރިގައި ކުރެވޭ އިހުތިމާމުގެ ކަމަށް އެބަހުރި އެ ގޮތުގެ މައިން އެކަހަލަ ކަމެއް. ދި ވަކި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ފާހަގަކުރީ މިއަދު ދިރާސާކުރި މިވާ

މާރާމާރީގެ ސަބަބުން ގޭންގު ފައިޓުތަކުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އެތައް ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެންނާ ވަކިވެގެން ދާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގެ އަމަންއަމާންކަން ގެއްލިގެން ގޮސްފައިވާތީ އެކަމަށް ހައްލެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ކުރަންއުޅޭ ކަމެކޭ. މިކަން އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އަށް އަޑުއަހައިގެން ކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑު އާދަރާ އެދި ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަރާއިޓީމުންގެ މަޖިލިހަށް ހުށަހަޅުއްވައިގެން މިދިޔަ ބަޔަކުންނާ ގުޅޭގޮތުން މިއަދު ރައްޔިތުން އަމާން ކުރާ ގޮތަކަށް ފަރުވާ ދޭން ޖެހޭ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިގެނެވޭ ބިލަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަކިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކަށް ބަދަލު ގެނެސް މި ޤާނޫނު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ދެކެވޭ ވާހަކަތައް ރައްޔިތުންނަށް ކިޔައިދޭން. އަޅުގަނޑު އެދެން ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް ޕާޓީގެ ދަށުން ނޫން ރަށުގެ މަޞްލަޙަތަށް ވިސްނަވާށެވެ. އެކަމަކު ޤާނޫނީ ގޮތުން މިކަން ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަ ވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރާ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޖާލުދިނުމާއި، އަދި ފުރުޞަތުދެއްވުމާއި ޤާނޫނަށް މިގެނެވޭ އިސްލާޙާ ބެހޭ ގޮތުން 3 ވަނަ ކިޔުމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާކަން މި ތިރީގައި މިކަމުގެ މުޅިއްކަމާއި މިކަމުގެ ބައިންބައިކަން އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި ބިންވެރިކަން އެނގިގެން ބޭނުންވަނީ. އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދު ކުރަމުންދަނީ ވެސް ގޮތްގޮތުން އަޅުގަނޑު ޤާނޫނު އަޅުގަނޑު މިދެން ވެސް ބިލަށް ބަލާލަން ވެސް. އެ ޤާނޫނު ވެސް ޤާނޫނަށް ބަދަލު ގެންނަ ގޮތަކަށް ދިޔައިމަ އަޅުގަނޑު ޤާނޫނަށް އެހީތެރިކަން ދޭން. އޭގެ ދަށުން މި ބިލުގެ ހާލަތުން ބަޔަކު ވެސް އަޅުގަނޑު ޤާނޫނަށް އެއްބާރުލުން ދެމުން. މިކަން އަޅުގަނޑު ޤާނޫނަށް ބަދަލުކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަން. ވިސްނާ ބަލާއިރު މިގޮތަށް ކަމާބެހޭ ޤާނޫނު ގެނައުމުން ތައުރީފް ކުރަނީ. އަދި ޤާނޫނަށް ވެސް ޖިނާއީ ޤާނޫނާއި ގުޅިގެން، މި ޤާނޫނުގައި އެކަން ބުނާ ކަމަށް ބަލާލުމުގައި ޚިޔާލުފާޅުކޮށް ސަރުކާރުން ޤާނޫނާ ގުޅޭ ކަންތައް ބަލާ ރައްޔިތުންނަށް ވާސިލް ނުވެ ޤާނޫނު ކަމެއް ބަލާ އިރު ޤާނޫނާ ގުޅޭ ކަމެއް ބަލާ އިރު ސަރުކާރުން ޢިލްމީ މަޢުލޫމާތު ދޫކުރާ ކަމަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނުގެ ތަފާތު ބޭބޭފުޅުންނަށް ކަމަކީ ގޮތް ދަސްކޮށްގެން ޤާނޫނު ވެސް ދިޔައިރު އަލިފާނުގެ އެކި ބައިބައިގައި ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި ޝާއިޢުކުރާ ރަށްތަކުން ޚާއްޞަކޮށް ބަލާނަމަ. މި ކަންކަމަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑު ވިސްނަވައިގެން ބޮޑު ބޮޑު ބޭނުންތަކެއް، ޝަރުޢީ ބަލަހައްޓާ ގޮތުން މިކަމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަދަލު ގެނެސް މިކަން ވަރަށް ވިސްނާ ގޮތުން ޤާނޫނު އެ ގޮތުން ބައްލަވައިދިނުމަށް ބަދަލު ގެނެސް ޤާނޫނު ވިސްނާ ބަދަލުކުރާނަމަ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ކުރިން ވާހަކަދެއްކެވި

ވީމަ މި ވާހަކަ މި ދަންނަވާލީ. ދަށު ކޯޓަކުން ބުނުވުނު އަދި ކަސްޓަމަރީ ކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް ރާއްޖޭގައި މިހާރު ހުރި އެންމެ މަތީ ކޯޓުކަމުގައިވާ ސުޕްރީމް ކޯޓުން މިކަން ދަމަހައްޓައިދީ ނަމަ އެކަން ތަންފީޛުކުރަންވާނެ އޮތީމަ އިޖްތިހާދީ ހުރިހާ މުސްތަޤްބަލުން ވެސް ވާހަކަދެއްކުމުގައި ޝަރުޢީ ދާއިރާ މިހާރު އެގްޒެކެޓިވް ބަޔާނު ރާއްޖޭގެ ނިސްބަތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އެ ތިއްބެވި މިހާރު ރާއްޖޭގައި ތިއްބެވި ޤާނޫނީ ދާއިރާ އިން ވެސް އަދި ޝަރުޢީ ދާއިރާ އިން ވެސް އެންމެ އިމްތިޙާނުކޮށްފައިވާ، އެންމެ ޤާބިލު، އިލްމީ، އަދުލުވެރި ޤާޟީން ތިބުން މުހިންމު. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު ދަންނަވާލާ ފުރަތަމަ ބަޔާންކުރި ރާއްޖޭގެ ހުރި ޤަރާރުތަކުން ވެސް ވާޖިބުކުރައްވާފައިވާ ޤާނޫނުގެ މައްސަލަ އަޅާ ވަރަށް ސާފު ބަޔާންކޮށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމެއް. އަދުގަނޑު މި ބަލަން ޤަވާޢިދު ފުރަތަމަ ބަޔާންކުރި މާތް ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ ޤުރުއާނުގައި އަމުރުކުރައްވާފައިވާ ވަރަށް ސާފު އިބާރާތުން އެއްވެސް މިސާލަކަށް ޙިމާޔަތްދެއްވާފައިވާ ނޫނީ ގޮތަށް ކަސްޓަމަރީ އުސޫލުން ކަމަކަށް ވާތީ. ދެވަނަ ކަމަކީ އަދުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ގޮތުގައި މާތް ﷲ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޙައްޤު ދެމެހެއްޓުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވެސް އުސޫލުތަކެއް ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކެއް ހުރީ. އަދުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާލިހެން މި އުސޫލުތަކާއި ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކުގެ ދޭތެރޭގައި ވަކިން ފުރިހަމަ ކަމެއް އެއީ އެއްވެސް ކަހަލަ ޝަރުޢީ ވަސްވާހުއްޔާ މިންވަރަކުން މިކަން ޝަރީޢަތުގެ މަޤާޞިދުން ސާބިތުވުން. އެއްވެސް ކަހަލަ ޝަރުޢީ ނިޔާވަރަކުން ސާބިތުވުމުގެ ދޮރުގައި ނުވަތަ ޝަރުޢީ އުޞޫލުތަކާ ހިލާފު ކަމަކަށް ވާތީ އަދުގަނޑު ދަންނަވަން އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވާ އެއީ އެ ބުރަވާ ޤާނޫނީ ދާއިރާތަކާއި ޤާނޫނުގެ ބާރުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މިކަން އުސޫލުތަކާ އެކީ ޔާރާވަރަކަށްވެސް. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު މި ބަލަން ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް މިގޮތުން ކަސްޓަމަރީ އުސޫލުން މިއީ ކަނޑައެޅިފައިވޭތޯ. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުން، ވެސް އަދުގަނޑު ދަންނަވައިލިން ކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ ކުއްޖާ މަރުވެއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ އަދި އެކަން ޝަރީޢަތުން އެއްވެސް ކަހަލަ ޝައްކެއް، ވަސްވާސެއް، ހިތްހަމަނުޖެހުމެއް ވެސް ނެތްގޮތަށް ސާބިތުވެއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ އޭނާއަށް އަދަބު ދެވޭނީ މިއީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އަދަބުތަކުގެތެރެއިން ޤާނޫނުގައި ކުރެވިފައި އޮތީ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެހެންނަމަވެސް ބިލުގައި އަދުގަނޑުމެން ކުރިން ދިރާސާކުރިއިރު ބޮޑު އެހެން ކަހަލަ ކަންތައްތަކަށް އަދަބު މިދެން ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ކުށުގެ ޙާލަތުގައި ތަފާތު އަދަބުތައް ދީފައި އެއީ ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 8 އަހަރުން 10 އަހަރުން ދެމެދުގެ ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބު ދިނުން ކަމަށް ނުވަތަ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުގެ ކަމެއް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެ ދޭންޖެހޭ ކަމެއް އަދުގަނޑު

ވެގެން. އެހެންވީމާ، ދެވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލީ ރައްޔިތުންނަށް މި ހުރިހާ ކަމެއް ނިކަން ރަނގަޅަށް އެނގިފައި އޮތުން މިއީ މި ޝަކުވާއި މި ވަސްވާސް ދިފާޢުކުރާ ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ކަމެއް. ވޯޓު ދިނުމުގައި އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލީ ދެ ކަންކަމާއި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ސާފުކޮށްދީ ކަމުގައި ރީތިކަން. މާތް الله ކަނޑައަޅުއްވާފައި އޮންނަ ކަމަކަށް ވާތީ އެއީ ފުރަތަމަ ކަންތައް. ދެވަނަ ކަމަކީ، މިކަމަށްޓަކައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހުރިހާ ޤާނޫނުތަކާއި، ހުރިހާ އުސޫލުތަކާއި އަދި ފުރިހަމަކުރުމަށް ޝަރީޢަތާއި ހުރިހާ ނޫން އެއްބަސްވުމާއި މިހެންގޮސް ތޯ ތިބިހާލަތުގައި ރިޔާސީ ސަރުކާރު މިއަދު ތޯ ތިބިގެން އަނެއް ކަމަކީ ތިބެނިކޮށްފައި ދައްކާށެވެ. މީހުންގެ ތޯ ތިބިހާލުގައި ސަރުކާރު މިއަދު ތޯ ތިބިގެން ހުރިހާ ބާރުތައް ކުރިމަތިލާ ކަމެއް ދިމާވާ ތީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ތޯ އެއްބަސްވެވޭނެ. އިންތިޚާބުގެ އިޚްތިޔާރު ދޭ ވަގުތު ކުރިން ހަމައެކަނި ކޮންމެ ކަމެއް އަދި ބަދަލުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ހަމަ ބާރެއް. އެހެންވީމާ، މި ޝަރުޢީ ބާރުތަކެއް އަޅުގަނޑު ޕަބްލިކް އިނާޔަތް ދޭން ބޭނުންވާ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ވަކި ޕާޓީގެ ރައްޔިތުންނަށް، އަޅުގަނޑުގެ ވަކި ހިސާބަކުން. ވަކިސަރުކާރަކަށްވެފައިވާތީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު ފުރުޞަތު އަރުވާލާނަން ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވަނީ ހުރިން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާފައި. އެހެންވީމާ، ވަގުތު ހަރަދުފުޅުވެއްޖެ. ދެން ފުރުޞަތު އަރުވާލާނީ ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ޙަސަން. ޑރ. އާދެ، ބޭފުޅާ އަށް މިނެޓުގެ ވަގުތު. އެހެންވީމާ، އެ މިނެޓު ބޭނުންކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު މުޙައްމަދު ރަޝީދު އަށްވުރެން.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި މަޖިލީހުގެ އަރިހުގައި ފުރަތަމަ ވާހަކަ 1 ދައްކަން އިޖާޒަތު ދެއްވި ހަޤީޤަތުގައި ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރެއް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ތެދުވެރިކަމާއި އިޖާބަތު ދެއްވި ބޭފުޅުންނަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވާހަކަ ފުރަތަމަ ދައްކަވާފައިވާ ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށް ތިޔަ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަސައްކަތް ކުރައްވަމުންދާ ހަމަ ހަމަ ހެޔޮއެދުމެވެ. އާދެ، އެއީ މިނޫން ވެސް ހަމަ ބޭފުޅުންގެ ވަކި ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ވެސް ޢާއިލީ ގޮތުން ރައްޔިތުން ނުހިފިއެވެ. އާދެ، މީގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ ބޮޑެތި ޚިޔާލުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން ބެލެވޭ ދުވަސްތަކުގައި ހުރި ކަމެއް. ބަލަން ކުރެވޭ ކަމަކީ ޤާނޫނު އަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މަސްލަހަތާ ބެހޭ ކަންތައްތަކާއި ވަކިން ބަލައިގަތުމުގެ ހަމަތަކެއް ގެނެސްގެން އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތުން ދެކިއްޖެ މަ ވާހަކަ ނެވެ. ވިސްނާލެވޭ ހިނދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރާ ވަކި ބާރުތަކާއި ހަމަ މުޖުތަމަޢަށް އެކުލަވާލާ ހަމައެކަނި ވިޔަސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީ ހެއް

ޑްރަގްސް އެއް ނޫން އާއްމުކޮށް މަސްތުވާ ބުއި ތަކެތި ބޭނުންކޮށްގެން މީގެތެރޭގައި އުޅޭ މީހުން ގިނައިން މި އުޅޭނީ. އެހެންކަމުންވާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާވަންޖެހޭ އެއް ކަމެއް އެއީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާވަންޖެހޭ 2008ގައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއް މިނެޓް ހަމަވެއްޖެ. މި ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލަށް ބަހުސްކުރަން ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ހަމަވީ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން އަލުން މަސައްކަތް 11:00ގައި ފަށާއިރު އޮންނާނީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ބަހުސް މަރުޙަލާގައި އުފުލުނު ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް، އާދެ، ފަހު ބަސް ވިދާޅުވުމުގެ ފުރުޞަތު. ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދަށް އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު 11 ގަޑިއިރު އަރުވާނީ. މި ހިސާބުން ފެށިގެން 30 މިނެޓުގެ ހުސް ވަގުތުކޮޅަކަށް މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް މެދުކަނޑާލަން. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 10:31 އިން 11:04 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ކުރިއަށްގެންދަން މި ފަށަނީ. ނުނިމިހުރި މަސައްކަތް އެޖެންޑާ ނަންބަރު 10. ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. މިހާރު އޮތީ ފަހުބަސް އެރުވުމުގެ ފުރުޞަތު. ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު.

ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2010 މަޢާފުދިނުމާއި އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި މިވާ އިސްލާޙަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ބަހުސްގެ މަރުޙަލާގައި އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންވެސް ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އެންމެހައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް ތާއީދުކުރައްވާ ބިލެއް ކަމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އިސްލާޙު އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަންޖެހުނު މައިގަނޑު ސަބަބު އަޅުގަނޑު އިހުން ދަންނަވާލާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ޤައުމުގައި މާރާމާރީ އާއި އަނިޔާވެރި ޢަމަލުތަކެއް އެއް ދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަށް ނުހުއްޓި ވަރަށް އަނިޔާވެރި

ޝަރުޢީ ކޯޓުގައި މީހުން ބަޔާ ދުވާލު މަރުމުން ގެންދާ މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމުގެ ދާއިރާ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު މި ޤާނޫނަށް މި އިޞްލާޙު ހުށަހަޅަނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ހަމަ ހުކުމުގެ ޤާނޫނުގައި އިޢުތިރާފު ކުރުމާއި ޢިއްޒަތްތެރި ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ވިދާޅުވި އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޖަޒާއީ ކޯޓުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލާ. ހަމަ ތެދުތެރަން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑު މި ބިލު ހުށަހެޅީ ހަމަ ޢަދުލުވެރިކަމާ ފަސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޖަޒާއީވެގެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ކޮށްފައި ތުހުމަތު އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ މީހުން މަރާ ހުކުމްކުރާ ބިލަށް ޖަހާ މަސައްކަތް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނު ހަމަ މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ތިޔާގިރު މިހާރު އަދާލަތީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނު ގެންގުޅުން ޖަޒާއީ ނިޒާމު އިންސާފު އިންސާފު ހާލަތު ވާނެ ހާމަކަން އަޅުގަނޑު ދެއްކުން ނުހަރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ އޭގެމާނަ ބައެއް ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި އިސްލާމް ދީނާއި ދިމާލަށް ޝަރީޢަތް ތާއީދު ކުރާ ބިލެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ހުރިހާ ޤާނޫނަކީ މިއީ އަޅުގަނޑު ސިޔާސީ މައްސަލައެއް ހުކުމްކުރާނެ ބިލެއް. އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސީ މައްސަލަތަކާ ދިމާ އަދި ކުރިއަށް ވެސް ޝަރީޢަތުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ މިސާލު ޤާނޫނު ބަލާއިރު ކުރި ހިނގާ ސިޔާސީ މައްސަލަތަކުގެ ދައުރު، އަޅުގަނޑު މި ޤާނޫނު ފަދަ ސިޔާސީ ގޮތަކުން ހުކުމްކުރުމުގައި ދިރާސާކުރި ސިޔާސީ މައްސަލަތަކުގެ ދައުރު، އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނު މިހާރު އަސާސީ އަދާލަތީ ހުކުމުގެ އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ވިސްނުމާއި ފިކުރުގެ ދައުރު ހުށަހެޅުން ދިމާ ބިލެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދުވެސް ބޭނުން އަޅުގަނޑު ސިޔާސީ ބިލެއް ނުވާ މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސަތު ކަމަށް ވާނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ އެހެންވެ ބައެއް ބޭފުޅުން މި ބިލަށް ތާއީދުކޮށްދިނުމަށް ވިދާޅުވަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ޤާނޫނީ، ހަމައެކަނި ބައި ޤާނޫނީ، ކޮރަޕްޝަނާ ޖަސްޓިސް ސިސްޓަމް އަދި ފުރިހަމަ ފުރިހަމަކުރަން ނުވެއެވެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމީ ޤާނޫނު 884 ޤާނޫނު ވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސަތު އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަކުރާނެ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރަފުކުރަން 884 ޤާނޫނު މަދު ދުވަސްކޮޅެއް. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ 884 ޤާނޫނު އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނު އިސްލާމީ ޤާނޫނު މިހާރު މިއީ މުޖުތަމަޢުގެ ހުކުމްކަމުގައި ފާހަގަކޮށްގެން ހިނގަމުންދާ. އަހަރެމެންގެ، މިއީ ކުރު މުޖުތަމަޢު ނުނު މިކަން ކުރަނީ. ހަމަ އަހަރެމެން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރަފުކުރަންޖެހޭ މިވަގުތު 1400 ވަރަކަށް ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމްދީން މިދުނިޔެ އަށް އައި ޤާނޫނު އިސްލާމްދީން މި ދުނިޔެ އަށް އައިއިރުގައި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ސޯޝަލް އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ އޭރަކު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނެއް ވެސް ނެތް. ހެކީގެ ޤާނޫނެއް ވެސް ނެތް. ކްރިމިނަލް ޖަސްޓިސް ސިސްޓަމެއް ވެސް ނެތް. ހަމައެކަނި އޭރު މިދުނިޔޭގައި ތިބި މުޖުތަމަޢު ޤަބޫލުކުރައްވާ ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ބަޤަރާ ސޫރަތުގެ 178 ވަނަ އާޔަތުގައި އެ

އައިސްޓައިވާ އަމުރުފުޅު. މި އަމުރުފުޅުގެ މައްޗަށް ރާއްޖޭގައި ތިބި މުސްލިމުން އިންސާނުން ބޮލިސްބުދުގެ

ނަޞީޙަތަކަށް ވެގެން ދިޔައީ މިދުނިޔޭގައި އިންސާނިއްޔަތުގެ ތެރެއިން ޖާހިލުކަމާއި، މި ބާވަތުގެ ނުބައި

އަނިޔާވެރި ބަދަލު ހުއްޓިގެން ދިޔުން. ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، ބަޔަކުގައި މި ބިދްޢަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް

ބާރުގަދަ މިހާ އިދިކޮޅު ހަމަ ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި މަސްޖިދެއް އަޅުގަނޑަކަށް، އެގޮތް އަޅުގަނޑަކަށް އިވިގެންދެއް

ނުދޭ. އެހެންނަމަވެސް ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ބިރުގަތި ވަރަށް ސާފުކޮށް ބުނެވި މިހެން ބިދްޢަތްތެރި

ރައީސް، މިއަދުގެ މައްޗަށް މަރުގެ ބުނުމެއް މި އަންނަނީ އެ ދަރުމަވަންތަ ފުރާނައި، ދަރުމަ މިބާ ފުރާނައި،

އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ ތި ހަސްތުމަޢުލޫމާތު އެ ބާބާރުވުންނަން ދިބުންޖާއި ޖަހައްތަބާއި، އެ ބާރުވުންނަން ދިބުންޖާއި

ދެނިނިއް އިންތިޚާބުތަކަކީ، ދައްޖާލުގެ ވަޒީރުން ވިސްނުމާއި އިންތިޚާބުކުރެއްވި މި ކަނޑައެޅިއް ފުރިހަމަވެގެން އައިސް

ދަރު ކަޖީން އިއްޔާ ބުނުމަ ހައިކަޖީން ދަރުމަހައްޖަ އަދި ސުޕްރީމްކޯޓުން ދަރުމަހައްޖަވާއިލު ނަމަ އެ ބުނުމައް

ކަންތިރިޔާކުރަން ޖަހައްޓަން މިހެން މި ބުނަނީ. ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، އެވި ޖަހައްތުގައި މަރުގެ ބުނުމަށް އެވި ގޮތަން.

ބޭރުން ޖަހައްދުމަތުގައި މަރުގެ އަދަބު މި ދުވަހު އިންޖީލުޝަރުއް ހަކަޔިގެން. އަންއްބައި ޖަހައްދުމަތުގައި

ބޭސްކާނުދިގެން. އަންއްބައި ޖަހައްދުމަތުގައި ދަންޖައްސައިގެން. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިދަންނަވާ

މަރުގެ އަދަބަކީ 25 އަހަރަން ހަތަރުފުން. ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، ހިތާމައާއި މިދަންނަވަނީ މިހާތަނަން ޖަވާން ބުނުމ

އިއްވިގެން ގޮވިވައި ހުރި އެއްވެސް ބޯފުޅާ ނުކުމެ މި ކަވަމުގެ ކަނޑައެޅުއް ކުރަމުން ގެންދާ މަސްޖިދުއް

އަޅުގަނޑަން ފެނިގެން ނުދޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަން މި ފެންނަނީ ވަރަން ވާހަކަ ވެސް ގޮތުގެ މިނިސްޓަރު އިދިޔާވަން

ކުރިވިގެން ދިޔަ ކަމެއްގައި ސަރުކާރަން ޖެއްސުންކުރުމުގެ ނިޔަމުގައި ޤާނޫނުކުރު ހިންގި އަމަލުއްގެ ސަބަބުން އަންއް

ދެކުރު މިހެއްގެ މަރު އެ މިދިނިޔު އަން އިންސާނުކު ފުރާނަ ދޫކޮށްލައްވަން ފަހަރަ އަޅުގަނޑަމެ މި ދަންނަވަނީ.

މިހެންވިއްޔާ، އަޅުގަނޑު ފެސް ވިސްނަން ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، ނުބައްވެން މިހާކަން ސަލާމަތް ނިޔާވާގެ ޖަޒާއިން ހަމަ

އަންނަމު ތަބައްޔޭ މަޖިބަރާގެ ޖަޒާއިން ނުބައްވެން މިހާކަން ދިފާޢުނުވާ އަދަބެއް ދިދާރުނީ އަޅުގަނޑު ފެސް

ކަނޑައެޅޭ. ޖަރަވާ. އަންނަނިވަވެސް ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، ބައްޔާ ސޫރަތުގެ އަޅުގަނޑު ކުރިން ޖެނުންވަން 178

ވަނީ އާޔަތުގައި ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ފަރުމާކުރެއްވި އަޅުގަނޑުމެން އަށް އާޔަތުގެ ފުރަތަމަ ކަރުގައި

އަޅުގަނޑުމެން ފަރުމާކުރެއްވީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަން ފިސާސްކުރުން ފަރުމާކުރެއްވައިފި. އާޔަތުގެ

ގެދޮށްގައި ވަޒީރުއްވީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަން އެކަމާގެ ބަންދުމަތުން ވިޔަން ލިބިއް ކަމަން.

ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، ހަމައެކަނި ދީން އަންގަވަނީ އެ ޢަމުރުފުޅާ ޚިލާފުނަމަ އެ ބަދަލަށް ގަތްވެގެންވި އަޖަބ

ހުރި ކަމަން. ބިދްޢަތްތެރި ރައީސް، ވިދާޅުވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހައްދަވާ ގެންގުޅުއްވާ ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ

ވަކި ބަސްފުޅެއް ވަކި ގޮތަކަށް އޮއްވާ ދީން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނުވަތަ ޖިނާއީ އިޖުތިމާޢީ ޤާނޫނުތަކެއް. ދީން

އަޅުގަނޑުމެންނަކަން ނެތް ކެރިވިނަމަ ޖަސްޓިސް ސިސްޓަމެއް. ދީން އަޅުގަނޑުމެންނަކަން ނެތް މިކަމަކަން

ވާހަކަދެއްކެވި. އެހެންވީމާ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑު މި ބިލު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިއިރު މި ބިލާ ވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަރަށް ގުޅުން ބޭނުން ބިލުގެ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ޤާނޫނު އަސާސީއާ ދެކޮޅަށް ވެފައި ހުރީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ބާރު ޤާނޫނުގެ ވާހަކަ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހުރިހާ ބާރު ޤާނޫނު މިއަދު ރާއްޖެއިން ނުހޯދޭ މި ޤާނޫނު ރާއްޖެއިން ނަމަ މި މަސައްކަތްކުރާ އިދާރާތަކުން ކަމަށް، އެކުލަވާލުން ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެއީ ހައްލެއް ސަރުކާރަށް ނުކުރެވޭ، ޝަރުޢީ މަޖިލީހުގައި ދެ ހުސްމުދައުގެ އެކަކަށް ވެސް ހަމައެކަނި ބަދަލުގެނެސްދިނުމުގެ ނަ މިހާރުގެ ކަމުގެ ވެސް އެއް ބައެއް ކަމަށް ބުނާތީ އަސާސީ ރިޢާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަކުރާ ކަންތައްތަކެއް ކަމުގެ މަސައްކަތް އެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމައެހެންމެ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގައި ވެސް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިން އަޅުގަނޑުމެން ސަލާމަތްކޮށްދެއްވުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލާ. އަޅުގަނޑުމެން ހައްދަވާ ބިނާކުރެއްވި ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާގެ ބަސްފުޅުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ސުންނަތާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ޤާނޫނާއި ދުރު ހަމަ ގެންނަވާނީ އެކަމާ ކަމާބެހޭ ފުރިހަމަގެ ޤާނޫނު. ފުރިހަމަގެ ޤާނޫނުގައި ވެސް އެ ބެލެނިވެރިން ތިޔަބޭފުޅުންނާ މިދެމެދުގައިވެސް ބަލައިގަންނަން ޕާޓީގެ އިން ފާހަގަކޮށްލަދެއްވި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދުވަސްކޮޅަށް ރިޢާޔަތްކުރާ ޝަރުޢީ ހުކުމް ހަދަން ހުރި މިފަދަ ފުރިހަމަކުރަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ފުރިހަމަކުރަން ވަރަށް ފުރިހަމަ ބޭނުން މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގެ ބުރަކޮށްލާން މިބާވަތުގެ ބުރަކޮށްލާން ބަލިކޮށް ވަރަށް ބިރުވެރި ސަރުކާރަށް ނިންމާ ކާބަފައިން ވެރިކަމާ މައްސަލަތަކުގައި މިހާރު ސިޔާސީ ބާރުތައް ފާޑުކިޔުމުގެ ހިންގާން ބޭރުން ސަރުކާރުގެ ތަޢުލީމީ ނިޒާމުގެ ނިޔާމާގައި މި ބާވަތުގެ ބޭރުގެ ކުށްތަކުގެ މިހާރު ދެކޮޅުގަތުމުގެ ދާއިރާގައި ދީނީ ފުރުޞަތު ހަރަކާތްތަކުގެ ވަކި ބާރު ދެކެވެނީ އިސްލާމީ ނިޒާމަށް ކަތިލުމަށް ނުބައި އަޅުގަނޑު ހަމަ އެ ބާރުވެރިން މަސައްކަތްކުރާ ހަރަކާތްތަކާ ކަމެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ގެއްލުންދިނުމަށް މިއަދުނުވެގެން ފާޑެއް އެއީ މިއަދު އަދި އެހެން ބާރުވެރި މީހަކު އެ ބާރުވެރި ހުރި އަޅުގަނޑު ކަމުގައި މީހުން އަދާކުރުމުގެ ދާއިރާއިން ދިފާޢުކުރަން ފަދަ ޤައުމީ މި ބާވަތުގެ ބާރު ކަންތައް އަދި އެހެން ސަބަބުތަކާ މެދު މުވާޠިނުންގެ ބާރުވެރިން ދިފާޢުގައި ކަމުގެ ހަރަކާތް ދިފާޢު ކުރުމަށް، ސަރުކާރުގެ އެ ބާރުވެރިން ދިފާޢުގައި ހަރަކާތްތެރިވުން މިއަދު ސިޔާސަތުތަކުގެ ނިގުޅައިގަނެ ނުކުރެވޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ޤާނޫނު މިހާރު މިފަހަރު ޤައުމީ ދުވަހުގެ ހާލަތު 3 އަހަރު ދުވަހުގެ ދެކޮޅަށް ހިންގައި އިން 16، 17 މަރާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ބާރުވެރިކަމާ ޤާނޫނު އިއްވި، ޖަލަށްލުމާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުގައި ހަމަ އެއްވެސް ބާރުވެރި ނޫން. ހަރަދާ ބާރުވެރިން ވެސް ދިވެ ދެކޮޅު މަޤާމަށް ނަޒަރު ކުރާ ސިޔާސީ ޖަމާޢަތްތަކެއްގެ ޢާއިލާގެ ހަވާލުކުރުމާއި، ކޮމިޓީގެ މަޤާމުގައި ކަނޑައެޅި ވެސް ސިޔާސީ މަޤާމުތަކުގައި ސަރުކާރުގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ނިޔަތުގައި ދާކަން ބާރުތައް ހުރި ބާރުވެރިން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރުކަމަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު

ދަންނަވަން ހަމަ އެހެންމެ ވަރަށް ބޮޑު އުއްމީދުގައި [illegible] މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ [illegible] ރައްޔިތުންނަށް އަރުވަން. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި، ހެކީގެ ޤާނޫނާއި އަދި ކްރިމިނަލް ޖަސްޓިސް ސިސްޓަމާ ބެހޭ އިސްލާހުތައް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] ހަމަ [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ނިންމަވާލެއްވުމުން މި ބިލު އަނބުރާ ގެންދެވި. އެހެންވީމާ، މިހާ ހިސާބުން ބިލުގެ މަޝްވަރާކުރުން މަޖިލީހުގައި ނިމުނީ.

10.2- އާދެ، މިހާރު އަޅުގަނޑު މިދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 10.2 އަށް. [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޢަޒީޒް ޖަލީލް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010. ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. [illegible] ބިލަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު [illegible] ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް.

ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނަށް ހުށަހެޅިފައިވާ 2 ވަނަ އިސްލާހާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް އަޅުގަނޑުގެ [illegible] [illegible] ދަންނަވާލާނަން. އާދެ، މި އިސްލާހުގައި މި ބުނަނީ [illegible] ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) އަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރަނީ. އޭގައި މި ބުނަނީ މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] މި މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] ވަޒީފާ ދިނުމުގައި މިފަދަ [illegible] [illegible] އެވެ. އަޅުގަނޑު ދެކެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible]

އެބަދޭ. އަދި އެނޫންވެސް ކަންތައްތައް ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުން އެބަދޭ. މިކަންތައްތައް ކުރަމުންދާއިރު މި ކަންތައްތަކުގައި މައްސަލަ އެއް ދިމާވެއްޖެއްޔާ އެ ފަރާތްތަކުން އެ މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ދާންޖެހޭ ރާއްޖޭގައި އެކުލެވިފައިވާ އެކިއެކި ކޯޓުތަކަށް. ދާއިރު މި ކޯޓުތަކުގައި ތިއްބަވާ ޢިއްޒަތްތެރި ފަނޑިޔާރުންނަކީ ތަޢުލީމީ ގޮތުން ގާބިލު ނޫން ބޭފުޅުން ކަމުގައި ވަންޏާ ޢަދުލުއިންސާފު ހޯދުމުގައި އެ ހަމަނާ ފަރާތަށް އާދައިގެ ސަރުކާރުތަކުން އުފެދިގެންދާނެ. އެހެންކަމުން ޤާނޫނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އުސޫލުތަކާ ދިމާވާނެ ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކަށް ޢަދުލުއިންސާފު ދިނުމުގައި، ކޯޓުތަކަކީ ވެގެން ދިޔައިރު އެ ބިލުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ވަކި ކަންތައްތަކެއް ވަކިގޮތަކަށް، ރަނގަޅު ވަކިގޮތަކަށް ޝަރުޢީ ގޮތުން އެ ވެރިޔާގެ ދާއިރާގެ ހުކުމްތަކުގެ އިތުރުން ގައިގައި ހުރި ކަންކަމަށް ބަލާއިރު މިހާރު ވެސް ރާއްޖޭގެ މަސައްކަތްކުރައްވާ ފަނޑިޔާރުން ގާނޫނީ ގޮތުން ވިސްނާ ބަހައްޓަން ޖެހޭ...

ރިސާޗުން ފާހަގަކުރެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަލްސާގެ ކޯރަމް ގެއްލިއްޖެ. އިރިސްދަވަޖެއިގެންނެވުން އެދުން ކޯރަމް ފުރިހަމަނުވުން.
(ވަގުތީގޮތުން ބަންދުކުރެވުނު) އާދޭ މިހާރު ކޯރަމް ފުރިހަމަ. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި ކުރިއަށް ގެންދަވަމަށް.

ހުކުމްތަކުގެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ވަޙީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ، ޝަކުވާއެއް. މިހާރު ވެސް ރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ފަނޑިޔާރުން ނޫނީ މެޖިސްޓްރޭޓުން ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ މެޖިސްޓްރޭޓުން ތަޢުލީމީ ގާބިލުކަން މަސައްކަތްކުރައްވާ އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަރަކާތްތަކުން. އެ ބޭފުޅުން ވެސް ގޮތުގެ ތަޢުލީމީ ފެންވަރު ބޭފުޅުން ކަމުގައި ވެއްޖެ. އެ ބޭފުޅުންގެ ތަޢުލީމު ފެންވަރަކީ ގާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި އެ ބޭފުޅުން މި ގާނޫނުން ދިރާސާ ކުރުމަށް އިތުރު ރިވެތި އިތުރު ފުރުޞަތެއް. އެހެންކަމުން އެ ބޭފުޅުން ތަޢުލީމީ ދަރަޖައިގެ ޖަމާއަތު ތަޢުލީމުދެއްވުމަށް އެ ބޭފުޅުންގެ އަދި ކޯޓަށް ހުރި ކަންކަމުގައި ފަރާތްތަކަށް ވެސް ދިރާސާކުރާ އިތުރު ހަރަކާތްތެރިކަމެއް. މިހެން ޢާއްމު އަދި ކަނޑައަޅާފައިވާ މި ގާނޫނު އިސްލާމްދީނަށް މިހާރު ބަޖެޓުގައި އެކަމަށް ޖާގަ ދީފައި އެޅިފައިވާ ބޭނުންތަކެއް ބަދަލުކުރެވިފައިވާ އެ ސަރުކާރުގެ ފުރިހަމަކުރުމަށް ފަރާތްތަކަށް އެ ކުރިންނަށް މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރާ ގުޅުން ބަދަލުކުރުމަށް ކޮންމެހެން ބަޖެޓް ވާންޖެހޭ. އެހެންކަމަށް ވާނަމަ މިހާރު ބަދަލުކުރެވޭ ބަޖެޓަކަށް. އެހެންކަމުން އަދި މިކަމަށް އަނގައިގެ ބިލުތަކެއް. ދާއިރާ ނުކުރެވޭ ތަރައްޤީ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ވާނަމަ ބަލާއިރު ވަރަށް އެ ގޮތްތަކުގެ ބަދަލުތައް އެ ވަކި ބާރުދިނުމަށް ބަޖެޓް ފަދަ މިހާރުގެ ސަރުކާރުގެ ހަރަކާތްތައް. އެހެންކަމުން އެ ކުރިންގެ ބަދަލު ކަނޑައަޅައިގެން ދަނީ ވަކިވަކިން ބަދަލުކުރެވުމެއް. ހުރިހާ ކަނޑައަޅަން ނުކުރެވޭ. ބަހުން އެހެންކަމުން މި ކަނޑައަޅާ ވިސްނުމެއް. ކަނޑައަޅާފައިވާ މިފަދަ ހަރަކާތްތައް އެ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އެ ސަރުކާރުގެ ދާއިރާ

ދިމަދިމާލުގައި މަސައްކަތްކުރައްވަމުންދާ ބޭފުޅުންގެ، ޕްރޮފެޝަނަލް ބޭފުޅުންގެ އަދި އެންމެންވެސް ބޭފުޅުންގެ ފެންވަރު ތަރައްޤީވާ ވަރަކަށް އެ ޚިދުމަތް ތަރައްޤީވަމުން ދާނީ. އެހެންކަމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ބޭފުޅުން ވެސް ތަޖުރިބާ ގޮތުންނާއި އެކި ގޮތްގޮތުން ކުރިއަރަމުން ދާ ވަރަކަށް އެއީ ޚިދުމަތް ލިބޭ ކުރިއެރުމެއް. ޚިދުމަތުގައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ކުރިއެރުން. ޚިދުމަތުގެ ރައްޔިތުން އަދި ޚިދުމަތުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުން ޚިދުމަތަށް އަންނަ އެކި ފަރާތްފަރާތުން ކޯޓުތަކަށް ދާއިރު އެ މީހުންނަށް އޮންނަ ޔަޤީންކަން އިތުބާރުކުރެވޭނެ ކަމެއް. އެހެން އޮތުމާ ތަރުޖަމާނުން ޝަރުޢީ ދާއިރާތަކުގައި އެއީ ތަރުޖަމާނުންގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ދިރުހުންކަމުގައި ތަރުޖަމާނުން ބޭނުންވޭ. އެހެންކަމުން ތަރުޖަމާނު މި އިސްލާމީ ޤާނޫނުއަސާސީ ވަރަށް ވެސް ދަންނަވަން. އަދި މި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ބިނާކުރެވިފައިވާ މާނަކުރުމަށް ވެސް ތަރުޖަމާނު އަތުން މި އިސްލާމީ އަރަބި ބަހުން ކުރެވިފައިވާ މި ސަގާފަތުގެ ހެދި. ތަރުޖަމާނު ގަވާއިދުތަކާ ބޭނުންވާ ތަރުޖަމާނު ސިފަކުރާ ހުރިހާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުޖުތަމަޢުގެ ދާއިރާތަކުގެ ބޭނުންވާ ތަރުޖަމާނުން ބޭނުންވާ ބަހާއި ދަރަޖަ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އަދި ބޭނުންވާ ތަރުޖަމާނު އެ ކޯޓުތަކުގެ ބަދަލުކުރުމުގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާތަކުގައި މި ޤާނޫނު ފެންވަރުގެ ދަރަޖައިގެ އެ ބޭނުން މަސައްކަތް ކަމެއް.

ތަރުޖަމާނުން ބޭނުންވާ ބަހެއް ނުވާތީ ބިދޭސީ އަރިހަށް ވަކިކުރި ރަނގަޅު ކަމާއި ބަހުންނާއި އެ ބޭނުންވާ ބަސް ވެގެންދާ ކަމުގައި ރަނގަޅު ތަރުޖަމާނު ސިފަތަކެއް ވެސް އެ ދިވެހި އެއްބަސްވުން ދިވެހިންނެވެ. އެގޮ ބަދަލުވުމަކީ މުހިއްމު ހިނދު ކުރުމަށް ހަމަ ކަމެއް ކުރަނީ ވަކި ތަރުޖަމާނުން އެ ކާކު ނޫނެވެ މުހިއްމު ބޭފުޅުންނާއި ތަރުޖަމާނުން ދަނޑި ބަދަލުކުރުމުގެ ހަމަ ތަރުޖަމާނުން ވެސް ހަމަ ތަރުޖަމާނުން އެކަމާ ބޭނުމަށް ކޮށް. ތަރުޖަމާނުންގެ ދަރަޖަ ތަރުޖަމާނު ސަރުކާރުގެ ދިވެހި ޝަރުޢީ ދާއިރާއަށް ތަރުޖަމާނުން ގެންނަ ތަރުޖަމާނުން ބަދަލުގެ ނަމަވެސް، ތަރުޖަމާނު ދަނޑި މިސާލަކަށް ކަމަށް ތަރުޖަމާނުން ހޯދުމާއި ދިރާސާ ވަކި ޤަވާއިދު އެ ރަނގަޅު ތަރުޖަމާނު ބަދަލުކުރެވިދާނެ. ތަރުޖަމާނުން އެ ރަނގަޅު ދަރަޖަ ކާމިޔާބު ދިވެހި ބަހުން ހަމަޖެހިގެން ތަރުޖަމާނުން ބޭނުންވާ ތަރުޖަމާނު ބަދަލުވޭ. ތަރުޖަމާނުން ބަދަލުވޭ ކަމުގައި ދިރާސާކުރާ، ތަރުޖަމާނު ވާހަކަ މިގޮތުން ދުވަސް ތަރުޖަމާނުން ދިރާސާ ދިވެހި ދަށުން އެކި ބޭނުންތަކުން ސުޕްރީމްކޯޓުގައި މިހާ ކޯޓުން އެ ކޯޓުން މިގޮތުން އެ ރަނގަޅު ޕްރޮފެޝަނަލް އަދާކުރަން ކާކުތޯ ބަދަލުތައް ބޭނުންތަކުން ދަރަޖަ ޕްރޮފެޝަނަލް ތަރުޖަމާނުން ދަރަޖަ މަސައްކަތްކުރުން. ތަރުޖަމާނު ދަރަޖަ ހަމަ ތަރުޖަމާނުން ވެސް މިހާރު އެކަމާ ބޭނުންވޭ ކޯޓުތަކުގައި ދަތިތަކުން. ތަރުޖަމާނުން ދިރާސާވެރިއާ ވެސް ބަދަލުކުރާ ދަނޑިވަޅު މިގޮތުން ހިނގާ ކޯޓުތަކުން މި ޕްރޮފެޝަނަލް ހިނދު ކޯޓުތަކުން އެ ބޭނުންކޮށް ސުޕްރީމްކޯޓު ހަމައެކަނި ޕްރޮފެޝަނަލް ފެންވަރުގެ. އެކަން އެ ކޯޓުން އެ ކޯޓުގެ ދަރަޖައިން ނިމިގެން އަނބުރައި ޕްރޮފެޝަނަލް އެއް ބަދަލުވެގެން އަރިހު މިގެ ޖަމާލު މަޤާމަށް ނިކުމެގެން ދިރާސާ މި ޝަރުޢީ ވާހަކަދެއްކެވި. އެކަން ތަރުޖަމާނުން މި ޝަރުޢީ ނިޔާމަ ކޯޓުތައް ބޭނުންވޭ.

އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ނިންމާލަމުން ވެސް ދަންނަވާނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމު ތަރައްޤީކުރަން އެ ބޭފުޅާއާ އެކީ އަޅުގަނޑު ވެސް މިހިރީ މަސައްކަތްކުރަން ތައްޔާރަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމަށް ބޭނުންވާ ބޭފުޅުން ތަމްރީނުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރު އުފެދިފައިވާ ޤައުމުގެ ޔުނިވަރސިޓީތަކާއި އަދި މިކަމާ ބެހޭ ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން މި ފަރާތް ފަރާތާ އެކީ ވާހަކަދައްކައިގެން، އެ ބޭފުޅާއާ އެކީ ވެސް ވާހަކަދައްކައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ތިބީ އެކުދިންނަށް ދުނިޔޭގެ ފެންވަރުގެ ތަޢުލީމު ލިބޭނެ ގޮތް ހޯދައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ހަމަ ވެސް މިހިރީ ހަމަ އެގޮތަށް ވިސްނާފައި. އަޅުގަނޑުމެން ހުރީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ ކަމެއް ކުރަން ތައްޔާރަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެހީތެރިކަމާއި ދެމެހެއްޓެވުމަށް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަމުން ދިއުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އެދޭ ކަމަށް ދަންނަވަމުން މަސައްކަތްކުރާނެ ކަމަށް ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުމެން އިލްތިމާސްކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ޙަސަން. ނިޒާމީ މައްސަލައެއް. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެންމެ ވެސް އެ މަދުގެ ބިލަން އެ ހުށަހެޅިގެންދިޔަ އަޑު އެންބަރ އެ ގޮތުން. އެ މެންބަރަކު އެ ދައުލަތުގެ ހައްގު ބޮޑު ޝަރީޢަތް ސަރުކާރުގެ ހައްގު އެއްކަލަ ސަރުކާރުގެ އެކި ބޭފުޅުން އެކީ ވަކި ބަޔަކާ ވާހަކަދައްކާ ގެންދިޔައީ. ކަމުގެ ދިރާސާކުރާކަމުގެ ހަމައެކަނި އިޖުތިމާޢީގެ މައްސަލަ ގެންގުޅޭ ވަކިބަޔަކު މިއަދު މީހުން އޮޅޭ މަސައްކަތް ބުރަކޮށް އިއްވަމުން ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަން އުޅޭ ފާހަގަ އަކީ ވަކިބަޔަކަށް އެބަހުރި ހަމަ ބޮޑު އަދި އެހެނިހެން ބިރުތައް އެބައޮތް ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ މުޅިއަށް ބިރުތައް. އެ ބިރުތައް ނިންމަވަން އެ ވަކިބަޔަކުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ އަނގަބައިދާއިރުވާނެ..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިށީނދެވަޑައިގެންނެވުން އެދެން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ރަޝީދު ހަސަން.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފަނޑިޔާރުންގެ ބިލު މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިގެން މީގެ ދުވަސްކޮޅެއް ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް މިހާރު ޤާނޫނަކަށް ވެފައި. އާދެ، އޭރު ވެސް ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމުން ގެންދެވީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް ހުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތެވުން އެދެން. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގަވާއިދަށް ހުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުމަށް ނަސޭހަތްތެރިވަން. ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދަވާތީ މި ބޭބޭފުޅުންގެ ފެންވަރު މަތިކުރުމަށްޓަކައި ދަށްވެގެން ޑިޕްލޮމާ އެއް އޮވެގެންނޭ މި ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރައްވޭނީ. އޭރު ވަރަށް ބޮޑަށް ދިނަ ބޭބޭފުޅުންގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ އެކަން. ބަޔާނުގައި މިދަންނަވާ ބިލު ޤާނޫނަކަށް ވެގެން ދިޔައިރު ނިމިގެން ގޮސްފައި ވަނީ ދަށްވެގެން ޑިޕްލޮމާ އެއް އޮންނަ ބޭފުޅުކަން ނޫނީ ސަނަދީ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ގޮތަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ އެއްގޮތަކަށްވެސް މި ދާއިރާގައި ތިއްބެވި ބޭބޭފުޅުންގެ ފެންވަރު ދަށްކަމުގެ ސަބަބު ދަށްކަމާ ވާހަކަ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް މިބިލު ހުށަހަޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ހުށަހަޅުއްވާފައި މިވަނީ އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އެ ބޭބޭފުޅުންގެ ފެންވަރު ދަށްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައެއް ނޫން. އާދެ، އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ ޑިޕްލޮމާ އަކީ މިދެމެދުގައިން ބޭބޭފުޅުންނަށް ހައްދަވާ ނިސްބަތްވާފައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން. އަސްލަށް ކުރީ ދުވަހު ވެސް އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަމުން ފާހަގަކުރި ފަދައިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގައި ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރައްވާ ދިނަ ދާއިރާތަކާއި އުއިން ކޯސްތަކު ދާއިރާތަކާއި ވަރަށް ބޮޑު އަދި ބައި އުނގެނުމުގެ އެ ދާއިރާ އިން ވެސް މަތިންބަލާއިރު މިބުނަން ގޮސް އެ ބުނެވޭ. އެ ކޯސް ފުރިހަމަވެގެންދާއިރުގައި ބަދިގެއަށް އަދި ދިނަ މަތިންބަލާއިރު މިބޭފުޅުންގެފައި ހުންނަނީ. ގާބިލްކަން

އަޅުގަނޑު އަލިއަޅުވާލިން ވަރަށް ފަންނީ ދާއިރާ އިން މިސާލަކަށް ސިއްހީ ދާއިރާ ކަމަށްވާއިރު ވެސް ސިއްހީ ދާއިރާގައި އެންމެ މުހިއްމު ކޯސް ކަމުގައިވާ އެމް.ބީ.ބީ.އެސް ހައްދަވާއިރު އެ ބޭފުޅުން އިތުރަށް 1 އަހަރު ދުވަހުގެ އިންޓަރންޝިޕް އެބަ ހައްދަވާ. އެ ބޭފުޅުން އެބައި ފުރިހަމަކުރައްވުމަށްފަހު ދެން އެ ބޭފުޅުން ބަލަމީ މައިދާނުން ސްޕެޝަލައިޒް އެއީ ކިހާކަމެއް ދެނެގަތުމަށް ދިގު މުއްދަތެއް ޓްރެއިނިންގ ފިއްސާ ކިހާވަރު އަދާކުރައްވަން ކޮންސަލްޓަންޓް ފިއްސާ އެ ބޭފުޅުން ފުރިހަމަ ކުރަން ހުށަހަޅައިދޭ ސްޓާފް ނޭވާ ލެއްވުމަށް. އެއްކަލަ ސްކީމުތައް މުޅިން ފައިނަލް. އަދުގަނޑު މެންބަރުން ފަށަފަށުން ގެއްލިފައިވާ ބޮޑެތި މެނޭޖްމަންޓް ތަފާތުވެ ހޯދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ނިމުމެއް ގެނެސްދީ ކަހަލަ ކަމާއިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންޓަރނޭޝަނަލް ގަބޫލުކުރާ އެއް ހަމަހަމަ ޚާއްސަގައި ދަނޑިވަޅު ކަހަލަ ތަހުތީބާތުގެ އާސާސީ ޤާނޫނު ބާރު ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައަޅާފައި ވިސްނުން ގިނަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެކަމާ ބެހޭ ސަބަބުތަކެއް ދެކެއެވެ. އެގޮތުން ކޮށް ޕްރޮފެޝަނަލް އިސްލާހުކުރުމަށް ލިބޭ ފުރުސަތުތަކާއި ސެޓްއަޕްތަކުން ހަމަ ޤާނޫނު ތަސްދީގުކުރުމުގެ ސުޕަރވިޝަންގެ މަސައްކަތެއް ޤާނޫނީ ދުވަސް އަދި ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ބެލުނު. އެޕިސޯޑް ބަހާލައި ތަރުތީބުން ކުރިއަށް ގެންދަނީ، ކޮންމެ ޕޯސްޓުން ފަށައިގަތުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެ މުހިއްމު ތަމްރީނުތަކުގެ ހަރުދަނާ ފޯރުކޮށްދީ ބިނާކުރާ ޚިދުމަތް ކޮށްދޭ އިދާރީ ބެލުމެއް. ޤާނޫނު ހަމަތަކަށް ރެގިއުލޭޝަންތަކުގައި ކިޔަވާ ދިވެހި ޕްރޮފެސަރުން ހަމަ ތަޖުރިބާގެ މަރުހަލާގައި މިނިސްޓްރީގެ ކެރެކްޓަރ ހުރި ކަމަށް ދަނޑިވަޅު ދެކެވޭ ޤާނޫނު ދަށުން ސްޓާފުން ގަބޫލު ކުރާ އަހަރުގެ އެއް ބުނުމަށް ޕޮލިސީތަކުން ޤާނޫނީ މަޝްވަރާގައި. ޖެހޭ ދުވަސް ނިމުމުން ސްޕެޝަލިސްޓް ނެރެން ދެއްކުމަށް ކުރަން ނިންމުމަށް ދަނީ ބެލެހެއްޓުމަށް. ތިން މަރުހަލާ ބެލެހެއްޓުމަށް ފެށިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ސިޔާސަތުތަކެއް ހޯދުމަށް. ދެން ޤާނޫނީގައި ލިބިފައިވާ ޖާގަ އަދި ތަޖުރިބާއާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުރިހާ ޕްރޮގްރާމެއް ފުރިހަމަކުރަމުން ގެންދަނީ. ދެން ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޚިދުމަތް ދެމުންދާ މައްސަލަތަކެއް ތަރުތީބު ކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ކުރިއަށްދާނެ މަގު ދައްކާދިނުމަށް ހަމަ ހިއްސާކުރަމުން ގެންދަނީ ކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކެއް ދެކެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މިހާރު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި އޮތީ މިބިލު ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު. އެހެން އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ނެތުމާ އެކު އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް މި އަރުވަނީ ބިލާ ދޭތެރޭ ފަހުބަސް ބުނުމުގެ ފުރުޞަތު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްރަޝީދު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم•••••

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވީ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފަހުން ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަބްދުﷲ.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގެންގުޅުމުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] [illegible] 17 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ދިވެހި ގައުމުގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމް ހަރުދަނާކޮށް ޝަރުޢީ ނިޒާމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދެކެން ބޭނުންވާ ގޮތާއި މިގެނެވޭ އިސްލާހު ދެބޭފުޅުންގެ ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް ހުރި ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ހިތާމަޔާ އެކު ފާހަގަކުރަން. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމުތަކުންނެކޭ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ބޮޑެތިކަމެއް ފެނީ ބޮޑެތިކަމެއް ފެންފެތުން އިސްކަމުގެ ފާއިދާތަކުން ހުރިހާ ވަރަށް ބޮޑުހާލުގައި ހުރިހާ ތިމާވެށިން. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މިހާރު ބޮޑެތިކަމެއް ނުވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މިހާރު ޗެކުކަމެއް ވެސް ނުވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މިހާރު ފަންޑާތަކުން ވެސް ނުވެއްޖެ. އެކަމަށް ބޭނުންވާ އިމާމާއި ހުނަރާއި އަދި ފަންނީ ފާގިލުކަން ހޯދައިގެން ގެންނަ މިދާނުވި ވަޒީފާތަކަށް އަޅުމަދި އެއީ ފަސޭހައިތަކުން ނޫން އަދި ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ވަކި މިހާރު 3 މަސްދުވަހު ކިޔަވާމީހާ އާސާ އަން ހަދާ އެއް ދިރާސާއިގެ ގޮތުން ނޫނީ 6 މަސްދުވަހު ކިޔަވާމީ ކުއްޖަކަށް ހަދާ އެއް ދިރާސާގެ ގޮތުން މިފަދަ ބޭއްކަމެއް ކުރުމަކީ އެއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާ ހިފާލެވުނު. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފެނޭ 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ބަޖެޓަށް ހާސިލުކުރުން އާސާދާ ނޫނީ 2 އަހަރު އެ ދައުލަތް އިން ކިޔަވައި 2 އަހަރުދުވަހުގެ ބަޖެޓަށް ހާސިލުކުރެވޭނެ ފަސޭހަތަކުން އަޅުމަދި މިކަމުން ހުރަހެއް އެޅިދާން ކަމަށް ބޮޑުފުރުޖެން ނޫނީ އެކަމާ ކަންބޮޑުވެވޭ އިޖެން މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވަން ގަސްތުކުރައްވާ ކަމަށް ނޫނީ އެކަމާ ކަންބޮޑުވެވޭ އިޖެން މި އިސްލާހު ހުރަހެއްޖި ކަމަށް އެބަ ފެނޭތީ. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމުތަކުން އެބަ ޖެހޭ އެކަމުގެ ބޮޑުމިވޭ ހުއްޓެއް އަދި ބޮޑުބަޔާ ހުރި ކަމުގައި ވިސްނަވާފައި އެ ކަމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މިންގަނޑު ފަސްކަމުގައި ނޫނީ މިދިޔަ ފަރާތްތަކަށް އަޅުމަދި ނޫނީ އެ ފަރާތްތަކެއް ދިނުމަށް އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމުތަކުން ކަމެއް ނުނުކަން. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު މިހާރު ވެސް އެބޮޑު ސިފަތުގެ ބޭރުންނެއް މިދިޔަނީ މަތީން މަސައްކަތްތަކަށް ނަމަ ފަސޭހަކުރުމަށް ގެއްލިގެން ދާނެ. އެ ބޭރުންގެ ފަސޭހަތަކުން ގެއްލިދާނެއް ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ސަރުކާރު ދަރަނި ހަރުކަތުތަކާ ވެސް ނުވެ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެ ދަރަނި އިން ކިޔަވައިގެން އަނނަ ފަރާތްތަކާއި އަދި އެ ދަރަނި ތަކަށް މިހާރު ފިހާރަތު ބޭރުންނަށް ވެސް އެ ދަރަނި ތަކަށް ގެއްލިގެން އިތުރުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ހުށަހަޅަ. އަދި މިދޮންކަމަށް ފެނުނަމަ އަހުމަދު ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްތަކުން ދެމު ހުށަހަޅާއި ބަޔަން. އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ގޮތުގައި ކަމެއް މިކަން ކޮންފިޔަމަ އެ ބޭނުން އިތުރު ބަރަޢަތު ކުރިއަށް ދިޔަމަން އަދި ދަރަނި އެއީ ބޮޑުދުވަސް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ޒަމާނުތަކުނި. މިފަދަ މަސައްކަތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ނުކުރެވޭ. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން މިދަނީ ފަރާތުގެ ދަރަނިތަކުގެ އެކެއްކަ މަދަހަރަތަކުގައި ކަންކަން ހިސާބުން ގޮތުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވެސް މި ދައުލަތީ ހިސާބުން ބޭނުންތެރި އެ ދަރަނި އަދި އިތުބާރުކުރުން ކުރެވޭނެ މިންވަރުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން މިދައުލަތުން މިދަނީ ބޮޑުދުވަސް ބޮޑުކުރުމަށް ހުރި ދަރަނި އިންތިޒާމުތަކުގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ކަމެއް މިހެން ޤައުމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަނޑައެޅިގެން އެންމެހާ މިދިޔަތަނުގައި ދާއިރާ އަށް، މިދިޔަތަނުގައި ކަމެއް ސިޔާސީ ބައިވެރިވު

ހާސިލުކޮށްފައި ތިބި ބަޔަކު އެހެން ބަޔަކަށްޓަކައި މިފުރުޞަތު ހުޅުވާލާ ނުދީ ޤާނޫނަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނެސް ވަކި ބަޔަކަށް ވަޒީފާގެ ޔަޤީންކަން ދިނުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރެވޭ ކަމުގައި ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްކޭ ވަރަށް ގޯސްމަގަކަށް ވެގެން ހިނގައިދާނެއޭ. އަޅުގަނޑު އެކަމަށް ތާއީދުނުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން މި އިސްލާހު އަޅުގަނޑަށް ތާއީދުކުރަން އުނދަގޫ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަމުން ޝަރުޢީ ދާއިރާއަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް އިތުރުވެފައިވާ ހުނަރުވެރި، ޤާބިލު ބަޔަކު އެ ދާއިރާއަށް އައުމަށްޓަކައި ގެނެވޭ އިސްލާހެއްގެ ގޮތުގައި އިސްލާހުވެގެން ދިއުމާއި އަދި ޤާނޫނުތަކަށް ގެނޭ ހުރިހާ އިސްލާހަކީ [illegible] ވެގެން ގެނޭ އިސްލާހެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަފްރާޝީމް ޢަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible]، ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅިފައި މިއޮތް އިސްލާހަށް ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] މި މައްސަލައިގައި ވެސް އަޅުގަނޑު [illegible] ފުރުޞަތުގައި ވެސް ދަންނަވާލިހެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ޙަޤީޤަތުގައި މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކައެއް ދައްކަވާއިރުގައި މި ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައި މިއޮތް އިސްލާހަށް ޙަޤީޤަތުގައި [illegible] އެއަށް އަމަލުކުރެވިގެން [illegible] [illegible]. މި ބިލުގައި ހުށަހެޅިފައި މިއޮތް އިސްލާހާ މިއީ ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފެންވަރުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] މުއައްސަސާއަކަށް [illegible] [illegible] ބަޔަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] ވަރުގަދަ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. ޤާނޫނާ [illegible]، އެއްބަސްވުމާއި، އެއްބަސްވުމުގައި އޮންނަ އެއްބަސްވުންތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ ވެރިން ބަޔަކަށް ވަންޏާ މިއީ ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑު ވެސް ޤަބޫލުކުރާ ހަމަ އެއް އެއީ ރާއްޖޭގެ އެންމެ މީހަކަށް ނުވަތަ 2 މީހަކަށް ހަމައެކަނި އިސްކަންދީގެން ހަމައެކަނި އެ 2 މީހަކަށް، 3 މީހަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ޤާނޫނުތައް ބަދަލުކޮށްގެންނެއް ނުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް ޤައުމުގެ ޢާއްމު މަޞްލަޙަތާއި [illegible] މަޤާޞިދުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭއިރުގައި ކުދިކުދި ވަކިވަކި ފަރުދުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ކަމުގައި ވީ ނަމަ [illegible] ހުރިހާ އެންމެންގެ މަޞްލަޙަތާއި ޙައްޤު މަޤާޞިދުތަކަށް [illegible]. ވަކި ފަރުދުންނަށްޓަކައި ވަކިވަކި ފަރުދުންނަށް، ވަކިވަކި ފަރުދުންނަށްޓަކައި [illegible] މިވަނީ މުޖުތަމަޢަކަށް. ފަރުދުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ވީ ނަމަ ޙައްޤު މަޞްލަޙަތެއް [illegible]. [illegible]

ވިސްނަވާބައްލަވާ މިސާލަކަށް ނަމާދުކުރުމަކީ އިސްލާމްދީނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ހުރިހާ މުސްލިމުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އާއްމު މަސްއޫލިއްޔަތެއް. ކަނޑައެޅިގެން ދީނުގައި ފަރުޟުކުރައްވާފައިވާ ކަމެއް. އެކަމަކު ނަމާދުކުރާ މީހަކު އޭނާ ކިޔަކިޔާ ކޮންކަމެއް އޭނާ ނަމާދުގައި ކިޔަނީ. ޤުރުއާން ދަސްކުރަން ގޮތަކުން ޤުރުއާނަކީ ނުދޭ. ސަވާބަށް އަދި ދަސްކޮށް ގޮތަށް ސަވާބަށްއެކަށް ނުދޭ. އެކަމަކު މީހަކު ބޭނުނީ އޭނާ ނަމާދުކުރާއިރު ނުނިކުމޭ. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން. އެހެން ބުނެވިދާނެ ކުރުމުގައި ވަނީ ނަމަ ދެން ބާ ކޮން އެއްޗެއްތޯ އެނގެނީ. އެނގޭ ކަމަކުން ހަނދާނީ ނުބައިކަން. އަޅުގަނޑު ކިޔަވާ ނުބައިކަން. ކުރުއާން ދަނީ ނުބައިކަން. ސަވާބު އެކު ދަނީ ނުބައިކަން. އެކަމަކު މި ކިޔަނީ އޭނަ ނަމާދުކުރާއިރު ނުނިކުމޭ. އެހެންވީމާ، މި ހުރިހާ ކަމަކަށް ދުކޮންޓްރޯލިއޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކުދިކުދި ހުރިހާ ނުކުތާތަކަށް ޖީލު ދެން މި ވަނީ މުޅި ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތު. އެހެންވީމާ، ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑުމެން ކޮންސިޕްޓް، ދިރާސާކުރުމުގައި ކުދިކުދި ކަންތައްތަކަށް ވެސް ދިރާސާކުރުމުގެ ނުކުތާތަކަށް. އެހެންވީމާ، ކުދިކުދި ކަންތައްތަކަށް ދިރާސާކުރިއެވެ ބޮޑެތި މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑުގެ ހުރިހާ ކުދިކުދި ކަންތައްތަކުގެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނެ އެދެވޭނުކުރަން. އެހެންވީމާ، މިއީ ވަރަށް ވަރުގަދަ އުސޫލެއް އިސްލާމީ ސަރީޢަތުގައި އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ނުކުތާއަކީ ރަނގަޅު ފަހަރެއްގައި ބޭނުންކުރާ ނުކުތާ ދަނޑިވަޅު ކުރެވޭ ކުރިން މި މުޅިންނަށް، މި ކޮންމެ ހާލަތު މި ކުރުމަކީ މި ޖީލުތަކު ކުރެއްވިޖެ ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ ބާޒާރުތަކަށް ނުވަތަ މެނޭޖުކުރުމުގެ ނިޒާމުގެ ދިނުމަކީ ހިންގާފައި ވާނެ ބާރުގަދަ ކަމަކީ ނިޒާމު ޖެހޭ އެޅިފައިވާ ދިރާސާކުރުމުގެ މިކަން މި އެއްޗެއްހެން އައްސޭރިފައި މި އެނގޭނީ. ޖީލުގެ ހަމަޖެހުން ދިރާސާކުރުމުގައި ހަމަޖެހުމުގެ އަދި ހުރިހާ ޢިލްމުވެރިން ބުނެފައިވާ ހަދަ އެ ކަމުގެ ބޮޑު ކަމަކީ ބުނެދެވޭ ވެސް މި ކުރުމަކީ ނިޒާމު ބުނާ ކަންތައްތަކަށް ނުކުތާ މި ކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ތަފާތުކުރުމުގެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް މިކަމާ ވެސް ނުކުތާ މިކަމެއް. އެހެންކަމުން ނަމަ ދިރާސާކުރުމުގެ މިކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި އަސާސީގޮތުން ކުރުމުގެ ކުރުވިއްޖެ ދިރާސާ އެ ކުރުގެ ބޭނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތް ތަފާތުކުރާ ނީޝަން އެއީ އެއް ދަސް ކުރުމުގެ ނުކުތާތަކުގެ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ޑެރިވޭޓިވް ވެސް، އިތުރު ގޮތުން ބަލާއިރު ވެސް، އަންހެނުން ގޮތުން ބަލާއިރު ވެސް، އިތުރު ގޮތުންނާއި އަރުވާފައި ގޮތުން އިޖްތިހާދު ހުރި ފުރުވަތަކަން ހިއްސާކުރި އެ ހިއްސާކުރީ އެ ކުރާ ކަންތައްތަކާއި މަސައްކަތާއި މުޅިހާ އެއްބާރު ބަލާފައި ދައުރުތަކާ ބޮޑު މުސްތަޤްބަލް މިކަމަށް އެއްބަސްވުމުގައި މިއީ. އެހެންކަމުން ނަމަ ދިރާސާކުރުމުގެ ދިރާސާކުރުމުގެ ހުރިހާ ވެސް ދަރިވަރުންނަށް މި ޖީލުތަކުގެ އަހަރު އެއްދުވަހު އެ ބަޔަކުގެ ގުޅިގެން ތި ގޮތަކުން ކަންކަމާއި ނުކުތާތަކަށް. ވަނީ 17 ވަނަ ޤަރުނާއި ނުވަތަ 20 ވަނަ ޤަރުނާއި މިދެންގެ ބައެއް ހަމައެކަނި އެ މުޅިންނަށް ތަޢުލީމީ ނިޒާމާ ދެ. މިގޮތުން މިއަދު ދުނިޔޭގެ ހާލަތާއި މުޅިންގެ ބޮޑު އަރަބިއްޔާގެ ބައިވަރު ވެސް ދިރާސާކުރުމުގެ ކޮންސެޕްޓް ތަޢުލީމުގެ ދުނިޔޭގެ ހާލަތު. އެއްގޮތަށް ފުރުޞަތަށް ދިނުމާ ބައެއް ވެސް ޖީލުގެ ބޮޑުއެއް ހަރަކާތްތައް އޮތްކަމުގައި ވަނީ ނަމަ

އަޅުގަނޑުމެން ހޯދައިދޭންޖެހެން. އެހެންވީމާ، ތަޖުރިބާ އާއި އިލްމީ ޑޮކިއުމަންޓާއި މި މީހުންނަށް ތާބިޢު ބަޔަކަށް ނޫން. ޖުޑިޝަރީގެ ފެންވަރު ދަށްކުރަން އުޅޭނީ ރިޔާސީ މިއީ ބަޖެޓުތަކުގައި އެއްވެސް އަހަމިއްޔަތެއް ދޭ މައްޗަށް ދެއްކޭ ވާހަކަ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ބިދޭސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަނޑު ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް ދަންނަވަން ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން މިގައި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާއިރުގައި މި ހުރަހެރިވައި މިއަދު އިސްލާހާއި މި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުގައި ސަބަބާއި އެކަށޭނެ ކަމެއް ނުކުރެވޭ ބަޔަކު ދޫކޮށްލާފައި ވަރުގަދަކޮށް ޖުޑިޝަރީ ފަރާތުން. ވިޔަސް ޖުޑިޝަރީގެ މިޒާޖު މިނިވަންކަމާއި ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވާ ކަމާމެދު ރަނގަޅު ކަންކަން ޖުޑިޝަރީ އާ ވާސިލު ކުރަމުން ބަހުސްކޮށްލާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ އަޅުގަނޑު ހަމަ ނިސްބަތާކުރުން ވެސް ދަންނަވާލީ ހުރިހާ ވިލަވަރު ފަތުރުވާ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތްކުރާ ނުބައިކަމުގެ ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ ފަތުރުވާ ސަލާމަތީ ކަނޑައަޅާ މަސައްކަތެއް. އެހެންވީމާ، ހަމަ ވިލަވަރު ފަތުރުވާ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތްކުރާ ރިޔާސީ ހުއްދައިގެ ބާރު ދޮށީ ސަޕޯޓުކުރާ ދައުލަތުގެ އަލިގައި މި ހުރަހެރިވައި ފަރާތުގެ ރިޔާސީ ހުއްދައިގެ ތިޔާގިގަނޑު އެއްބާރުލުން ދޭން ބޭނުން. އެހެންވީމާ، މި ބިލުގައި މި ހުރަހެރިވައި މިއަދު އިސްލާހު މިއީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ އިސްލާހެއް. ހުރިހާ ބާރުތަކެއް ވެސް މިއަދު ރިޔާސީ ހުއްދައިގެ ކަމަށް އޮތުމުގެ ސަބަބުން. ސުވާލުކުރެވުނު އިންޓަވިއު ގައިވެސް.

11. ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

ރިސާޗުން ފާހަގަކުރެވުނު:

ސުވާލުނާމާ އިންޓަވިއު ފޯމަށް. މިހާ ރިސާޗުން ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ 1 ގެއިރުގެ ވަގުތު ހަމަ. (ވަގުތު ކޮންމެކަށް ފުރަ) އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 11- ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

11.1- ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން 11.1- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯއްދަވަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ޝަކުވާތަކަށް ޖަވާބުދާރީވާފައިވާ ދެ ބާރެއްގެ ނަންފުޅު ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިނިވަން ބާރު ކޮމިޝަން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމުމަށް ޓަކައި ރިފޯމް ހުށަހެޅުން. މި ރިފޯމް މަޖިލީހުން ހުށަހެޅުމަށް ފައްދައިދިނުމަށް ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިނިވަން ބާރު ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރު، މަޖިލީހަށް ދާއިރާގެ އިންޓަވިއު މެންބަރު ބަހައިން މެދުވެރިކޮށް. މި ރިފޯމް ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު އިންޓަވިއު މެންބަރުގެ ސަލާމުކަމަށް ދަންނަވާލާނަން. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ރިފޯމް ބަހުސްކުރުމުގައި ކޮންމެ ޕާޓީއަކުން 1 އިންޓަވިއު މެންބަރަކަށް 5 މިނެޓުއިރު އަދި ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ އިންޓަވިއު މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މެންބަރަކަށް ވެސް 5 މިނެޓުއިރުގެ ވަގުތު ދިނުމަށް ގޮތަކަށް މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މިހާރަށް

މި ބަހުސްގައި ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެއްވެސް ޕާޓީއަކުން ނަން ފޮނުއްވާފައި ނުވާ ނަމަ އެ ޕާޓީއެއްގެ ފަރާތުން ވާހަކަދައްކަވާނެ ބޭފުޅެއްގެ ނަންފުޅު މަޖިލީހުގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށް ފޮނުއްވައިދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން، ނަން ފޮނުއްވާފައި ނުވާނަމަ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މަތިވެރި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރަށް ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުށަހަޅާލަދެނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ދެ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި 7 ނޮވެމްބަރު 2010ވީ އަންގާރަ ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ދެ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވުމުން އެ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު މަޖިލީހަށް އިއްވުމަށްފަހު މިކަން ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުއްވީ 24 ނޮވެމްބަރު 2010ގައި އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިއަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 17 ވަނަ ޖަލްސާގައި. އާދެ، މިއަހަރަކީ ދެންނެވިއަސް މި ރިޕޯޓް މިދިޔަ އަހަރު ނިމިފައި އޮތީމަ އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ދަންނަވާލީ. އާދެ، އެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަކީ؛ 1- އެއީ އަޅުގަނޑު، މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު، 2- ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މޫސާ (ނައިބު މުޤައްރިރު)، މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މާރިޔާ އަޙްމަދު ދީދީ، މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޖާބިރު، ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ، ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްހާން ފަހުމީ، ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާރިފް، މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ވިސާމް އަލީ، ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ. މި ޖަލްސާގައި މި ރިޕޯޓް އަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ދެ ބޭފުޅުންނަކީ، މިނިސްޓަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮމިއުނިކޭޝަންސްގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ، ހ.މާރިދީ / ކ.މާލެ، އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އާދިލް ސަލީމް. ދެވަނަ ނަންފުޅަކީ، މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އާރޓްސް އެންޑް ކަލްޗަރގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ މ.ވައިސްތަރާގެ ޑރ.މަރިޔަމް ޒުލްފާ. މި މައްސަލަ ކޮމިޓީ އަށް [illegible] [illegible] މި ދެ ވަޒީރުންނަށް

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 130 ވަނަ މާއްދާގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ހުރުން ލާޒިމު ސިފަތައް ފުރިހަމަ ބާރުވެރިކަމާ ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ކަމާ ބެހޭ އިދާރާތަކުން ލިޔުމުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުން. އަޅުގަނޑު ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޕެނިޓެންޝަރީ އެންޑް ރިހެބިލިޓޭޝަން ސަރވިސަސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައި ކޯޓު، ސިވިލް ކޯޓު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުން. ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މި އިދާރާތަކަށް ފޮނުވާފައި ސުވާލުތަކާއި އެ އިދާރާތަކުން ޖަވާބު މި ރިޕޯޓް އެކު އެޓޭޗްކުރެވިފައިވާނެ. އަދި 30 ނޮވެމްބަރު 2010ގައި އޮތް މި ކޮމިޓީގެ 16 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި މި މައްސަލާގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ހުރުން ލާޒިމު ސިފަތައް މި ބާރުވެރިންގެ ގޮތުގައި ފުރިހަމަ ވާކަމަށް ކަނޑައެޅުން. އަދި ހަމަ އެ ބައްދަލުވުމުގައި މި މައްސަލަ ނިންމާނެ ގޮތަކާ މެދު ކޮމިޓީ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރެވުނު ގޮތުން ދެ ހުށަހެޅުމެއް ދެ ހުށަހެޅުއްވުމަކީ ފަސް ބައިވެރިއެއް ހުށަހެޅުއްވި، ކޮމިޓީ އަށް ހުށަހެޅުނު ކޮމިޓީ ރިޕޯޓާ ގުޅޭގޮތުން ދެ ހުށަހެޅުމެއް. އެ ހުށަހެޅުމަކީ، ކޮމިޓީ އަށް ހުށަހެޅުނު ފަސް ވަޒީރުންނާ ގުޅޭ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ލިބި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމާއި ދޭތެރޭ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މި ދެ ހުށަހެޅުމަށް ވަޒީރުން ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުއްވުމާއި ވަޒީރުން ވަކިކުރުމަށް ހުށަހެޅުއްވުމެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މި ދެ ވަޒީރުންނަށް ވަޒީރުން ވަކިކޮށް ވަކި ހުށަހެޅުމަކާ ނުލައި ވަކިކުރެވޭނެ ކަމަށް ހުށަހެޅުނު. މި ގޮތަށް ކޮމިޓީގައި ވޯޓަށް އަހާފައި ވަޒީރުންގެ އެއްބަސްވުމެއް ނުލިބި ވަޒީރުންގެ ގޮތުގައި އެއްބަސްވުމެއް ހާސިލުކުރެވިފައި ނުވާކަމަށް / އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޝަރީފް ސަލީމް ޑ.ކުޅުދުއްފުށީ / ހ.މަލްޙަމް ޖަލްސާ އަށް ވަޒީރުން ނިންމުމަށް މަޢުލޫމާތު ވަޒީރުން ހުށަހެޅުއްވިއިރު ދެކޮޅަށް ނިންމުމަށް މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް. ހިތާ، މި މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުއްވިއިރު ދެކޮޅަށް ނިންމުމަށް މި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަމެވެ. މި ހުށަހެޅުމަށް އެދެނީ. އަދި މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގައި މެންބަރުން ވަކިވަކިން ދެއްވި ހިޔާލުތަކާއި ޚުލާޞާ ވެސް އެޓޭޗްކޮށްފައި ވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ޖެހިގެން ފުރުޞަތު ދެން ދެއްވާނީ ވަޒީރުން ނިންމުމަށް ދާއިރާގެ މެންބަރު މި ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅުއްވާލަން... ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޔެ ބޭއްވުނު މެމްބަރު. އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމަށް ގޮވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ ވަޒީރުން ނިންމުމަށް ވޯޓު ރިޕޯޓާއި ދޭތެރޭ މެންބަރުން ގޮވާލަން. ޝުކުރިއްޔާ. ފަސް ދެ ވަޒީރުން ނިންމުމަށް ކޮމިޓީ ވަޒީރުން

ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކޮންމެ ޕާޓީއަކަށް 5 މިނިޓްއިރުގެ އެއް ފުރުސަތު ތިބެވަޑައިގެންފައި ވާނީ. އެހެންވީމާ، އެ ފުރުސަތު ޕާޓީތަކުން ދެއްވާފައިވާ ގޮތަށް ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަމުން ގެންދަނަން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ފުރަތަމަ ބާބު ދައުލަތާއި އަމިއްލަ ވެރިކަމާއި ރައްޔިތުން މި ބާބުގައި ބެހިގެންވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ބަލާއިރުގައި 5 ވަނަ މާއްދާގައި މިވަނީ ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރު އަދި 6 ވަނަ މާއްދާގައި މިވަނީ ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު، 7 ވަނަ މާއްދާގައި މިވަނީ ޝަރުޢީއިންސާފު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު. ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދީފައިވާއިރުގައި މި މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ މުހިއްމު ކަންތައްތަކެއް އެބައުޅޭ. އެއީ ދައުލަތުގެ [illegible] ކޮށްދޭންޖެހޭ ކަންތައްތައް ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ [illegible] އަދި [illegible] އުސޫލުތަކާއި [illegible] ކަނޑައެޅުން. ހަމަ އެއާއެކުގައި ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވާ ގޮތުގެ މަތިން ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު ލިބިގެން ވަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ކަމަށާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް [illegible] ލިބިފައިވޭތޯ. އާދެ، 3 ބާރު ވަކިކޮށްގެން މި ކުރާ ވެރިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިސްބަތްވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިއަދު އުފެދިފައި އޮތް ސަރުކާރަކީ ވެރިކަން ކުރުވުން އަންނަނީ އަދި ވެރިކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 4 ވަނަ ބާބުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް [illegible] ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު [illegible] ތަންފީޒުކުރުން [illegible] [illegible] ކަންކަން [illegible] ގެންދެވުން އަންނަނީ އެ މަނިކުފާނުން ޤާނޫނުއަސާސީން [illegible] ތާޢީދުކުރާ [illegible] ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހިނގަމުންދާ ވަގުތު ކޮންމެ ބަޔަކަށް ވެސް އެބަހުއްޓޭ އޮތް ބަދަލުކުރުމާއިގެން ކުރިއަށް ދިއުމުގައި މި ތަޖުރިބާކުރަންޖެހިފައިވާ ހާލަތު މިއަދު މިއޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިމަތިވެފައި. އަޅުގަނޑު ވެރިކަންކުރާ ރާއްޖޭގެ ޕާލިމެންޓްރީ ނިޒާމު ރިޢާޔަތްގެ ހައިސިއްޔަތުން ހުރެ އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދަންނަވަން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ފިކުރު ކިތަންމެ ބޮޑަށް ތަފާތުވެފައި ހުރި ކަމުގައި ވިޔަސް ދައުލަތް ހިންގުމަށްޓަކައި ސަރުކާރު ހިންގުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރަމުން ގެންދާ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ވަޒީރުންނާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރުމަށްޓަކައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން އޮތުމުން ސަރުކާރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަންކަން ކުރަން ބޭނުންވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދީފައި ރައްޔިތުންނާއި ބާރުތަކާއި މެދުގައި އިރުން އެ މިނިސްޓަރުން ރިޢާޔަތްކުރާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން ބާއްވައިދިނުމަށް މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑު އެހެން މިކަމުގައި ބައިވެރިކަންދެއްވުމުވެސް. ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި ހިޔާލު ތަފާތުވުން އޮތް ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ފިކުރު ތަފާތުވެފައި ހުރުމު ޖަވާބުދާރީ މޮޅުން ސިފައިން ސަލާމަތްވުން ކަމަކަށް ކުރަން މެރުވެފައި އޮތުމުން 5 އަހަރު ދުވަސް ވަންދެން ސަރުކާރެއް ގެންދެވުމަށްޓަކައި ބައްލަވައި އަދި އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ ކަމަށް ބަލައިގެން ނުވަން. ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކާ އެކިއެކި ދާއިރާތަކާ މެދު ސަރުކާރު ޖެހޭ ގޮތުގައި ހިނގަންޖެހޭ ކަމަށް ފެނޭ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ. އަދި މި ވަގުތުވަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޑިމޮކްރަސީގެ ގަބޫލުވެފައި އަދާކުރާ ވަޒީރުންނަށް ކުރިމަތިވެރިވުން އަންނަ ފަދަ ކަންކަމުގެން މުޤައްރިރުގައި މި މަޖިލިސް ޑިމޮކްރެޓިކް ގެންވަބައިކުން، ޑިމޮކްރެޓިކް ބައްޖަމްއަދި، ޑިމޮކްރެޓިކް ކޮމަކަން ހުންނަ މިހާރު ހުންނަންޖެހުން ކަމަށް އެންގުން ފާހަގަކުރުމު. ރަނގަޅު. އިންނަނަމަވެސް، ޑިމޮކްރަސީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮވޭ ވަޒީރާ ހަމައިން ނައްޖާ ކަންނަނަމަކަށް ރިޔާވެ ނޮވަމަ މިންގަނޑުތަކުން ބެލެވެންޖެހުން އެ ވަޒީރާ ދެކޭގޮތުގައި އިތުބާރު ނެތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އެބަ އޮވޭ. އެހެންވީމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި މަޖިލީހަށް ވަޒީރެއްގެ ގޮތުގައި ފޮނުވާ ބޭފުޅާ ޑިމޮކްރަސީގައި ހުރި ވަޒީރެއްކަމަށް އެހެން ގާއިމުވާ ސަބަބުތަކާ ހުންނަ މިހާ ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަނި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ ބާރުގައްގެ ނަނގުގެ ގެސްޓިނދެސްދެއްވުމަށްކުރުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އޮފީހާއި ދައުރުގެ މަސައްކަތްތަމްއޮޅައިގެން ފެށުމާއި ދެއްވުމަށްޓަކައި އެ ފުރުޞަތު ހުއްޓާލުމަށް މަޖިލީހުގެ ދެންނެވުމުން ކުރެއްވުން. މިހެން އަޅުގަނޑު ވަކިން އިޚްތިޔާރުވެރިކަމާ އެކުގައި މަޖިލީހުގައި ދަންނަވާ ވާހަކަ އެއް. އަޅުގަނޑުމެން މި 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިދައުރުގެ މި ޤާނޫނުއަސާސީ ހުރި މަޖިލީހުގައި އަދި މި ބައްދަލުގައި މި ސިޔާސީ ހަރަކާތްތެރިކަން އެންމެ ބޮޑަށް އައިސް ސިޔާސީ ޕާޓީ ހޮވުމުން މަޖިލީހުގައި ވެސް ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި މިހާރު. އަޅުގަނޑުމެން ވިސް ކަންކަން އެއްކޮށް ވިސް ކަންކަން ފިކުރުތަކުން ގެންދިޔައި މަޖިލީހާއި މުއައްސަސާއަކީ މިހެން އެހެންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވިގެން އެ ވެއްޖެނަމަ ސެންޓަރީ ހަމަވުން ހަމަ އެންމެ ދެ ދާއިރާއެއްގައި އަދާކުރުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އެއީ ޤާނޫނީ ހަމައެއް އެބަ އޮވޭ.

އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ފަށަމުން ވެސް ދެންނެވި 3 [illegible] އެބަ އޮތް. ޝަރުޢީ [illegible] އާއި ޤާނޫނު ހަދާ ބާރާއި، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރު. އެހެންވީމާ، އެއް ބާރުން އަނެއް ބާރުގެ މައްޗަށް ކަންކަން ކުރުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭނީ ޤާނޫނީ މިންގަނޑުތަކާ [illegible] ގެންގުޅުމަށްޓަކައި މިދެންނެވި އުސޫލުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިއަދު ފޮނުއްވަވާފައި މިވާ ދެ ނަންފުޅު މި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދެއްވުމުން އަޅުގަނޑުމެން އަދި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީގެ ފަރާތުންނާއި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ކިބައިން ވަރަށް [illegible] އެކީ ކަމަކަށް ވާތީ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަމެވެ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މި ދެ ބޭފުޅުންނަށް ވޯޓު ދެއްވާ ސަރުކާރު ހިންގުމުގައި ވަޒީރުން އަމާނަތްތެރިކަމާ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރެއްވުމުގައި [illegible] އެއްބާރުލުން [illegible] މަޖިލީހުގެ ދެއްވާނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތު އަރުވާނީ ޕީޕަލްސް އެލަޔަންސްގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަހީމް އަބްދުﷲ އަށް.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަހީމް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. اسلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިހާރު ބަހުސް ކުރެވިގެން މިދާ ރިޕޯޓަކީ އެއީ އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ކޮމިޓީއެއްގައި ހިމެނޭ ކޮމިޓީއަކުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ރިޕޯޓަކަށް ވާތީ އެ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ފުރިހަމަ ތާއީދު އޮތް ވާހަކަ މިފުރުޞަތުގައި ދަންނަވަން. އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި މި ބޭފުޅުންނަށް ވޯޓު ދިނުމުގައި ދައުލަތާއި ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާ ހުރި ކަމަކަށް ޕީ.އޭ އިން ވޯޓު ދޭން ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. މި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަޒީރުކަމަށް ބޭފުޅުން އިންތިޚާބުކުރައްވާއިރު ޢިލްމީ ގޮތުން ފެންވަރު އަދި އަޚްލާގީ ބޭފުޅުން އެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރައްވާ ނަމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ ދެންމެގައި ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު އެ ވިދާޅުވި ކަހަލަ ކަންކަމެއް ދިމާވާކަށް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] ފަހަރު ވެސް ސަރުކާރު ހިންގުމަށް އެއްބާރުލުން ނުދޭ ގޮތަކަށް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރު ހިންގުމަށް އެއްބާރުލުން ދޭން ބޭނުންވަނީ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ބޭރުން ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އެއްބާރުލުން [illegible] ނޫން މި [illegible] އެއް. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީގެ [illegible] [illegible] އެއްބަސްވެވުނު ގޮތުގެ މަތިން.

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކީ އެ ކޮމިޓީގެ މީހަކަށް ވާތީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމަ އަށް ތާއީދުކުރަމޭ. އަދި މި މައްސަލައިގައި ޤައުމަށް އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ދަންނަވައިފިން ޤައުމާއި، ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާ ހުރި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓު ދޭނަމޭ. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑު މިވެނި ބޭފުޅަކަށް ވޯޓު ނުދޭނަމޭ ނުވަތަ މިވެނި ބޭފުޅަކަށް ވޯޓު ދޭނަމޭ ދަންނަވާލާކަށް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މިއަދު ކަންކަން ކުރަމުން، ސަރުކާރުން ކަންކަން ކުރަމުން ގެންދާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަޒީރަކު މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރަމުންގޮސް މަޖިލީހަށް އައިމަ އެ ބޭފުޅަކަށް ރުހުން ދިނުމުގައި ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. އެހެން ދަންނަވާލަން މި ޖެހުނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ފެންނަމުން މިދަނީ ވަރަށް ގިނައިން ކުދިކުދި ކަންތައްތަކުގައި ވެސް ޤާނޫނީ އިމުގެ ބޭރުން މިއަދު ސަރުކާރުން ކަންތައްތައް ކުރައްވަމުން ގެންދަވާތަން. ހަމަ އާޚިރުގައި، ވަޒީރުކަމަށް ޢައްޔަންކުރައްވައި އަދި މި މަޖިލީހުން ރުހުން ނުލިބި ބޭފުޅުން ވެސް އެކަމަށް ބައިވެރިވެވަޑައިގެންވާ ނަމަ އެ ބޭފުޅުންގެ ބަދަލުތައް ބައްޓަންކުރައްވަމުން ގެންދަވަނީ ނޫނީ އެ ބޭފުޅުންގެ ހަރަކާތްތެރިވެވަޑައިގަންނަވަމުން ގެންދަވަނީ ރައީސް ނަޝީދު އެ ވިދާޅުވާ ގާނޫނީ އިމުގެ ބޭރުން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ބޭރުން ކަމަށް ވާތީ، މިފަދަ ކަންތައްތަކުގައި ވޯޓު ދިނުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ހުންނާނެކަން އަޅުގަނޑު ހިތުން ހުޅުވާލަމުން ފާހަގަކޮށްލަން. އެ މަނިކުފާނު އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ޤައުމުގައި ކުރިއަށް ގެންދާ ކަންކަން ހުރިގޮތުން ގާނޫނީ އިމުގެ ބޭރުން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެހެންނަމަވެސް، އަދި ގާނޫނީ އިމުގެ ބޭރުން ވަޒީރުކަމަށް ޢައްޔަންކުރައްވާ ކަންތައްތައް ފުރަތަމަ ހުންނަނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ނުންނާނީ ހަރަކާތްތެރިވާ އިމުގެ ބޭފުޅަކަށް ރިޔާސަތުގައި، އަދި އެ ބޭފުޅަކަށް ދެމިގެނ ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ރަނގަޅަކަށް ބުނުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ބަޔަކަށް ނޫން. ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް އެ ރިޕޯޓުގައި އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓަށް ތާއީދުކުރަމޭ، އަދި ރިޕޯޓު ވާހަކަ ދައްކާކަށް ބޭނުންނުވަން. ހަމައެކަނި، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލުމުން ވެސް ދަންނަވާލަން އަދި ޤައުމާއި ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާ ހުރި ގޮތަކަށް ބަލައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވޯޓު ދޭނަމޭ. ވަރަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން؛

ޝުކުރިއްޔާ. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އަޅުގަނޑު [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުޞަތު ދޫކޮށްލައްވައިފި. އަޅުގަނޑު ގައުމީ ޕާޓީގެ ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިމަތި މި ވަނީ ބޮޑު މައްސަލައަކާ، ބޮޑު ކަމަކާ މި ކުރިމަތިލާންޖެހެނީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މައްޗަށް ލާޒިމުކޮށްދޭ އޮތް އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ މުހިއްމު ވާޖިބެއް އަދާކުރުމަށް މުހިއްމު ވޯޓަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތި މިވަނީ. އާދެ، ވަޒީރުންނަށް ރުހުން ދިނުމަށް ގާނޫނުއަސާސީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލާޒިމުކޮށްދީފައި އޮތް ކަމަކަށްވާ ހިނދު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފެންނަ ގޮތެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އެކަމުގައި ދެކޭ ގޮތެއް އަދި ރުހުން ދިނުން ނުވަތަ ރުހުން ނުދިނުން ބޭނުންވާ މިކަން ރުހުން ނުދިނުން މިއަދު އޮތީ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެންމެ ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ އެއް ކަމަކީ މިއަދު ސަރުކާރު ހިންގުމަށްޓަކައި [illegible] ވުޒާރާތަކާއި އެ ވުޒާރާތަކަށް ހަވާލުވުން [illegible] [illegible] ހިންގަމުން ދިޔަކަން. އާދެ، މިކަމުގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ނުހަނު ދަތި އުނދަގޫތައް މިދަނީ ކުރިމަތިވަމުން. އަދި ރައްޔިތުންނަށް އެކަށީގެން ނޫން އަދި މި މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވަމުން އައީ. އެހެންނަމަވެސް، [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ރުހުންދިނުމުގައި ފަސޭހަކަން [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީރުންނަށް. އާދެ، ވަޒީރުންގެ ތެރޭގައި އެ ބޭފުޅުންގެ [illegible] [illegible] މިދިޔަ އަހަރުގެ [illegible] [illegible] އިސްތިޢުފާދެއްވުން ވިދާޅުވި މި މަޖިލީހުން [illegible] [illegible] އެއްބާރުލުން މިނިސްޓަރުންނަށް ނުލިބުމާއި މިނިސްޓަރުން އިސްތިޢުފާ ދިން. އެހެންވީމާ ވިދާޅުވާ ހުރިހާ ބޭފުޅުން [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ އޮޅުވާލުން [illegible] މިއަދު [illegible] [illegible] ވެސް މި މަޖިލީހުން [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް ކުރަމުން އައި ކަމަކަން ވެސް [illegible] ނެތް. އެކަމަކު، އެ ބޭފުޅުން މިއަދު [illegible] [illegible] ހަމަ އަމިއްލަ [illegible] ފަހުން ހަވާލުވެ އެ [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] [illegible] ގޮތެއްގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް [illegible]، [illegible] މި [illegible] އަބަދުވެސް ހުރި [illegible] ގޮތުން ވިދާޅުވާ [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] އައިސް [illegible] [illegible] މިދަންނަވާ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ ވަޒީރުންނަށް ހަވާލުކުރެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ގާނޫނުއަސާސީން ގޮތުން ގާނޫނުއަސާސީން އެ ބޭފުޅުންނަށް ހަވާލުކުރެވިފައި އޮތް މަސްއޫލިއްޔަތު އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އަދާކުރުމުގެ [illegible] [illegible] އެއީ މިއަދު އެ ބޭފުޅުންގެ [illegible] އޮތް އެންމެ ބޮޑު ވާޖިބެވެ. މި މަޖިލީހަކީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުން އޮތް

ތަރަކާތްތަކާއިވެ މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ކުރާ ސަރުކާރުތަކާއި މި މަޖިލީހަށް ދުނިޔޭގެ އެއްބަރުހުން އެ ފަރާތްތަކުން

ދޫކޮށްލުން. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިޔަކަށް ވެސް ހިޖުރުކުރަން މިއަދު މި ޖެހުނީ ސަރުކާރުގެ ވަކި ބައެއް މި

ގެންނަންޖެހުނީ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ގޮސް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަތުވާއެއްގެ މަތިން ނޫން ގޮތަކަށް މި ބާރުގަދަ މިޤަރާރުން

ހުރިހާ ވެއިގެންނަވެނީ އެއް ނޫން. ދެން، ހުރިހާ ވެއިގެންނަވާ ބޯދުވެން ވެސް މިމިސާލު ކޮންމެގައި

ތިއްބަވައިގެން މަޤާމުތަކުރައްވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ރައްޔިތުންނާ ގުޅުން ހުރި ކަންތައްތަކުގައި ސިޔާސީގޮތުން

ވެސް. ތިމަންނަ އަށް ބަޖެޓު ދިނުމުގައި ނޫޅެގައި ނަންބަރުއް ނުޖެހޭ. މިކަހަލަ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުން މި މަޖިލީހަށް

ބޭބޭފުޅުން ވެގެންދިޔަ. އެކަމަކު، އަދުގަނޑުމެން ދެވަނަ ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ސިފައިން އެގޮތަށް

ބޭފުޅުން ކުޑައިރު ވާ ގޮތަށް މިރާ އެއްކަމަށް ބެނި އަޅު. ރާއްޖެއަށް ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަ

ނަގަސްވާން. ފަހަރުއްގައި އެ ދުވަހު މި ތަނުގައި ނަމަވެ ކަމަށް ފެނޭން. އެހެން ބައްޕަ ފަހަރު ދައްކާން.

އެހެންނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަނޑުމަށް ނަމާ އަށްބޭފުޅުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ ހުރަސްއެޅޭ ބައްޔަކަށް ވެގެންދާކަށް.

އަދި މިއަދަކީ މިއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑު މި ތަމްސީލުކުރާ ވިލުފުށި ދާއިރާ އަކީ ވެސް ހިތްހަމަޖެހުމަކާ

އެ ރައްޔިތުންނަކީ ވެސް ކުރިއަރުވުންތަކުގެ ނޫނީ އެ ރައްޔިތުން އެފާކުރުމުގެ ދުވަހަކަށް ވެގެން ހިނގައިދިޔަ. އެއީ،

ހައްމ މިނިސްޓަރަކަށް އެބަ ކުރިމަތިވެއްޖެއްޔާ އެބައްޓަ ވިލުފުއްޓަކަށް އަޅުގަނޑު މި ނިސްބަތްވާ ދާއިރާ އަކީ މި

ނިސްބަތް ވެގެއިގެންނަވާ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އެ ބޭބޭފުޅުންގެ ފަހަރުން ދުރު މުޖުތަމަޢު ދުރު ކުއްޖަ އަކީ މި ހުރި

ކަނޑަލު ހުރި ބަޔަކުތަކުން އަހުރަށް އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ ކަމުން. އަދި ހަމަ އެހެންމީ، އަޅުގަނޑު ނިންމާލާނަން

މިހާރު ހަމަ ކުރިއަށްދާއިރު ތެރޭގައި. ހަމަ ނިންމާލުމުން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން

ޤައުމުކުރަންޖެހޭން ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާމްދީނުގެ ދިރިއުޅު މަސައްކަތްކުރުގެ ދިރިއުޅު ޤާނޫނުއަސާސީ ވަރަށް

ސާފުކަން އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުގައި އޮންނަނީ އެހެން ވާޖިބު ހެދި ބޭފުޅުން އެބަހީ ޖަނަރަލް ތަފާތު ބޭއް

އޮންނަނީ އޮނި އަށް ކަނޑައެޅިފައި. އޮންނަގޮ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަރަށް ތަފާތުކަން އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުގައި އޮންނަނީ.

އޮނި އަޔަ ރައީސްކުޖުމްހޫރިއްޔާ ގޮތުގައި ހުރިނަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންވާ ބޭފުޅު ކަނޑަކަށް ތަރުޖަމާކުރަން

ގޮތުގައި ހުރި މިހާރު ނޫން. އޮނި އަޔަ އެއްވެސް މިހާރުގެ ނޫޅުގެއް ބޭފުޅު ވަރަން ބޯ ބޭރުތަކާއި މި

ޤާނޫނުއަސާސީން ދިފާޢީ އަކީ މުސްތަޤުބަލު މިހާރު އޮނި އަޔަ. އެކަމަކު، ބައްޕަ ފަހަރު ހިފެހެއްޓުމުގެ ނަޒާހަތްތެރިކަން

ސިޔާސީ މިހާރު ތަމްސީލުކުރާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެބަހީ ކަނޑައެޅި އިސްތިޢުފާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޤާނޫނު

ހިފާފަ ނޫނީ ސަރުކާރުން ޤާނޫނު ހިފާފަ ކަމުގެ ގޮތުގައި ތަނފީޛުކުރާ ކަނޑައެޅިފައި ވާނީ. އެކަމަށް

ނޫން އޮނި ކަރަންޓުގެ ޖެހެނީ. އެކަން ކަރަންޓު ކުރިމަތިކުރާ ހެއްކާ ރަނގަޅު ކަމެއް ހިނދަކު އެ އޮނިގަ މަގުން ގޮތުގަ

ވާ ކަމަށް. މި ޤާނޫނުއަސާސީ ދިފާޢުކުރާ އެ މަޖިލީހުގެ ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބައްޕަ ފަހަރު ބައިސް ވެސް. އެ

އިންސާފު އެ މަޖިލީހުގެ ހައިސިއްޔަތު ހޯދުމަށް ވާޖިބުދާރީ ބައްޕަ ފަހަރުގެ ބައްޕަދުވަސް ޤާނޫނީ ދިފާޢުކުރީ. އެއީ،

62

މި ބޭބޭފުޅުން މިތިބީ ދުނިޔޭގައި. މި ބޭބޭފުޅުން ތިއްބެވީ ހަމަގައި. އެހެންވީމާ، އޭރުގައި ތިބި އެތައް ބައިވަރު ބަޔަކު ތަފްސީލުކުރާ މަޖިލީހުން ކޮންތަރުގައި އޮތް ކަމެއް، ވަޖުހުކަން ޖެބެނިމަ ދިމާ އިދިކޮޅަށް ކަންތައްތައް ކުރަންޖާ މަޖިލީހުން ފާޑު ކިޔާން. އެހެންވެގެން ފާޑު ކިޔަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި މަޖިލީހުން ހަވާލުކުރެއްވި އޮތް މެންބަރުންގެ ތޮރުގައި މި މަޖިލީހުން އެ ބޭފުޅުންގެ މައްކަން ފާޑުކިޔުމަށް ނުކުތް ރަސްމީކަން ކަންކަމުގައި ވަޒަންކުރެވޭނެ. ވާހަކަ ނުވަނީ ހާލުވަރުކަން ހިތާމަ. މި ނޫން ގޮތަކުން ކަންކަމާ ކަމަށް ދެކެން ވަރަށް ދެރަވާނެ. އަޅުގަނޑު ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް މި މަޖިލީހުގެ ދަށުން ނުރަކާނެ ގުޅުން. އެކި މައްސަލަތަކުން ދިމާވާ ދެން ހުރިހާ މިހެން ބުނީ. މި ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ލީޑަރު ވަގުތުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގުނީ މިއަދު ހުރުން ދެއްކި. ގޮސް ހަމަހަމަކަމާ އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅޭގޮތުން ދިނުމަށް ދެނެގަނެ ނަފުސު ކަމުގެ ކަންކަމާ އެހެންނަމަވެސް، އަ ދެކޭ ބަޔަކު ދަތިކަން. ބޭނުން ޖަނަވާރުތަކުގެ ހަމަބޮޑުކަމަކީ ފިޔަވަޅުން ހިނގާ ކަމުގެ ބޭނުމެއް އަދި ކަމެއް ބޭނުންވާނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ނޯޓް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑު ޖީ.އެމް.ޕީގެ ވަގުތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް މާލެ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ އާޒިމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންމެ ފުރަތަމައިން ވެސް ކޮމިޓީން ކުރި ބުރަ މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. މާ ގިނަ ވާހަކަތަކެއް ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ދެއްކާކަށް ނުޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، ދެތިން ޕޮއިންޓެއް އަދި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ރަޖިސްޓްރީގައި ގާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ބުނާ ފިޔަވަޅުން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ކަންތައްތަކަށް ބަޔަކުން ހަރަކާތްތެރިވާ ގާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތަކަށް ކުރަން ގެނެސްދިނުމަށް އަނިޔާކުރުން ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ވެސް ދައްކަވަމުން ހަމަ މިއަދު ހަމަހަމަކަން ވެސް ވަރަށް އިތުރުވެއްޖެ. ބަލައިލާއިރު ނަޒަރުން ތަފާތު ނަމަ ހުރިހާ ޝަރުޢީ ކަމަކަށް ވެސް މިހާރު މި ނޫނީ ހުރި ނަން ބަލަހައްޓަން މި ހަމަޖެހުން ދިމާވި. އަޅުގަނޑުމެން އެ ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލަ ސަރުކާރަށް ރިޕޯޓް. އަޅުގަނޑުމެން މި ހަމަޖެހުން އެ ގެނައި ނަންބަރު އެއްގޮތަކަށް ފާސްކުރެވޭނެ ޝަރުޢީ މިނިވަން. ދާއިރާގެ ފަރާތުން ވެސް ވިދާޅުވި ދާއިރާގެ މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ވަޒީފާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ނަންބަރު ފާސްކޮށް ޝަރުޢީ، އެހެންނަމަވެސް، މި

މަޖިލީހުގެ ގިނަ މެންބަރުންތަކެއްގެ ބޯޑުގައި ތަފާތު [illegible] ހުރިހާ ބޭފުޅުން އިސްތިޢުފާ ދެއްވުމަށްފަހު މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އާންމުކޮށް ބޮޑު ކޮރަޕްޝަނުގެތެރޭގައި ހަމަ އެއް ނަންބަރަކީ އަނެއްކާވެސް މިކަމަށް ފުރުޞަތާ ހާލަތުތަކުގައި ބައެއް ނަންބަރު އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް، ދެން އިންސަ ރިޝްވަތުގައި ވެސް އަދިވެސް އެބަ އޮތް ވަޒީރުންގެ ދަރިން ދިނުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި، ބައެއް ނަންބަރު މިތަނުން ދެފަރާ ފަރާތަކުން ބާރުކުރެވިފައިވާކަން ވެސް އަނެއްކާވެސް އާންމުކޮށް ބޮޑު ކޮރަޕްޝަންތަކުގައި މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފާސްކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރެއްވި ނުކުރަން ޖިނާއީ ފަރާތަކުން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމަކަށް ކުރާވަރުގެ ކަމެއް ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރިން މި އިސްލާމްދީނަށް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ތާރީޚީ ސަރުކާރު އެއްބާރުލުމުދެވިގެން ކަންތައްތައް ކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މި މަޖިލީހަށް ފާސްކުރާ ނަންބަރުތަކާއި ނުރަނގަޅު ވަޒީރުންގެ ނަންބަރުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލައިލަންޖެހޭ ޔަޤީނުކުރަންޖެހޭ މުޖުތަމަޢު ޔަޤީނުކުރާ އަދި ކަންތައްތައް އެނގޭ ޤާބިލު ފަރާތްތަކުގެ ނަންބަރު މިތަނަށް ފޮނުވަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެދުނު ނަންބަރުތަކަށް ހަމައެކަނިވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ޑީ.އާރު.ޕީގެ ވަޒީރުން ނުރަނގަޅު ކުރުން ފާހަގަ ކުރަންނަމަވެސް. ސަރުކާރާއި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ވަކި ޓޮޕިކަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްވެސް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން ބޭނުންފުޅުވާ ނަމަ އެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން. އެއްވެސް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެ ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިނުގަންނަވާ.

11.2- އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ މި އެޖެންޑާ އައިޓަމް ނިމުނު ކަމަށް ބަލައި، އެޖެންޑާ އައިޓަމް

11.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ *129* ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށްޓަކައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ނަންތަކާ ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމުމާ ގުޅޭ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުން. މި ރިޕޯޓް ހުށަހަޅުއްވައި ދެއްވުމަށް ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު މަޑިފުށި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މަޑިފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ *129* ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށްޓަކައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމެވި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުށަހަޅަނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި 11 ނޮވެމްބަރު 2010ވީ ހޮނިހިރު ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ތިން ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށްޓަކައި މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވުމުން އެ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅު މަޖިލީހަށް އިއްވުމަށްފަހު މިކަން ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުއްވި 27 ނޮވެމްބަރު 2010ގައި އޮތް މަޖިލީހުގެ، އާދޭ، މަޖިލީހުގެ 28 ވަނަ ޖަލްސާގައި މިދިޔަ އަހަރު. އެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަކީ އާދޭ، އަޅުގަނޑު މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ދީން، ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު މޫސާ، ނާއިބު މުޤައްރިރު. މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މާރިޔާ އަހުމަދު ދީދީ، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު މުސްތަފާ، ފޭދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްހާން ފަހުމީ، ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ނަޝީދު، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު މަހްލޫފް، ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ އާރިފް، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިސާމް އަލީ، ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ. މި މައްސަލަ ކޮމިޓީ އަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް އައްޔަންކުރެވުނު ތިން ބޭފުޅުންނަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ މަގާމަށް އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ގ. ބޮޑުދާގެ / އަލްއުސްތާޛު ހަސަން އަފީފް. މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޖުކޭޝަންގެ މަގާމަށް އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ މ. ވައިޓްރޯޒް / އަލްއުސްތާޛާ ޝިފާ މުހައްމަދު. އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ މަގާމަށް އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ހ. ސީސައިޑް / ޑރ. އަހުމަދު އަލީ ސަވާދު. އާދޭ، މި މައްސަލަ ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުވުމާ ގުޅިގެން މި ބޭފުޅުންނަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 130 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގައިގާ ހުރުން ލާޒިމު ސިފަތައް ފުރިހަމަވާ ބޭފުޅުންތޯ ސާފުކުރުމަށް ކަމާ ބެހޭ އިދާރާތަކުން ލިޔުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރެއްވިން. އެ ގޮތުން، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޕެނިޓެންޝަރީ އެންޑް ރިހެބިލިޓޭޝަން ސަރވިސަސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައި ކޯޓު، ސިވިލް ކޯޓު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރެއްވިން. ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މި އިދާރާތަކުން ލިޔުން ސިޓީ ގައި އެ އިދާރާތަކުން ލިބުނު ޖަވާބު ކޮމިޓީ އަށް ލިބިފައިވެއެވެ. އަދި 29 ނޮވެމްބަރު 2010ގައި އޮތް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި މި މައްސަލައިގައި މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ކިބައިގައި ހުރުން ލާޒިމު ސިފަތައް އެބޭފުޅުންގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާ ކަމަށް ކޮމިޓީން ކަށަވަރުކޮށްފިން. އަދި ހަމަ އެ ބައްދަލުވުމުގައި މި މައްސަލަ ނިންމާލަން ވޯޓަށް އެހީ ކޮމިޓީގައި މެންބަރުންގެ ދެމެދު މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން

ވަޒީރުން މަޖިލީހަށް ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ މި ތިން ބޭފުޅުންނަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ދިނުމާ ގުޅޭ ކޮމިޓީ އަށް ފެންނަ ގޮތެއް ފާހަގަކުރުމަށްފަހު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރިޕޯޓު ހުށަހަޅުއްވުމަށް [illegible] ކޮމިޓީ އަށް ހާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިޔަ މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގެން ވަކިވަކިން އެ ތިން ބޭފުޅުންނަށް ވޯޓަށް އަހައި، އެ ބޭފުޅުންނަށް މަޖިލީހުން ރުހުން ދިނުމާ ގުޅޭ ކޮމިޓީ އަށް ފެންނަ ގޮތް ނިންމުން. އެގޮތުން، މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިއުކޭޝަންގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ [illegible] / އަލްފާޟިލާ ޝިފާ މުޙައްމަދުގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ދިނުމަށް ފެންނަ ކަމަށް އެ [illegible] ކޮމިޓީ އަށް ހާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ނިންމީ. އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ [illegible] / އަލްފާޟިލް ޙަސަން އަފީފާއި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް [illegible] މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ [illegible] / ޑރ. އަޙްމަދު ޢަލީ ސަވާދަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ދިނުމަށް ފެންނަ ކަމަށް ކޮމިޓީ އަށް ހާޟިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ވަނީ ނިންމަވާފައި. މި މައްސަލައިގައި މަޖިލީހަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއް ނިންމެވުމަށްޓަކައި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު އަޅުގަނޑު މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅީ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. މި ރިޕޯޓަށް ބަހުސް ކުރުމަށް ވެސް މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮންމެ ސިޔާސީ ޕާޓީއަކަށް 5 މިނެޓުއިރު އަދި ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ އެއް މެންބަރަކަށް 5 މިނެޓުއިރުގެ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މާރިޔާ އަޙްމަދު ދީދީ އަށް ފުރުސަތު އަރުވަން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް.

މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މާރިޔާ އަޙްމަދު ދީދީ ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމައިނުން ވެސް ވާހަކަ ފަށަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނީ މިއަދު މި [illegible] ރިޕޯޓަށް ވެސް [illegible] މި [illegible] ވަޒީރުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީގައި އާއި އަދި އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] އާއި އަދި އަޅުގަނޑު [illegible] އަދު ވެސް މި 5 ވަޒީރުން އެ ބޭފުޅުން ފުރިހަމަ [illegible] އެ ބޭފުޅުންގެ ވާޖިބު އަދާކުރެއްވޭނެ ގޮތުގެ ފުރިހަމަ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ. އަދި [illegible] 5 ވަޒީރުންގެ ތެރެއިން 2 ބޭފުޅުންނަކީ އަންހެން ބޭފުޅުން ކަމަށް ވާތީވެ އަޅުގަނޑު އެކަމާ އުފާވަން. އަޅުގަނޑުމެން ދެ ޖިންސުގެ ހަމަހަމަކަން [illegible] އެ ދާއިރާގެ ހަމަހަމަކަން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ވެސް އަޅުގަނޑު [illegible].

އަދުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން މި މަޖިލީހުން އެ ބޭފުޅުންގެ ހުވަފާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާނެކަމަށް، ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް އަދުގަނޑުމެން މި ކުރަންއުޅޭ ކަންތައްތަކަށް އާނބަސް ފިޔަވަޅު މިއަދު ތުރުން ދެއްވާން ކަމަށް. އަދި، އަދުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުން ދިޔައިރު އަދުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުން ހުރީ ޖަމާނީ ޑިމޮކްރެސީ އެއް މިހާރު އަދި ތަޖުރިބާކުރުމުން. އަދުގަނޑުމެން ބޭނުންވީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަހުސް އޮވެގެން ސަރުކާރުގެ މެނިފެސްޓޯ ތަންފީޒުކުރައްވަން ވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަށް އެކަން ކުރެވޭނެ ފުރުޞަތު ދިނުން. އަދުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނުނީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގައި އާއި، ސަރުކާރު ޒިންމާދާރުކުރުވުމުގައި އެ ގޮތަށް ހުރިހާ އެކަން ރަނގަޅުވާނެ ކަމަށް. އަދުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދާއިރާތަކުން އިންތިޚާބުވުމަށް ބޭފުޅުން ކުރިމަތިލައްވައިގެން އިންޑިޕެންޑެންޓު އަބަދުވެސް އިވިރުރި ސަރުކާރު ޒިންމާދާރުކުރުވަން ކަމާއި، ޖަވާބުދާރީކުރުވުންތަކުގެ ބަސްފުޅުތަކާ. އަދި، އަދުގަނޑުމެންނަށް ވަކަން ރަނގަޅަކަށް އެނގޭ ސަރުކާރުގެ އިންތިޚާބީ މެނިފެސްޓޯ އެއް ހިފައިގެންނެވެ. އަދި މެނިފެސްޓޯ ތަންފީޒުކުރައްވުމުގައި އަދި ވައުދުތަކުގައި އެންމެ އިސްލާހު އެކުއްވާ ބޭފުޅުންނަށް ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސް ކަން. އެހެންކަމަށްވާއިރު އިޔަނާކަން ހުރުއްވާ ގޮތަކަށް ބަރު ގާތުން ވަރަށް ދުރުއެކުގެ ބަދަލުގައި އޮތުމުން ބޭނުންނުކުރަނީ ތަކްރާރުކުރައްވާ ބަސްމަކާ ނުވަތަ ބާރު ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަފުޅުގައި ނަމަ ޗިން ހުންނަ ދަތުރުން ކަރި ވަޒީރުންނަށް ރުހުން ނުދެއްވުމުން. އެއީ އަދުގަނޑު ތަޖުރިބާކުރި ކަމަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ އެކަމާ ވިސްނާލައި އެއް ކަމަކު ވެސް ނުވުން. އަދި އަދުގަނޑުމެން ޒިންމާދާރު ކަމެއްގައި މި މަޖިލީހުގެ އަދުގަނޑުމެންގެ އެ ޒިންމާދާރުކުރުވުން ކަންތައްތަކާ ބޭނުމަކީ ވެސް ނުވުން. އަދުގަނޑުމެން މި އިންޖީނިޔަރިން މަޖިލިސް ނިޔަމާ ގުޅިގެން އަދުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ދިޔައީ އަދުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވާން ކަމަށް ވިލާ އަދި ޖަވާބުދާރީކުރުވާން ވިޔަފާރި ވަޑައިގެން އަދި މަޖިލިސް އެންމެ ގުރަތުމަކައިނުން ވެސް 7 ވަޒީރުންނަކަށް ރުހުން ނުދެއްވީ ކަން. ނުދެއްވައިގެން އެހާ އެކަމުގެ އެހެރެގައި އެ ބާއްވާ ޖަސްޓިސްގައި ވެސް ކަން ވެގެން ދިޔަ ގޮތް އަދުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ވަރަށް ގާތުން ފެނިގެން. ކޮންމެއަކަސް ޖަވާބުދާރީކުރުވާ، ޖަވާބުދާރީކުރުވާ ނަމުގައި އަދުގަނޑުމެން އަދިވެސް އަދުގަނޑުމެން އެބައި ދެލިކަމާ މިކަމަށް ސިޔާސީ މިކަނަށް ގޮސް ސިޔާސީކޮށް ވެސް ނުކުރެ. އެއީ ބުރުން ނުދީ މިސްރެއްގެ ސަރުކާރުން ވާ ގޮތް. އެ ބޭނުން ގޮސް ސިޔާސީކޮށް އެ ބޭނުން ކަރައްވާ ކަންބޮޑުކަމާ ބަސް ގޮތް ޖަވާބުދާރީކުރުވައި، ބައްދަލުވުންތަކާ ވެސް އެ ބޭނުން ކަރައްވާ މަސައްކަތްކަމާ ބަސް ގޮތް ޖަވާބުދާރީކުރުވައި ހަމަ ކަމާއި ނުހުއްޓި ގޮތް ބުނުންތިރި ގޮނޑިއިރުކަން އެކަން ވާނެ ގޮތް ނުހުން. އަދި، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުން އަދުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ހިންގާ ޗާޓު، ހަމަސް ނަހުތުރު އެކަން ކަރައްވާ ގޮތް އެއް ޖަރީސަކަން ޑޮނަން ބޭނުން އެ ބޭނުން ބޭނުން ވާދަކުރައްވާ ބޭނުން އެ ބޭނުން ބޭނުންކުރާ ބަސްތުރުވާ ބޭނުންކުރައްވާ ބޭނުން އެ ގޮތަށް އެކަން ކަރޑިއަން އަދުގަނޑުމެންނަކަށް މި ކަރަން

އުޅޭ މަސްއަލަތައް ނުކުރެވޭނެ. އެ ފުރުޞަތާއި ޖާގަ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް އެބަ ދޭންޖެހޭ. އެބޭފުޅުން ބައްދަލުކުރައްވަންޖެހޭ. އެ ބޭފުޅުންނާ ސުވާލުކުރެވެންޖެހޭ. އެ ބޭފުޅުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ އެ ބޭފުޅުން އެ ބޭނުންފުޅުކުރައްވާ ބަސްތަކަށްފުޅު އެ ބޭފުޅުން ކުރައްވާ މަސައްކަތްފުޅުތަކަށް ބަލައިގެން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދުފުޅު ޖިންސާވަރު ޒަމާނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކާ އެބަ ކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ މިއަދު އެބަ ޚުދުން ދޭންޖެހޭނެ. އެބާ އެ ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަކީ ވަރަށް ޤާބިލު ބޭފުޅުން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތްފުޅުތައް ރަނގަޅު ކުރައްވާނެ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިތަނަށް އައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން ނަގަހައްޓާ ދަމަހައްޓާ އެކަން ކުރުމަށްޓަކައި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގެ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ވީ ވަޢުދު އަޅުގަނޑުމެންގެ އައްވަލިއްޔަތު ދިވެހިން އައިސްފައި އޮތް ސަރުކާރަށް އެ މިނިސްޓްރީ އެ ތަންފީޒުކުރުމަށް ފުރުޞަތުދިނުން، ތިޔަގެން އެކަމުގެ ތަފާސް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރަންޖެހޭ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑުގެ ދެއްކިބައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ޝަރުތުތައް ހަމަވާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަކީ ޤާބިލު ޤާނޫނުކަމުގެ އުއްމީދު އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑަށް އިންސާފުވެރި އެކަމާއި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރާނެ ކަމަށް މަޖިލީހުން މުޅި މަޖިލީހުން އާންމުކޮށް ހީވާ އެ ތަސް ވަޒީރުންނަށް އަނބުރާ ފޯރުކޮށް ކަމުގެ އެއްބާރުލުމާއި އަޅުގަނޑު މިއަދު އަޅުގަނޑުގެ މި ފުރުޞަތު ނިންމާލަނީ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަދިވެސް އެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުވާ އެއްގޮތަށް ސަރުކާރު ހިންގުމަށް ހުރަސްނާޅާ އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޒީރުންނަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު އެދި ވާހަކަ ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ފުރުޞަތު އަރުވަން ޑީ.އާރު.ޕީގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން.

ތުޅުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ މަރުޙަބާ ކިޔަމާ. އަޅުގަނޑުމެން ޑީ.އާރު.ޕީން ފަރާތުން މަޖިލީހުގެ މި ގެންނަ ބަދަލުތަކަށް ކަނޑައެޅި ތާއީދު ގޮތަށް ވިޔަ ނުކުރި ހަމަ އުސޫލުތަކަށް ފުށް މިހާރުގެ މުދަލަށް، ކަނޑައެޅި އަދި ނުވަތަ ފައިސާގެ ހިސާބު ގޮތަކަށް ބަޖެޓުގައި ނުން. އެ ބޭފުޅުން މިހާތަނަށް ކަންތައް ކުރައްވާފައި ހުރި ގޮތާއި، އެ ބޭފުޅުންގެ ޢަމަލުތަކަށް

ބައްލަވާފައެވެ. އެ ގޮތުން ހަމަ ހިތާމަޔާ އެކުގައި ދަންނަވާލަންޖެހެނީ ބަހަސް އަދިވެސް މިވަގުތު ދުލި މިޔަޢުމަން ހުރި ބިރުވެރިކަމެކޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ފެނިގެން ގެސްޓުހައުސް އެބައި ފަހަރެއްގެ ކަމުން ފުރުޅުން ނަހަކަމަގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ބޭނުންކުރައްވައިގެން ފުރުޅުން ގަސްދާ ޤާނޫނާ ހިލާފު އަދަލުތައް ކުރުވުމަން ހޯދު މިނިސްޓަރު މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދިޔަ ތަން. މިއީ ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފު ކަމަށް ކޯޓުން ފަސް މި ކަންތައްތައް ކުރައްވާފައިވާ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ކޯޓުން ފަސް ވަނީ ނިންމަވާފައި. އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ފެނިގެން ހިނގައްޖެ މިހާރު ތާރީޚް ގަވަރމަންޓް އޮފީހުގައި އެ މަނިކުފާނު އެކަނި ހުންނަވައިގެން ނިންމުމެއް ނިންމުމުގެ ކަމަށް ކޯޓުން ކާނޫނުއަސާސީގައި އޮތްވާ ފަސް ބުނެފައިވާ ސިޓީތައް ކައުންސިލުމަކަށް ފޯރާ ފޯމު ގަވަރމަންޓް އޮފީހުގެ ނަމުގައި ފޮނުއްވާ އޭރު ގޮތުގޮތަށް ބިލުތައް ބަޔާންކޮށް ގެންދި ތަން. މި ސިޓީ އަކީ މިއީ ބަޤުޖު ކ.އަތޮޅު ކައުންސިލްގައި، މިވެސްދާރު ކައުންސިލްމަން ހަވާލުކުރާ ކަމަށް ފޮނުއްވާފައި އޮތް ސިޓީ އެއީ. މި ސިޓީގައި މިއަދާ ވާހަކަ އަކީ ކައުންސިލު ހިންގާ ގަވައިދު ފާސްކުރެވި ކައުންސިލުން އޮފީސް އެހެން ކަމެއް ނިންމުމެއް ކަމަށް ހަނދުމަފުޅުކުރި އަދުވަސް ފިޔަވާ ފާސްވެފައި އޮތް ސިޓީ އެއީ. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ޖެހިސްކޮށް ސަރުކާރުގެ ކޮމިޝަނުގެ ގަވާއިދު ހިނގާ ގަވާއިދު ފެށި އަދިއަދަށް ދަންދެން ފާސްކުރާ އޮތީ. އެކަމަކު، ފަސޭހަކުރުން އެ ހިއްސާވި ހުރާ ފަސް ކުރައްވައިގެންނެވެ. އެއީ ފޯމު ގަވަރމަންޓް އޮފީހުގެ ގަވާއިދު ހުއްދަ ކޯޓުން ބެލިގެންދެއެވެ. ބަހަސް އަޕީލާ އިންސާފުގެ ދިފާއީ އެ ގަވާއިދު ހުއްދަ. އަޅުގަނޑުމެން ނިޔަމާއި ގަވާއިދު އޮތް ކަމުގެ ނިންމުން ފަސް. އެހެންނަމަވެސް، މި ހިސާބަށް ކައުންސިލު ގޮތުގައި ހުރިހާ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދަފުތަރުކުރެވި ބަހަސް އަޕީލާ، ކަމަށް މިނިސްޓަރުކަން ކުރައްވައިގެން ކަމަށް ވަނީ ހަމަ އެހެން ކޯޓުން ފާސްކުރާ ކޮމިޓީ މަތިން ގަވާއިދު ފާސްވެފައި ވާ ކައުންސިލުން ކަމެއް ފޮނުއްވާ ހަވާލުކުރުމަށް ކޯޓުން އޮފީސް ޕްލޭން ކައުންސިލުގެ ހުރިހާ ކައުންސިލު މެމްބަރުން ކަމަށް. ކޯޓުން ކައުންސިލުން ނިންމަވާފައެވެ. ކައުންސިލު ހިންގާ މި ކައުންސިލުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ދަފުތަރު ހިންގާ އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާ ނުހުރި އިންތިޒާމު ހިސާބުން ފާސްވެ ބަޔާނެއް ނެރެވުނު. ކަނޑައެޅި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން މަސައްކަތް ހަމަ ގަސްދުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަހަސް އަޕީލާ ކޯޓުން ނިންމެވި. ޖެ.އަތޮޅު ދިއްގަރު ކަމަށް ކިޔުން ވަނީ އެ ގޮތަށް ވިދާޅު ނިންމަވާފައެވެ. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުން ކައުންސިލުގެ ހަމަ މި ފާސްކުރަނީ އިސްލާމީ އިތުރު ދަފުތަރުގައި ހިނގުމުގެ ގާނޫނު ދަފުތަރުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުކުރި ކޯޓުން ކައުންސިލުން ކައުންސިލުގެ ޕްލޭން ފާސްކުރުމުގެ އިސްލާހު ފޯރުކޮށްދޭ ކަމަށް ފަސް ފާހަގަކުރަން އެއް އެ ބައިވެރިވުން ކޮމިޓީ މެމްބަރުންނާ ހިނގައި ކައުންސިލުގެ ރިޕޯޓު ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ފާސްނުވި ކޯޓު މަޖިލީހުގެ އަމިއްލަ މެންބަރުން ދައުލަތުގެ ހިސާބުން ހިފެހެއްޓި، އަދި ގޮތުގެ ދަފުތަރުގައި ހިފެހެއްޓި، އެ ބައިވެރިން ކައުންސިލުގެ ގަވާއިދު ހަމަ ވެސް ޕްލޭން ކުރާ އަހަރު 4 ޖުލައި ދުވަހު ކައުންސިލު ބޭއްވުނު ކައުންސިލުގެ ބަޔާން ފޮނުވި ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް،

މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ހުރިހާ ކަމެއް މިހެން ހެއްދޭ އަޅުގަނޑަކަށް ހިތެއް ނުވޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޙަސަން އަފީފު ފަދަ ބޭފުޅުންނަކަށް މިއަދު މި މަޖިލީހުން ރުހުންދެވިގެންނެވެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއަދު މި މަޖިލީހުން ޙަސަން އަފީފަށް ރުހުން ދެއްވާ ބޭފުޅުން ކުރިއަށް މިއޮތް 3 އަހަރު ގުޅުމުން ކުރާ ހުރިހާ ގޯނާ ހިނގާ ކަމަކާއި، ލުކާވ ގަވަރމަންޓަކަށް ރިވާމާ ހުރިހާ ރަމިވަކައްގެ ޒިންމާ އުފުލަން ތައްޔާރަށް ތިބެންޖެހޭނެއެވެ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ޙަސަން އަފީފަށް ރުހުން ދެއްވާ މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ކުރިއަށް މިއޮތް ބޯނގައި މި ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި އެ މައްސަލަތަކުގެ ޒިންމާ އުފުލަން ތައްޔާރަށް ތިބޭ ބަޔަކަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ. ދެން ޑރ. ސަވާދު ކޮމިޓީއިން އޮތީ ސަވާދަށް ރުހުން ނުދީ ނިންމާފައި. ވަރަށް ރަނގަޅު ސަބަބުތަކާ ހުރިއޭ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. ސިވިލް ސަރވަންޓުންގެ މުސާރަ ގަނޑު ހިސާބަށް ހިފެހެއްޓުމުގައި އެގޮތަށް އެކަން ކުރުމަށް ސަވާދު ވަނީ ގަންނި ވަމަދައްވާފައި. މަޖިލީހުގެ ރުހަވާ ނުދަވާއި ވަޒީރުންނަށް ފިޔަވަން ކަމަން ސަވާދު ވަނީ ވަކާލާތުކުރައްވާފައި. މި ދިކަންބަކަލި ވެސް ކޮޅުން ސަވާދުގެ ފަވައް އިދިކޮޅު ނިމިފައިވާ ދެ ކަންބައްކަން ފާރަކިފޯރުވަން. އަދި އެބޭ އިމްޓުން ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ވަޒީރުން އިސްތިއުފާ ދީ ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ މަސްރަހު ރަފާބިލަކަރ ސިޔާސީ އިސް ދެ ޕާޓީގެ އެގަވާއި ބަންދުކުރ ރިޝްވަތުކުރުމުގެ ނަތީޖާއެ ސަރުކާރުން އަމަލުކުރައްވާފައި ވަނީ ހުންނަ ނިޒާމާވަން ކަމަން ކިޔުން ވަނީ ނިންމަވާފައި. މިކަމުގައި ވެސް ސަވާދުގެ ވޯޓު ހުންނެވި ތަޖާގެ ނިންމުމާ އިދިކޮޅު. މޯލް ހުރަސްތަ ސަރަހައްދުން ބިން ވިއްކުމުގެ މައްސަލައިގައި އިދިކޮޅު ފަރާތަކާއި އެތަނަ ރައްޔިތުންނެއް އުނަން ކުރަމުންދަނީ ފަންނަ ހަރުވަފުވުން ދިރިއުޅު ވެސް ސަވާދު ދިރިއޯ އެބަ އިދިކޮޅަށް ވަކާލާތުކުރައްވަމުން. މިއަދު ވަނީ ސަވާދުގެ ފޯރުއި ވާގައި ދުކަރަކަށް ތްޓިން އ މައްސަލަ ވެސް ނިމިފައި. މަފިއްއަރުވ ވޯޓުނުން ރަބްސިރިވުންކުރ އޮތް ވެސް ނަމަ ސަވާދުގެ ފާވައ އައްޕޯމަރ. އެކަން ވެސް ވަނީ ތްޓިން އުރުން ވަމުކަރ ނިފިގެން ވެސް. އެހެންވީމާ، ފިރާ ރިސްވަބަރ ކަންބައްކަމ ފަރާއިރިކާއި ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރާ ނުފު ފުކަބަރ ސަވާދުގެ ވޯޓުގެ ފޯވަނި މަފުނަވައި. ރައްޔިތުން ވަޒީސިފަކަރ ގުންނަސިފ އަރި ވުތުންމައ ނަގާރައްޓަން ހުންނަ އަޑަރަނީ ފުނުރަވައްގ ވަވޯވ އަވުކުރައްވަން ޓިކެޓްއިގެންނަވާ ބަފުވަކ އަތުގެންނުން ވި ފުންނަނި އ ބަތުވަގ ހުރިހާ ޓިސްޓިސްމުންކަރ ތްޓިފުކަން އ ވެންނަ ހިތްފު ކަންބައްތަކާ ކަމަން ނިންމަވަމަން ދަ މަން. އަންއްކަ މަޖިލީހުން ރުހުން ނުދިނީމާ އަންއ ތުމަރު ޖަލާ އަންއ ދުކަހ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރެއްވި ވަގުތު އަތްސުޓިކުރެއްވިކަން ވެސް އަހި އ ވަނިކޮޅާ އިންޑިޔާރިޓާ މަދޭކަރަވާއި ވެސް އަގުވަންތުފުފުހަން ސަލާހިކަމުންގެން މައްސަލަތައްކަ އަގުވަން ދަންނަވާނީ. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތައް ވިއަން ހުމާ ދެކިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދެ ބޭފުޅުންނަށް ރުހުން ދެވޭކަށް ނުވޭ. ޝިވަޕް އަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުން ވަނީ ވިޕް ޖާރީ ދެއްވާފައި. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވަން ބޭނުން ވަނީ މިހާރު ވެސް ވަރަށް ދިނަ މައްސަލައެއް ޝިފާ ދެވިދާނެ

އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް ސްކޫލުތަކުގެ ފަރާތުން ވެސް އެބަ އާދޭ. އަޅުގަނޑުމެން އުއްމީދުކުރަމޭ ޝަކުވާ ވެސް [illegible] ކަމަށް [illegible] މިހާރުވެސް ރަނގަޅަށް އިންސާފުވެރިކަމާ އެއްކޮށް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީގެ ތަރަފުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް މާމިގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާމިގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، ވަޒީރުންނަށް ރުހުންދިނުމުގެ މައްސަލަ އައީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަޔާންވެގެންވާ މައްސަލައެއް. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ ވަރަށް މުހިއްމު ވަޒީފާއެއްގައި ވަރަށް މުހިއްމު މަޤާމުތަކެއްގައި ދެމިތިއްބަވާން ވަޒީރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ރުހުންދިނުމުގެ ކަންތައް މިއަދު ނިންމަން މި ޖެހެނީ. އާދެ، ހޯމް މިނިސްޓަރާއި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އަދި ހަމަ އެހެންމެ އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓަރު ވެސް ވޭ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު ވެސް ވޭ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ [illegible] އެއް ދެ ބޭފުޅެއްގެ ކަންތައް ހިނގައްޖެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ވާހަކަދައްކާލަން ބޭނުންވަނީ މައްސަލަ [illegible] ހޯމް މިނިސްޓަރާއި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ކުރައްވާ މަސައްކަތްތަކުގެ މައްޗަށް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ [illegible] އަޅުގަނޑު ހަނދުމަފުޅުކޮށް އަރުވާލަން ބޭނުންވަނީ އެޓަރނީ ޖެނެރަލުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 133 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި މި ވަނީ ޤާނޫނުގެ ވެރިކަން [illegible] ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތާއި ޤައުމުގެ މިނިވަންކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބަނޑާރަ ނައިބު މަސައްކަތްކުރަންވާނެ އޮވެ. (ޅ)ގައި މި އޮންނަނީ ބަނޑާރަ ނައިބުގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ [illegible] ނުދާނެ. މިހެން މިކަން އޮތުމާ އަޅުގަނޑު ހައިރާންވަނީ ނުވަތަ އަޅުގަނޑު [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި ބަނޑާރަ ނައިބު މަސައްކަތްކުރައްވަމުން [illegible]. އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] އެކަން [illegible]. އެއް ޝަރުޢީ މައްސަލައެއްގައި އެ [illegible] ދެއްވާފައިވާ [illegible]. [illegible] އެއް ކަމަކަށް [illegible] ގިނަ ކަންތައްތަކެއް [illegible] ވަރަށް

ދެރަވޭ. ވަރަށް އަސަރުކުރޭ. އާދެ، އެހެންވާންވީ ސަބަބުތަކެއް ވެސް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނީ ވޯޓު ދިނުމުގެ ވަގުތުގައި ދެން ވެސް އަޅުގަނޑު ކަންތައް ކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ކަންތައް ކުރާނަމޭ. ޢަމަލުކުރާނަމޭ. އެހެންނަމަވެސް ކަންތައްތައް މިހުރީ [illegible] ގޮތަށް ކަމަށްވީ ހިނދު ވަރަށް ދެރަވެ ހިތާމަކުރަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހުރި [illegible] ބަލާއިރު ހޯމް މިނިސްޓަރުގެ [illegible] ވެސް ހުރި ގޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި [illegible] [illegible] [illegible] ބައެއް މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible] ހިނގައްޖެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ހިތާމަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ގަސްތުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޤްބޫލުކަމާއި [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އުސޫލުތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުން އުފެއްދުމުން ޖީބުން މި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަދާ [illegible] ވަރަށް ސީދާ ސާދާ [illegible] ވާންޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ ބިންގާ [illegible] [illegible] ވަރަށް ހިތާމައާއެކު ދަންނަވަންޖެހޭ އެކަންކަން އެހެން ނުކުރައްވާނެ. މިހާތަނަށް ވެސް އެކަންކަން [illegible] ތިޔަ ބޮޑުވެގެން ވިސްނާވަޑައިގެން މި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުސްތޫރަށް ފުރިހަމަ އަށް ޢަމަލުކުރައްވާ [illegible] ބައެއް [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ހިނގާނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝުކުރު ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު އިށީނދެލާނަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ އަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން، ޕީ.އޭގެ ފަރާތުން ވާހަކަދެއްކެވުމަށް.

ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

﷽ އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިފަހަރު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ފުރިހަމަ އަށް ތާއީދުކުރަމޭ. އެހެންނަމަވެސް ތާއީދުކުރަމުން އަދި [illegible] ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ [illegible] ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] މާމިނގީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ގާސިމް އިބްރާހީމް އެ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަމޭ. ބައެއް އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުން ފޮނުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޖުމްހޫރިއްޔާ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކާއި މާތްވެގެންވާ އިސްލާމްދީނަށް ހުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ކަނޑައެޅިގެން ހިމާޔަތަށް މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ބޭފުޅުންނަށް ދުރުން ދިނުން ވަނީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮށްގެން މިހިރީ ހުވާގެ ހިމާޔަތްކުރުވާ ކަމަކަށް. އެހެން ދަންނަވާލަން މިޖެހުނީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދުރުން ދަން ނުވަތަ މި ރާއްޖޭގައި ހިމެނޭ ބައެއް ބޭފުޅުން ހަމަޖެހުމެއް ހުންނަ ގޮތަށް ބަލައިލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަނޑައެޅިގެން އެނގިގެން އެބަދޭ އެ ބޭފުޅުން އެ ހަމަޖެހުމެއް ބަލަހައްޓަވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ނުވަތަ ޤާނޫނުތަކާ ހިމާޔަތްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑު އުއްމީދާ އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް އެއް ގުޅުމެއްގައި ކަމުވެރިނުވުމުގެ ފުރިކަން ކާމިޔާބުވުމުގެ އަމާންކަން ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ތަރައްޤީކުރި އުސޫލުން ހިންގުމަށް ޤާނޫނީ މި މަޖިލީހުން ޤައުމުތަކުން އެކަމުގައި އެ ގޮތަށް ކަމަށްސިފަވާ އުފައްދައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި އުޅެނީ އެކަން ނުކުމެވިގެން. ނުކުމެވިގެން އުޅޭ އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަބަބަކީ މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހޯމް މިނިސްޓަރު ކަމަށް ބައްދަލުކުރައްވާފައިވާ ހަސަން ޒުހުރު މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ބަކު ދަންނަވާލަން އާއި ހަވާ ކޮންމެހެން ކުށެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެމު. އެހެން ދަންނަވާލަން މި ބުނެނީ އެމަނިކުފާނު އެފަދަ ހުށަހެޅުއްވަމުން ދުނިޔެ ގައުމުތަކުން ބޮޑެތި ޝަރުތު އެފޮށިގައި ބާރުވެރިކަން އަދި ހަމަ ވިސްނުންތަކުގެ ހަރިސްވެރިކަން އާ ފަރާތުން ކަމެއްވެމުން ގެންދާ ކޯޅުންކަން ބަލައިދިނު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަނޑައެޅިގެން އެނގޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ތަރައްޤީކުރި އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނާއި އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ އުފެދުނުގެ ދީން އެ ފަރާތުން ހިމެހިމޭން އެބަ ބަލައިދެވޭ. އެހެންކަމުންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް ދަންނަވާލަން ހަމަ ބޭނުންވަނީ އެފަދަ ބޭފުޅުންނަށް ދީން ދުރުން އާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުވާ އެމްބޮޑުން ކުޅުމު ކަމަށް ބޭނުންވާ ކަމަށް ވަނީ އާއި ވަދަން ހިމާޔަތްކު ކަމަކަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ދަންނަވާލަން ބޭނުން އެފަދަ ބޭކަލުން ދުރުން ވެގެންދާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑުމެން ކޮށްގެން މިއް ހުވާ ހިލާފަށް ކުޅުވާ ކަމެއް ކަމަށް. ހަމަ އެހެންވެ ދެން އެމް ޑީ.ޕީ ސަރުކާރު އިޖުރާއީ ގެންދަވާ ކަމަށް ޢަމަލުކުރުމަށްޓަކައި ބުނެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ. އާއި ކަނޑައެޅިގެން މި މަޖިލީހުން ބުރަގަ ގެންޖެހިސްމަންކަރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލު ފެށުއްވާފައި އޮތް ނަޝީދުކަ. އެހެން ދަންނަވާލަން މި ބުނީ މި މަޖިލީހުން އެބަވާ އަން ދުރުން ނުދެއްވާ، ހަމަ ކުޑަ ދުވަސްކޮޅެއްގެ ތެރޭގައި އަނެއްކާ 2 ވަނަ ދައުރަށް އެ ބޭރުގެ އެ މަގާމަށް ޢައްޔަންކުރެއްވި. އަދި، އޭގެ ހިމެނުން އެ ވަނިކޮށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް އަދާ ދެކެވަޑައިގަތުމާ ނުދެކެވަޑައިގަތުމާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާބިތުވާ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުން މިއަދު ހުކުމުކުރައްވަމުން އެ ގެންދަވަނީ. އެނިގޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ކޮށްގެން މީގެ ބޭއިންސާފުން ބުނަން ބޭނުމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާލިހެން ބޭހުސާދު

ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވަރަށް ތަފުސީލުކޮށް އެކަންކަން ފާހަގަކުރައްވައިފި. ހަމަ އެއާއެކީގައި މާމިގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވެސް އެ ވާހަކަފުޅުތައް ދައްކަވައިފި. ހޯމް މިނިސްޓަރަކީ މިކަމަށް އެންމެ ގާބިލު މީހާ ނޫންކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން ވަނީ އެނގިފައި. އާއްމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ބާއްވާ ނޫސްކޮންފަރެންސްތަކުގައި ނޫސްވެރިން ކުރައްވާ ސުވާލުތަކަށް ވެސް ވަރަށް ދަށް ފެންވަރުގެ ޖަވާބުދެއްވާފައި. އަޅުގަނޑު މިހެން މި ދަންނަވާލީ ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން އެއް ކަމެއްގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ނޫސް ކޮންފަރެންސެއްގައި ނޫސްވެރިއަކު ކުރައްވާ ސުވާލަކާ ގުޅިގެން އެ މަނިކުފާނު ޖަދުވަލުކުރެއްވުމުގެ އުސޫލުން ވިދާޅުވަނީ ދެން އެކަން ކުރައްވާނީ ވިލާ ޓީ.ވީނާ، ނުވަތަ ޤާސިމް އިބްރާހީމްއާ. މި ފެންވަރުގެ ޕްރޮފެޝަނަލް އެއްޗަކަށް ނޫން ހޯމް މިނިސްޓަރު ކަމުގައި އައްޔަންކުރައްވައިގެން ކަމުދާވަރުގެ ބޭފުޅުން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލެއް ނުކުރަމު. އެހެންވީމާ، މި ފަހަރު ވެސް މި ފުރުޞަތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަމުން އެދެނީ އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި ވިސްނާފައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައެއް ތަންތަނުގައި އެންމެ ތާރީޚީ މަސްލަ ހުރި ގޮތަކަށް ދިފާޢީ ޤައުމުގެ އެންމެ ބޮޑު ގޮތަކަށް، ދިފާޢީ ޤައުމުގެ ކަންތައްތަކާއި ޙައްޤު އަދި އެންމެ ބާރުގަދަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދާ ހަމައަށް ފަހަރަކު ވެސް ވީ ކަމެއް ނޫން. އެހެރީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރި ހުވާ އެއްބަސްވުން އަޅުގަނޑުމެން ޤަވާޢިދުތަކުން ކަމަކަށް ބައެއް ފަހަރު ހިނގާ. އެބަ، މި ފަހަރަކާ ދިމާއަށް އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި އަތޮޅުތަކުން ފަހަރު ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަކީ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ހިތްވަރު. މި ރިޕޯޓާ ވެސް އަޅުގަނޑު އެ ޚިޔާލު ގުޅުވާލަމުން ކުރިއަށް ދެވޭ ވަރަކަށް ޤަބޫލުކުރާ ކަމަށް ފާހަގަކުރަމުން ދަންނަވާލަން. ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ޤަބޫލުކުރައްވާ ފާހަގަކުރެއްވި މަސައްކަތަށް މާލިމާލޭ ޝުކުރުއަދާކުރަމުން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް އެ ދެއްކެވި ވާހަކަ އަދި ޝުކުރުވެރިވާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން. ދިފާޢީ ޚިދުމަތްތެރިއާގެ ޗީފް އޮފް ޑިފެންސް ފޯސް އެއީ ގޮތް އަދި މުޅިމަސައްކަތާ އިސްލާމީދީނަށް ހިތްވަރުދެއްވާ ސަލާމަތީ ގޮތުން ކޮމާންޑަރު އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާލަން ހިތްވަރު ދިނުމަށް ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ފާހަގަކުރާ ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. އެއްވެސް ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ފާހަގަކުރެއްވުމަށް.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބު ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ރޫޙަށް ބަލާއިރު އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު ވަޒީރުން ޢައްޔަންކުރުމަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރައްވަންޖެހޭ ކަމެއް. އަދި އެކަމަކަށް އެކަށީގެންވާ ބޭފުޅުން ޢައްޔަންކުރައްވާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. އެހެންނަމަވެސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް މަޤާމަކަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރައްވާއިރު ބައްލަވަން ޖެހިވަޑައިގަންނަވާނެ އެ މީހަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ކޮން މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއްތޯ. އަބުރު ގެއްލިފައި ހުރި މީހެއްތޯ، ނޫނީ އިސްލާމްދީނުގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައި ހުރި މީހެއްތޯ، މިއީ ކަނޑައެޅިގެން ބައްލަވަންޖެހޭ ކަންތައްތައް. ތަޤްވާ މީހެއްތޯ، ފާޙިޝް ކަންތައްތަކަށް އަރައިގަންނަ މީހެއްތޯ، މުޖުތަމަޢުގެ ގަދަރު ވެއްޓިފައި ހުރި މީހެއްތޯ، އަބުރު އެބައޮތްތޯ. މި ހުރިހާ އެއްޗެއް ބެއްލެވުމަށް ޓަކައި އެކިއެކި މަޤާމުތަކަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރައްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މި ބަހުސްތަކުގައި ނުޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ އެހެންމެ ފާހަގަކުރަންޖެހޭ އެއް ކަމަކީ [illegible] މިނިސްޓަރުކަމުގެ މަގާމަށް ޢައްޔަންކުރެއްވި [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible] [illegible] މި ވާހަކަދައްކަވާނީ. އެ [illegible] އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ގެނައި [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެންމެ ބޮޑު ޒިންމާދާރު [illegible] އެއް [illegible]. މިހެން [illegible] ކަނޑައެޅިގެން ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] އެއްޗެއް [illegible] [illegible] އެއް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] ދ.އަތޮޅުގެ [illegible] 4 މީހަކު ހައްޔަރުކުރި ވާހަކަ. 2 [illegible] ހިންގި އެއް ފަސާދައިގެ 2 [illegible]. އެހެންނަމަވެސް އެ [illegible] ހައްޔަރުކުރެވުނީ. ދެން ކައުންސިލުން [illegible] ކައުންސިލުގެ ރައީސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައްޔަރުކުރެވުނީ. [illegible] ޤާނޫނު، އެހެންނަމަވެސް [illegible] [illegible] ނޫނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ކައުންސިލުތަކުގެ [illegible] މިއޮންނަނީ ކައުންސިލުތަކުން [illegible] ކަންތައްތަކުގައި [illegible] [illegible] އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހޭނެއެވެ. [illegible] އެއް ކަންތައްތަކާ [illegible] [illegible] ކައުންސިލްތަކުން އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހޭނެއެވެ. މިހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރުމުން [illegible] އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަވާނީ [illegible] [illegible] ދާއިރާތައް ނޫނީ [illegible] ބާރު [illegible] ނިސްބަތްވާ ކައުންސިލްތަކާ [illegible] ރަށްރަށުގައި މި އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ތެރެއިން ހަދާފައި ހުރި ކައުންސިލްތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެހެންމެ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ކައުންސިލްތައް، ކޯޓުތަކުން ރާއްޖޭގެ ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރަން ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް

ގަބޫލުކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތުގައި މި ވާހަކަދައްކަން މިޖެހުނީ ސަރުކާރުން ވަޒީރުން ބަޔާންކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަދުވަލުކުރެވޭ ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރެއްވުމުން. އެބާރީ ޖެންޑަރގެ ބޭފުޅުން ކަމަށް ވިއަސް ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅަކަށް ރުހުން ނުދިން ބޭފުޅަކު އެއް ދުވަސްވެސް އަނބުރާ ބައްދަލުކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ޖަދުވަލުކުރުމުގެ ކަންތައް ކުރުއްވާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރާ މިހާރު ކަމުގައި ވިއަސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ގަދަރު، އަދި ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ޖެހޭނީ އެ ބޭފުޅުންނަށް 2 ވަނަ ފުރުޞަތު އަދިވަ ތާއީދުކުރެއްވި އެބޭފުޅުންނާ ދެކޮޅަށް ވޯޓު ދޭން. އެއީ އެ ބޭފުޅުންނަށް ޖާގަ މައްސަލަ އެއް ނޫނީ އެ ބޭފުޅުންނާ ދޭތެރޭ ހިތްހަމަޖެހުމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް މިއަދު މި މަޖިލީހުގައި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ އަގު އަދި މަޖިލީހުގެ އަގު ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މީހަކު މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެ މިހާރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވިސްނުން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވީ މި ސަބަބަށްޓަކައި. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމުއަލައިކުމް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 11·2 މި ހިސާބުން މި ނިމުނީ.

11·3- ދެން މިއޮތީ 11·3 ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010. ބްރޯޑްކާސްޓިންގުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދަންޖެހޭ މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނަށް މެންބަރުން އައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތައް އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމަވާ ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުން. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާނީ ދެއްވާނީ އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު މާމިގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގާސިމް އިބްރާހީމް. އަޅުގަނޑު އެ އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުއްވުން އެދެން.

މާމިގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ގާސިމް އިބްރާހީމް ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010 ބްރޯޑްކާސްޓިންގުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދަންޖެހޭ މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން އައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅުއްވާފައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތައް އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމަވާ ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. އާދެ، ދަންނަވާލާނީ ކުރު ގޮތަކަށް. އާދެ، ބައްލަވާ. މި ރިޕޯޓަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010 ބްރޯޑްކާސްޓިންގުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމަށް ބޭފުޅުން އައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ 24 ނޮވެމްބަރު 2010 ދުވަހު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީއާ އެކު ފޮނުއްވާފައިވާ ލިސްޓުގައި ވާ ނަންފުޅުތައް ދިރާސާކުރެއްވުމަށްފަހު އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީން 29 ނޮވެމްބަރު

2010ގައި އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 19 ވަނަ ޖަލްސާ އަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލަ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީން އެޖެންޑާގައި ހިމަނައި، ދިރާސާކުރައްވާ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 128 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މިމައްސަލާގައި މަސައްކަތްކުރެއްވި ކޮމިޓީގެ ސުންގަޑި ކަނޑައަޅުއްވާ ނިންމެވި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. އަދި، އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ އަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހުރިހާ އެ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ހިމެނޭ ސަރުކާރުގެ މާލިއްޔަތާއި ގުޅޭ ބިލު ދިރާސާކުރައްވާ އެފަދަ ބިލުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޖިލީހަށް ރިޕޯޓުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 103 ވަނަ މާއްދާ އާއި އަދި 104 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ ކޮމިޓީ. ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަކީ އަދި، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާ ޢަބްދުﷲ، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު، ކާޝިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަބްދުލްހަމީދު، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމު، ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް. ގަމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔޫސުފް އަބްދުލްޣަފޫރު، ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މައުސޫމް، ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ސަލީމް، ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި، އަޅުގަނޑު. އަދި ވިލިމާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނިހާން ހުސައިން މަނިކު. އަދި، މި ބޭފުޅުންގެ [illegible] އެކުލެވޭ ކޮމިޓީ. އަދި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010 [illegible] ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން [illegible] [illegible] ކޮމިޝަން މެންބަރުން އައްޔަނުކުރުމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތައް އަދި، [illegible] ކުރު ލިސްޓެއް. އެއީ 42 ބޭފުޅުންގެ [illegible] ހިމެނިގެންވާ ލިސްޓެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީން އެ ލިސްޓުގައި ވާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅުތައް [illegible]. [illegible] މިކޮމިޓީ [illegible] [illegible] މި ނަންފުޅުތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible]. އަދި، [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] އެއީ މިކޮމިޓީ އަށް ފޮނުއްވާފައިވާ، ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން 8 ޑިސެމްބަރ 2010 ވަނަ ދުވަހު ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވުން. އަދި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 128 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން 20 ޑިސެމްބަރ 2010ގެ ނިޔަލަށް ނިންމުމަށް ކަނޑައެޅުއްވި ނަމަވެސް 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ދިރާސާކުރުމުގައި މިކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ގިނަ ވަގުތުތައް ހޭދަކުރަންޖެހިވަޑައިގަތުމުގެ ސަބަބުން މި މަސައްކަތް ނިންމާލެވުނީ 26 ޑިސެމްބަރ 2010 ވަނަ ދުވަހު. [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމަށް ބޭފުޅުން އައްޔަނުކުރުމަށްޓަކައި ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތައް [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ސިފަތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކެއްތޯ ބެއްލެވުން. އަދި، މި [illegible] އިތުރުން މި ބޭފުޅުންނަށް [illegible] ހުރި ބޭފުޅުންގެ

ބެއްލެވުމަށް އެފަރާތްތަކާ އިންޓަވިއުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމެވި. އަދި އިންޓަވިއުކުރުމަށްފަހު މާކްސް ދެއްވާން މިންގަނޑުތައް ވަޒަންކުރައްވާން، ވަޒަންކުރެއްވި. މިންގަނޑުތަކާއި ވަޒަންކުރައްވާން [illegible] [illegible] ގޮތަށް [illegible]. އާދެ، ކޮލިފިކޭޝަން، އެންޑް [illegible] [illegible] [illegible] ހުރި ގުޅުން 35 މާކްސް. ލީޑަރޝިޕް އެންޑް ވިޝަން 20 މާކްސް. އެކްސްޕީރިއަންސް 20 މާކްސް. އިންޓަގްރިޓީ 25 މާކްސް. އާދެ، މި ގޮތުގެ މަތިން [illegible] މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު. މީގެ [illegible] [illegible] ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމަށް......

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފުކުރައްވާތި، އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މި ހިސާބުން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް މެދުކަނޑާލަން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވަނީ. އެހެންވީމާ، މި ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް ބޭނުންކުރާނަން. އެއަށްފަހު އަލުން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ފަށާއިރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުމުގެ މަސައްކަތްބުރުގެ ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އަދި އެއަށްފަހު ޕާޓީތަކުން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ނަން ފޮނުއްވާފައިވާ ބޭފުޅުންނަށް ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް 5 މިނެޓުގެ ވަގުތުމިނުން ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދާނަން. 1:00 ޖަހާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ފަށާއިރު އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރިއަށް ގެންދަނީ ހަމަ މިހާރު މި ހުށަހެޅުނު ރިޕޯޓު. އެއީ ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތަކާ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާ ނިންމެވި ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ބާކީ އޮތް ބައި އަޅުގަނޑުމެން އަޑުއަހަމުން ގެންދާނީ. އެހެންވީމާ، މިހިސާބުން ފެށިގެން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް މެދުކަނޑާލަން. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 12:30 އިން 13:00 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު 1 ޖަހާއިރު ފަށަން ގަވާއިދުގައި ހުންނަނީ. މަޖިލިސްގެ ޖަލްސާ ފަށަން [illegible] ކޯރަމް ހަމަނުވާތީ [illegible] ޖެހުމަށްފަހު 5 [illegible] [illegible] ވެސް ކޯރަމް ހަމަނުވުމުން އަޅުގަނޑު މި ޖަލްސާ މެދުކަނޑާލަނީ އަލުން ފެށުމަށް ހަމަޖެއްސީ 1:25ގައި. އެހެންވީމާ، އ

ގަޑި އަށް ކޯރަމް ހަމަވާވަރަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެން ތިއްބެވުމަށް އެދެމުން މި ޖަލްސާގެ [illegible] ބައްދަލުވުން މެދުކަނޑާލަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

[ޖަލްސާ މެދުކަނޑާލުން 13:00 އިން 13:30 އަށް]

12. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އަޅުގަނޑުމެން އަލުން މަސައްކަތް ފަށައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާއިރު މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތު އިންތިޒާމުކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމު 12 އަށް. އެއީ ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. މިއަދު ވޯޓަށް ދަންނަވަން މިއޮތީ އެޖެންޑާ އައިޓަމު 11.1 އަދި 11.2ގައި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާ 2 ރިޕޯޓުގައި ހިމެނޭ ވަޒީރުންނާ މެދު މަޖިލީހުގެ ރުހުން އޮތްތޯ ބެލުމަށް ނަގާ ވޯޓު. ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ކާޑު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ވޯޓަށް [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ [illegible] ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 74

ވޯޓު ދެއްވި: 39

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 34

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: -

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ ޢަދަދު 73. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ ޢަދަދު 37. ޖުމްލަ 73. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮމިއުނިކޭޝަންގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރެއްވި ހ.ފާދިލް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޒާހިރު ސަލީމް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން އޮތް ކަމަށް ފާސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދެން ވޯޓަށް މި ދަންނަވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތު އެންޑް ޖެންޑަރގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރެއްވި [illegible] ޑރ.މަރިޔަމް ޝަކީލާ އަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ދިނުން ރަނގަޅު ކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ ޢަދަދު:	74
ވޯޓު ދެއްވި:	71
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	-
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	01

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ ޢަދަދު 71. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ ޢަދަދު 36. ޖުމްލަ 71. އެހެންކަމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތު އެންޑް ޖެންޑަރގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރެއްވި [illegible] ޑރ.މަރިޔަމް ޝަކީލާ އަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން އޮތް ކަމަށް ފާސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދެން ވޯޓަށް މި ދަންނަވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއަރޒްގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރެއްވި ގ. ބޮޑުގާދޮރުގެ / އަލްފާޟިލް ހަސަން ޢަފީފަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ދެއްވުމާ މެދު ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 74

ވޯޓު ދެއްވި: 37

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 35

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 01

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 72. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 37. ޖުމްލަ 72. އެހެންކަމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއަރޒްގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރެއްވި ގ. ބޮޑުގާދޮރުގެ / އަލްފާޟިލް ހަސަން ޢަފީފަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން އޮތް ކަމަށް ފާސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދެން ވޯޓަށް މި ދަންނަވާލަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިއުކޭޝަންގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރެއްވި ގ. އެއްޓާ / އަލްފާޟިލާ ޝިފާ މުޙައްމަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ދެއްވުމާ މެދު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 74

ވޯޓު ދެއްވި:	66
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	06
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓު ނުދެއްވާ:	01

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 72. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 37. ޖުމްލަ 72. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަނުކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަންގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރެއްވި ގ.އެޖްނާ / އަލްފާޟިލާ ޝިފާ މުޙައްމަދަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ދެއްވައިދީ ކަމަށް ފާސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ދެން ވޯޓަށް މިދަންނަވާލަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަނުކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމަށް އައްޔަނުކުރެއްވި ހ.ސީ ސައިޑް / ޑރ.އަޙްމަދު ޢަލީ ސަވާދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ދެއްވުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓު ދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	74
ވޯޓު ދެއްވި:	36
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	37
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓު ނުދެއްވާ:	00

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 73. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 37. ޖުމްލަ 73. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 129 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހ.[illegible] / ގ.[illegible]. އަޙްމަދު ޢަލީ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން [illegible] އޮތް ކަމަށް [illegible]. އެޖެންޑާގެ 12 އިގެ ދަށުން މިއަދު ކުރަންހުރި މަސައްކަތްތައް މި ހިސާބުން މި ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު ދެން މިދަނީ އެޖެންޑާގެ އައިޓަމް 13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތައް. މި މަސައްކަތުގެ ދަށުން މިއަދު ކުރިއަށް ގެންދަން ހަމަޖެހިފައި މިހާރު އޮތީ.. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު ނަ 13/2010 އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ބަހުސްގެ މަރުޙަލާގައި [illegible] [illegible] ބަހާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތް ދަންނަވާލާނަން. ޑީ.އާރް.ޕީ އިން 28 މިނިޓު. އެމް.ޑީ.ޕީ 35 މިނިޓު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ [illegible] ވަނީ. ޕީ.އޭ އިން 9 މިނިޓު ބާކީ އެބައޮތް. ޤައުމީ ޕާޓީގެ ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފައި. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އިން 5 މިނިޓު އެބައޮތް. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހިމް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީސް ނިންމާލަމުން މި މެންދުރު ކުރީގެ ސެޝަންގައި ވިދާޅުވި މި ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަންގެ މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ މަސައްކަތަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުން ކަމަށް. ދެން ވޯޓުގެ ވަގުތު އައިސް ޖެހުނީމަ އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެނގޭ އެކަން ނުދެއްވޭނެކަން ގަވާއިދުގައި އޮންނަ ގޮތުން. އެހެންވީމާ، އެހެން ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަދެއްވިޔަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ ހަނދުމަފުޅުކުރެއްވުން އަރުވާލަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާމިނގިލީ ދާއިރާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހިމް ތިޔަ ނެންގެވި ނިޒާމާ ބެހޭ ނުކުތާ އަކީ ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރާ ނިޒާމާ ބެހޭ ނުކުތާ އެއް. އެއީ މިއަދު އެ މަސައްކަތް 1.00ގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން ހަމަޖެއްސުނީ އޭރު އެހެންނަމަވެސް، ކުރިން ހަމަޖެއްސުމުގެ ސަބަބުން އެ މަސައްކަތް ވަނީ ކުރިއަށް ނުގެންދެވި. އެހެންވީމާ، މިއަދުގެ މަސައްކަތުގެ ތަރުތީބުގައި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ 1 ގަޑިއިރުގެ މަސައްކަތްކުރެވި އޮތީ ފުރިހަމަނުކުރެވި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާ ހިސާބުން މާމިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަލްސާ އިއްވުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާކީ އޮތް ބައި ހުށަހަޅުއްވަން ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާމިގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހަޅަމުން މި ގެންދަނީ އާދެ، ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރަކު އަހަރަކަށްކުރާ ބާރު ގޮތުން މަޖިލީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނަންބަރުތަކާ އިދާރީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރެއްވި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. އާދެ، މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކުރިއަރާ ގެންދަން މި ފަހަރު މިހާރު ކުރީގެ ދަންވަރުގެ ނުގެނެސްދީ އޮތް ބައި. އާދެ، މީޑިއާއިން ކުރިއަރުވާފައި ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން އިންތިޚާބުކުރެވިފައިވަނީ 75% އިން ފެށިގެން މަތީ މާކްސް ލިބިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް ދެން ގޮސް ނިންމަވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކޮމިޓީ އިން ނިންމެވި ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރު ކަމަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ އެ ފުރުސަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިފަތަކާއި ޝަރުޠުތަކާއި ފުރިހަމަވާ ބޭފުޅުންނަށް ތިރީގައި މިދަންނަވާ މުއައްސަސާތަކުން މަޝްވަރާ ހޯދުން. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން، މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް، ކްރިމިނަލް ކޯޓް، ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮމިއުނިކޭޝަން، އެންޑް ޔުނިވަރސިޓީ އެޑިއުކޭޝަން. އާދެ، މިކަންކަމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިން މަޢުލޫމާތު ހޯދުން. އެ ބޭފުޅުންނާ އަދި އިންޓަވިއުކުރުމުގެ ކަންތައް ފަސް ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި ފުރިހަމަވާ ބޭފުޅުން ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ ފަސް ބޭފުޅުންގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަން. އާދެ، މިކަންކަމުގެ އިތުރުން ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުކަމަށް އައްޔަންކުރެވިއްޖެ ނަމަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރިއަށްގެންދާން އޮތް ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކުރެވޭނީ ކަމުގެ ދަށުން އިންޓަވިއު އިންޓަވިއު އަށް ފަރާތްތަކަށް ފުރުސަތު ދިނުމަށް ސާޓްލިސްޓްކުރެވުނު. މި މަސައްކަތް ދިރާސާކުރުމަށްފަހު އިންޓަވިއު ކޮމިޓީގެ 5 ބައިވެރިންނާ، މި މަސައްކަތް ދިރާސާކުރުމަށްފަހު އިންޓަވިއު ކޮމިޓީގެ 5 ބައިވެރިން ބައްދަލުވުން. މި ބައްދަލުވުންތަކަށް ޖުމުލަކޮށް 12 ގަޑިއިރާއި 40 މިނެޓުއިރު ހޭދަކުރެވުނު. އަދި މި މަސައްކަތު ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ބައްދަލުވުން ކޮމިޓީގައި 5 ބައިވެރިންނާ ބެހެވި ވަކިވަކިން ނިސްބަތް އެސެސްމަންޓްތަކުގެ ގޮތުގެ ރިޕޯޓް މި ރިޕޯޓާއި އެކަށް ހިމެނިގެންވާނެ. އާދެ، ބައިވެރި ސަބަބުތަކާ ހުރި 6 ބޭފުޅުންގެ އިންޓަވިއުކުރެވުނު. އާދެ، އޭގެ އެއް ބޭފުޅަކު އިންޓަވިއުއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިނުގަތުމުން އެ ބޭފުޅާ ގުޅުއްވާލީ ނަމަވެސް އެ ފޯނަށް ޖަވާބު ނުލިބުނު. އާއިލާއިން އަދި އެހެން 5 ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް މި ލިސްޓުގެ ތެރޭގައި ޝާމިލުކުރެވިފައި ވަނީ. އިންޓަވިއުކުރުމަށް އެތައް ސަބަބުތަކެއް އެބަ ހުރި. އެ ބޭފުޅުން ކުރިން އިންޓަވިއުކުރުމުގައި ފަސް މާއްދާ ވަޒަން އެ ބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅުކުރައްވާ ނަމަ މިންގަނޑު ކަމަށް އެ ބޭފުޅުންގެ ނަންބަރުދިނުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަނީ އެ ބޭފުޅުންނާ އިންޓަވިއުކުރި ތަރުތީބު ނަމޫނާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައި ވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން އެ ނަންބަރުތަކެއް ދޭކަށް ނޫން. އަދި

އޭގެއިތުރުން ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަންގެ މެންބަރު ކަމަށް ކުރިމަތިލައްވާފައިވާ ބޭފުޅުން އިންޓަވިއުކުރައްވާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ދެއްވާފައިވާ މާކްސް އެވްރެޖްކޮށް އެންމެ ގިނަ މާކްސް ލިބިވަޑައިގެންނެވި ތަރުތީބުން ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް ލިބިވަޑައިގެންނެވި ސަތޭކަ އިން ސަތޭކަ، މި ސަތޭކަ ދިރިގަޔާ އުނިވެގެންނުވާ ގޮތް މާކްސް ޖަހާފައި މިވަނީ ވާޓް ފަރާތްތަކަށް. ދެން އެ ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅުތައް ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ ވަނީ މިދަންނަވާ ކޮމިޓީން މާކްސް އެންމެ ގިނައިން ލިބިވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުންގެ ނިސްބަތުން އުސޫލުވެރިކަމާއި ގޮތަށް. އެއީ، މިއާއިއެކުގައި ދިޔުންނުވި 42 ބޭފުޅުންގެ ނަންފުޅުތައް ވެސް އެ ލިސްޓުގައި ހިމެނިފައިވާނެ. އެއީ، އިންޓަވިއުނުކުރައްވާ ބޭފުޅުން، ނުކުރެވިދާނެ 5 ބޭފުޅުންގެ އެ ނަންތަކާއި އޮވެނީ އެއްކޮށް ތަރުތީބުކޮށްލާފައި. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އާދޭ އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީން މަޖިލީހަށް އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ކޮމިޓީން މި ނަންފުޅުތައް ފާސްކޮށްދެއްވުން ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮމިޓީން ހުށަހަޅުއްވާފައި ވަނީ. ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެދި އިދާރީ ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެން ބޭފުޅުންނަށް އެދެންނެވީ ޝުކުރު އަދާކުރަމުން އަޅުގަނޑު އިތުރުނުކުރާނަން. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރާއި ކޮމިޓީ އަށް ކުރައްވާފައިވާ މަސައްކަތްތަކަށްޓަކައި ޝުކުރުދަންނަވަން. މި ރިޕޯޓަށް ވެސް ވާހަކަދެއްކެވުމަށް މިއޮތީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮންމެ ޕާޓީއަކަށް 5 މިނެޓު. އަދި ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއް ބޭފުޅަކަށް 5 މިނެޓުގެ ފުރުސަތެވެ. މި ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށް ޕާޓީތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނަންފުޅުތައް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން މި ވަގުތު. ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕާސަން ގާތުގައި ވަޑައިގެން ނޯންނަމަ އެ ބޭފުޅުން މި ޖަލްސާ އަށް އަވަހަށް ވަޑައިގެންނެވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ތަރަފުން. މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް، ޑީ.އާރް.ޕީގެ ތަރަފުން. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު، ޤައުމީ ޕާޓީގެ ތަރަފުން. މާމިގިލީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް، ޖުމްހޫރީ ޕާޓީގެ ތަރަފުން. ގަލޮޅު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޢަޒީޒް ޖަމާލު އަބޫބަކުރު، ޕީ.އޭގެ ތަރަފުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން. އަދި ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްނުވާ މެންބަރުންގެ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝާދު ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ފަށާނީ ވެސް. އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމަށް.

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޯޕަރޭޝަނުގެ މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުމަށް އާދެ، އިޖްތިމާޢީ ކަންކަމުގެ ކޮމިޓީ އަށް ގޮސް އެ ކޮމިޓީން ކުރައްވާފައިވާ ބުރަ މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރު އަދާކުރަން. ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު މާމިގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލްފާޟިލް ޤާސިމް އިބްރާހީމް މިކަމުގައި ހޭދަކުރެއްވި ވަގުތާއި ކުރެއްވި ބުރަ މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން އެކިއެކި ކޮމިޝަންތަކަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރުމަށް ކޮމިޓީގައި މިކުރާ މަސައްކަތުގައި ބައެއް ފަހަރު ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ދަތިތަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހުނު ކަމުގައި މި ފުރުސަތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ. އެގޮތުން ހާއްސަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޯޕަރޭޝަނަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރުމަށް މިކުރެވިގެން ދިޔަ މަސައްކަތުގައި މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރައްވާ އިޢުލާނަކާ ކުރިމަތިލާ ހުރިހާ ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވާ އެ ހުރިހާ ނަންތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ހޮވަމުން މި ދިޔަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ހިމަނީ މި ޤާނޫނުގެ މި މާއްދާއަކީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޖިއްދީ ގޮތެއްގައި ވިސްނަންޖެހޭ މާއްދާއެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. 100 ވަރަކަށް ބޭފުޅުން ނުވަތަ 200 ވަރަކަށް ބޭފުޅުން ކުރިމަތިލައްވައިފި ކަމުގައި ވިޔަސް ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް އެ ގޮތަށް ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެތޯއާ ސުވާލު އުފެދޭ. ދެން ކުރިމަ ކުރެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތުގައި މިގޮތަށް އިންޓަވިއުކޮށްލުމަށް ކުރެވޭނެ ފުރަތަމަ ތަރުތީބަކަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރުމުގައި ހަމަ ސުވާލު އުފެދޭ. އަދި ހަމަ އެންމެ 42 ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން 36 ބޭފުޅަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓު ދީފި، ދެން އެ ވޯޓުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން 75 އިންސައްތަ އިން މަތިން ވޯޓު ލިބުނު ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި ވޯޓަށްއަޅާއިރު ދެން 36 ބޭފުޅަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓުލާންޖެހޭ ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިއްވަރަކަށް އެ ޕޯސްޓަކަށް ބަލައިލެވޭނީ ވެސް ސުވާލު އުފެދޭ. އާދެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޢާއްމު ގޮތެއްގައި ކޮމިޓީތަކުގައި މަސައްކަތްކުރުމުން ދާއިރު އެއީ ފައިވަރި ވިސްނުން އެހި ކޮމިޝަންތަކާއި ބޯޑުތަކަށް ޢައްޔަންކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މާކުސްދިނުމުގައި ކްރައިޓީރިއާ އަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލަން. ޕްރެޒެންޓޭޝަން ފޮނުވަން އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން. އެކްސްޕީރިއަންސަށް މާކުސް ދީފާ ގޮތަށް ހަމަޖެހިފައި މިއަންނަނީ. އަދި އިންޓެގްރިޓީ އަށް މާކުސްދީފާ ކަމުގައި ބޭނުންކުރުމުގައި މި ވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުކޮށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުގައި ތިބެގެން ދުށަން ބަލައިލިފައި ދާދި މުހިއްމު އިންޓެގްރިޓީއަކަށް އާ ސާފުކަމާ، އާ ސާދާގޮތެއްގައި، އާ ފުރިހަމަ އަށް މާކުސް ދީފާ ހުރުމަކީ މިފަދަ ބަސްމަގަކާ މިއްލިފައި މާކުސް ދޭން އަދަދެއް ކަނޑައަޅާފައި ހުރި މިކަން ނުވޭ. އެކަންކަމުން، އަހަރެމެންގައި މަޖިލީހުން ކުރާ މަސައްކަތުގެ

ތެރެއިން އެއް އުސޫލެއްގެ ތެރެއިން އަދި އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ސިޔާސީ ފިކުރަކާއި ޒާތީ ތަޢައްޞުބެއް ނުގެންގުޅެ
އަޅުގަނޑުމެން އޭގެ ވަންނީ މިކަމަށް ތާއީދު ބަހައްޓާ އިއްތިފާޤުކުރެވުނުކަމުގައި ވަނީ ނަމަ މިއަދުވެސް ފުރިހަމަ އަން
ކޮމިޓީތަކުން މަޝްވަރާކޮށްގެން އިންސާފު މިއަންނަ ސަރުކާރު މި ބައެއް ވެސް ބަރާބަރަށް މަސައްކަތްކޮށްގެން އުސޫލުތައް
ކަނޑައަޅައިގެން ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން ހަމަ އަ ފަރާތް ދަންނަވާ ބަރާބަރަށް. އަޅުގަނޑު ނިންމާލުމުގެ ކުރިން ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވަނީ ބިލުގެ ކޮމިޓީ ބަހުސްގެ ބިލުތަކާއި ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ދަންނަވާ ކުރާ އިތުރު ގޮތެއް މިސާލަކަށް ކޮމިޓީން ފާސްކުރި ޙަޤީޤަތާއި
މަސައްކަތްތަކާއި މަޖިލީހުގެ ކުރިމަތީގައި ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭ މި ދެ ދިރާސާކޮށް ބެލުމަށް ސަރުކާރު
ޤާނޫނު ތަސްދީޤުކުރުމުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅި މަސް ދުވަސް ވީއިރު ޢަމަލުކުރެވޭތޯ ކޮމިޓީން
އަޅުގަނޑުމެން އިޚްތިޔާރުކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ ކޮމިޓީން ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ކޮމިޝަނުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ކޮމިޓީން
އިންތިޚާބު ގޮތް މިގޮތަށް ނިންމައިގެން. އަނެއްކާވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ އަޅުގަނޑުމެން އަތް. ޓީ. ވީގެ
ފާލަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އެދުނު ވީމާ ދެން އަވަހަށް މި ކޮމިޓީން އެކުލަވާލެވިގެންވާ ޤާނޫނުގައި ބައިވެރިކުރާ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ފެންވަރުގައި މި ކޮމިޓީގެ ހަވާލުކުރެވޭ ގޮތް ދެކޭނެއިން. އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ފަރާތުން
ނިންމާލަނީ އަދި ދެއް އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކުރެވުން މަސައްކަތުގައި އެކު، އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން މިކަން
މަސައްކަތުގައި ޝުކުރު އަދާކުރަމުން. ވަބިއްސަލާމް ޢަލައިކުމް.

ރިޔާސަތުން ފާރަވެރިކަން ވޯޓުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ހިސާބުން މަޖިލީހުގެ ދަންފަޅީގެ މަސައްކަތަށް ކުރިއަށް
ރިޔާސަތުން ޙުސައިން މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ބަދަލުގައި ގެއްލުމަށް ކަނޑައަޅާ ގެންދިއުމަށްޓަކައި
ވަޑައިގެންނެވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. (ވޯޓުދެވުމަށްފަހު) بسم الله الرحمن الرحيم. ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010
ބޭރުގެ ސަރުކާރުތަކުގެ ދަށުން އުފައްދާ ކޮމިޓީތަކާއި ބަޖެޓްގެ ކޮމިޝަނަށް ކޮމިޓީން ކަނޑައެޅުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލު ސަރުކާރުގެ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިކަމަށް ގޮތުގެ
ރިޕޯޓަށް ފަރާތުން ބަލައިގަނެވޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ މިހާރު ހިސާބުން މި ދަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓަށް އެހުމާ...
(ވޯޓުދެވުމަށްފަހު) އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ހިނގާ މިހާރު ވަނީ ހަމަޖެހިފައި ކަމަށް.
އޭރުން، އަޅުގަނޑުމެން ބިލުން ފާސްކުރުމަށް ފަރާތަކުން ބިލުގެ ގޮތް ބަލައިގަތުން. އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރުމާއި
ޙާޟިރުވެ މިހާރު މި ހިސާބުން ދެކުނު ކަމެއް ބަލާ ކޮމިޓީން ފަރާތުން ބިލުގެ ވަގުތު ބިލުތަކުގެ ވޯޓުދެވުން. އެހެން،
އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން ހުށަހެޅުމަށް ބިލުގެ ފަރާތުން މަޖިލިސް ހިސާބުން މިދަނީ. އާދެ ބަޖެޓުގެ ކޮމިޓީން
ކޮމިޓީން ވަޑައިގެން އަޅުގަނޑު ކުރުމަށް ބަހުސް ނިމުނު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމެއް ކަމަށް ކޮމިޓީން
ހުށަހެޅުމާއި ބިލުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދަދުގައި މިއަދު ވޯޓަށް ހިއްސާކުރަނީ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މި

ޙާލަތަށް ނަޒަރު ހިންގާފައިވާ ފުރުސަތެއް އަރުވަން އިންނެވި ބޭފުޅަކީ، ތިއްބެވި 2 ބޭފުޅުންގެ ލިސްޓުގައި ކުރިއަށް ނަން އޮތް ބޭފުޅަކީ މާވަށު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު. އެހެންވީމާ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވައިލީން.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم • ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އައްސަލާމްޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010 ބްރޯޑްކާސްޓުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދަންޖެހޭ މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުއްވުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތައް ދިރާސާކުރުއްވުމަށްފަހު ކޮމިޓީން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ރިޕޯޓާ ދޭތެރޭގައި އަހަރެން ކުޑަކޮށް ދަންނަވާލަން މި ފުރުސަތުގެ ބޭނުން ކުރަން. އާދެ، އަހަރެން ހިތުން މިފަދަ ކަމަކަށް އެދިވަޑައިގެން ނަން ފޮނުއްވާ ބޭފުޅުންގެ ހުރިހާ ނަންފުޅުތައް މި މަޖިލީސް އަށް ހުށަހަޅުއްވައިގެން މި މަޖިލީހުން ދިރާސާކުރުއްވުމަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ނަންތައް [illegible] ފައިދާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން އެބައޮތް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން [illegible] [illegible] [illegible] ލިސްޓުގެ [illegible] ފެންނަނީ ހަމަ މިދާއިރާގެ ވަރަށް ޤާބިލު [illegible] ބޭފުޅުންތަކެއް. އާދެ، [illegible] [illegible] ކޮމިޓީން ނިންމަވާފައި ވަނީ 75 މާކްސްއަށް ވުރެ ގިނަ އިން މާކްސް ލިބިވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުންނަށް މިކަމަށް އެކަށީގެންވާ ބޭފުޅުން ކަމަށް ނިންމަވާ ގޮތަށް. މިގޮތުން 40 އަށްވުރެ ގިނަ ނަންފުޅުތައް އޮތް ލިސްޓަކުން 32 ބޭފުޅުން އެބައޮތް މި ކަމަށް [illegible] [illegible]. އަދި އެ ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން ވެސް އިސްކަންދެއްވާ [illegible] ލިސްޓުކުރައްވާފައި އެ އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް މިދެންނެވި 32 ބޭފުޅުންނަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ [illegible] ބޭފުޅުން ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައި މި ވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] ވެސް މަސައްކަތްކުރެއްވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރައްވާ ކަމަށް [illegible]. އެހެންކަމުން މި [illegible] ނިންމަވާފައި އޮތް ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] އެއް [illegible] ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އޮތީ ހަމަ އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] 32 ބޭފުޅުންނަކީ ހަމަ [illegible] ބޭފުޅުންތަކެއް [illegible] [illegible] ގޮސް ހަމަ އަދަދު ހަމަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންވެސް [illegible] [illegible] [illegible] މި 32 ބޭފުޅުންގެ ތަކެއްގައި [illegible] [illegible] މި [illegible] ހަމަ [illegible] ބޭފުޅުން. އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް [illegible] މި ދާއިރާގައި ވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭފުޅުން. އަދި އެހެން ދާއިރާތަކުގައި ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 7 ބޭފުޅަކު [illegible] [illegible] [illegible] 32 ބޭފުޅުން [illegible]. އެ

ނުކުތުމާ އަޅުގަނޑު ހިތުން ހުރިހާ ބާރުލުން ވެސް ގަބޫލުކުރައްވާނެ ކަމަށް އުއްމީދުކުރަމުން މިކަމަށް ބާރުލުންދެން ފުރިހަމަކޮށްދެއްވުމަށް 7 މެންބަރަކު މި 32 ބާރުލުންގެ ތެރެއިން ހުއްޓުމެއް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެގޮތުން ރައްޔިތުންގެމަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނު ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނީ ކަމުދާ ނަންބަރަކަށް ވޯޓު ދެއްވުމަށް މި މަސައްކަތް ވެސް ނިންމާލާނީ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ މަސައްކަތަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް އެކިއެކި ޕާޓީތަކުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މިހާތަނަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާފައި ވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންނެވީ ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް. އަދި ދެންމެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ ނިންމެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ޕީ.އޭ އިން. ދެން މިހާރު ފުރުޞަތު އަރުވާނީ މިއަދު އިންތިޚާބުވެވަޑައިގެންނެވި ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. އެއީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމު ރަޝާދު. އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގައި 5 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތެއް ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. (ވަގުތުކޮޅެއްކަނޑާލުން) ޖަލްސާގެ ގޮނޑިއަށް އަރިހު މިހާރު ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކޮށް ހެދީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން އޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ބަލަހައްޓަވާނެ އެދެން. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނަގަން މި މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުގެ ބައްދަލުވުން ޖަލްސާތަކުގެ ދެވަނަ ނުދެކެން މި ތަނީ. ގާނޫނު މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މިތާ ފަހުގައި މިކަ މެންބަރުންނަށް ވެސް އެބަ މިނިވަން. އެ ބާރުލުންގެ ވެސް ބަލައިލަން އިންސާފު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މެންބަރުންނަށް މެންބަރުން 1 ޖަނަވަރީ ފަހުން އޮތްތާ ނުކުމެގެން ހެއްދެވިކަމުގައި 1:25ގައި ފެށުން ކުރިން ރިޔާސަތުން އިއްތިފާޤުވެވުނުގޮތުގެމަތިން ރިޔާސަތުގައި ބަހައްޓަވައިގެން އިންނެވި މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވަޑައިގެންނެވި ގަޑިއަކު 5 މިނެޓު ފަހުން. އެހެންވީމާ، ހަމަޔަޤީނުން މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން މި ޖަލްސާ މެންބަރުންނަށް ނޫނު ކަނޑައަޅާ ގައިދާ މެންބަރުންގެ ކަންތައްތަކާއި ދެން ޕާޓީތަކުން. ހަމަ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ އިރާދަފުޅާ ވެސް

މީގައި އެބައޮތްކަން އަޅުގަނޑު [illegible] އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. އެ މަނިކުފާނު މި ޖަލްސާ [illegible]
ވަޑައިގެންނެވި [illegible] 5 މިނެޓު ފުރުޞަތު. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން ނިޒާމީ މައްސަލަ [illegible] ހަމަޖެހިފައި އޮންނަނީ ވަކި އުސޫލަކުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު [illegible] މި އަރުވަނީ ކުރިން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ފުރުޞަތު [illegible] އިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝާދަށް.

ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ނާޒިމް ރަޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 16/2010 ބްރޯޑްކާސްޓިންގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދަންޖެހޭ މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަން މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންފުޅުތައް އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރައްވާފައި ހުށަހެޅުއްވި ރިޕޯޓަށް [illegible] ދަންނަވާލަމުން ތާއީދުގައި [illegible] އެކަމާ އަޅުގަނޑުވެސް [illegible] ވާހަކަ ދަންނަވަން. އާދެ، މި ރިޕޯޓަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ އަޅުގަނޑުގެ ޚިޔާލު ތަފާތު [illegible] އެކަމަކު އަޅުގަނޑެން [illegible] ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 28 [illegible]

އެ ބަހަކީ އެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ ބަހަކަށް ވެގެން އެކަން އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ކުރެވޭނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލު ނުކުރަން. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރުވެސް ފެންނަމުން މިދަނީ ޓެކްސްޓްބުކްސްގެ 4 ވަނަ ބާބު ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިބުނާ މީޑިއާގެ [illegible] ހުރިހާ ވާހަކަތަކުގައި [illegible] ޖަނަލިސްޓް އެސޯސިއޭޝަނުން ވެސް އެއްވެސް [illegible] ނުހަދާ އެ ބައެއްގެ ދިފާޢުގައި މަސައްކަތްކުރުމުން ދާތީން. [illegible] ކަމެއް ހިނގަފައި އޮތް ގޮތެއް ސަފުހާތަކުން ބަސްބުނެގެން ނުވޭ. ސަރުކާރުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ސުވާލު ކުރައްވާކަން ވެސް ބަސްބުނެގެން ނުވޭ. ކަން މިހެން ހިނގަމުންދާއިރުގައި ބައެއްގެ [illegible] އަނެއްކާވެސް އެ ބައެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ދެން ހަމަ މި [illegible] ކަންތައްތައް ހިނގަމުން [illegible] [illegible] ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] މިވާ އިޖުތިމާޢީ މީޑިއާ މިއަދަށްވުރެ މާ ބޮޑަށް [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގައިދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކަ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޝަނަށް [illegible] [illegible] ބާރު ވިސްނުންތެރިކަމާ އެކު މި ދާއިރާއާ [illegible] ބޭނުން ގުޅުން [illegible] ބަހަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ދާއިރާ [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގައިދާނެ. މީޑިއާގައި ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވާހަކައެއް ވެސް ހުންނާނެ. ދައުލަތުން [illegible] [illegible] ދައުލަތުން [illegible] ވާހަކައެއް ވެސް ހުންނާނެ. މި ކަންތައްތައް ދަންނަ މިކަންތައްތައް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނާ އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) [illegible]

ފަރާތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު. މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުالله ޢަބްދުއްރަޙީމް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް 5 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތު.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުالله ޢަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނަށް އައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރުންނާ ބެހޭގޮތުގައި ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށްފައިވާ ނަންފުޅުތަކަށް ބަލާއިރުގައި ހަމަ ވަރަށް ގާބިލު ބޭފުޅުންތަކެއްކަމަށްވާތީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައި މިވަނީ 7 ނަމެއް ފާސްކުރުން. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި 7 ނަންފުޅު ފާސްކުރަންޖެހޭ. ހަމަ އެހެންމެ ކޮމްޕޯޒިޝަން މި ކުރިއަށްގެންދިޔައިރުގައި އިންޞާފުން އަދި ބަލާއިރުގައި ބައިވެރިކަން ދެބުރުން އިންޞާފުން ފާސްވާ ދަރަޖައަކަށް މާކްސް ލިބިފައި ވާކަން. އެއީ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރާ ކަމެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި މަސްރަހުގައި އުޅުއްވާ މީޑިއާ ގުޅުންހުރި ގިނަ ބޭފުޅުންތަކެއް އެބޭފުޅުން ތަޖުރިބާ ބެހޭގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީޑިއާގައި މިނިވަންކަން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ފުރިހަމަ ވަރަށް ބޭނުން މަސައްކަތްފަހިވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އެ މީޑިއާގެ މިނިވަންކަން އެކަމުގައި ދެމެހެއްޓުމުގެ މި ހުރި މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު ކޮމިޝަނެއްގެ ގޮތުގައި އަދި އޭގެ ފުރިހަމަ އެ މީގެ ކުރިން ހެދިފައިވާ ކޯޕަރޭޝަންތަކާ މިނިވަން މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިގެން ސަރުކާރުން ބާރާއި ނުފޫޒުގެ ބޭރުން ނުކުތުމުން. އެއީ އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ކަމެއް. އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ މައްޗަށް ބާރު ނުފޫޒު ބޭނުންކުރުމަކީ ވަރަށް ނަމަ ކޮމިޝަނުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން ގެއްލި ނުވަތަ އެ ކޮމިޝަންތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އިތުރު ބުރަވެރިކަން ދިމާވުން އެކަށީގެންނުވާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 32 ކެންޑިޑޭޓުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުނު 42 ކެންޑިޑޭޓުންގެ ތެރެއިން 32 ކެންޑިޑޭޓުންނަށް ލިބިފައިވާ ވޯޓު ހަމަހަމަ، ލިބިފައިވާ ނަތީޖާ 75 އަށް ވުރެ މަތިވެފައިވުން ދަރަޖައެއްގައި ވެސް މި ކޮމިޝަންތަކާއި އަދިވެސް މި ދާއިރާގެ ކަންކަމަށް ގާބިލު ހުނަރުވެރި ބަޔަކު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް އުޅޭކަން. މިހާރު ބޭފުޅުންނަށް މިފަހަރުގެ ކޮމިޝަނުން ފުރުޞަތު ނުލިބުނަސް އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އެހެންކަމުން އޭގެ ބަދަލުގައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ކޮންމެވެސް އެހެން ގޮތަކުން އެ ފުރުޞަތު ދެއްވައިގެން މަސައްކަތްކުރެވެން ދާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ޔަޤީނުން ޤަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރި ކުރައްވާ ކުންފުނިތަކުން އެ ބޭފުޅުންނަށް ވަޒީފާ ހުށަހަޅުއްވައި ފުރުޞަތު މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ގޮތް. ބައިވެރިވެ މީހުންގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން 7 މެންބަރަކު ފާސްކުރީމާ އެއީ އަސްލު ބޭފުޅުންނަކީ ކުރިވާ ބައިވެރިވާނެ ނޫން. މިހެން މިދަންނަވަންޖެހުނީ ޤާނޫނުގައި ލާޒިމުކޮށްފައި އޮތީ 7 މެންބަރުން ފާސްކުރަންޖެހުން ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކޮމިޝަނަށް. އެހެންވީމާ، އެ ކޮމިޝަނަށް 7 މެންބަރުން ފާސްކުރާއިރުގައި 32

މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ހަމަ ގައިމުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ތިބޭނީ އެންމެ ރަނގަޅަށް އެންމެ އިންސާފުވެރިކަމާ އެކު އެ ނެގޭ 7 މެންބަރުންނަށް ތާއީދުކުރުމުގެ މަތީގައި. ޑީ.އާރު.ޕީގެ [illegible] [illegible] [illegible] 7 މެންބަރުންނަށް ޖަހާ ވޯޓު ޑީ.އާރު.ޕީން ޖަހާނީ ހަމަ ސިދާ [illegible] ކަމަށް. އެ ޑީ.އާރު.ޕީގެ ވޯޓު [illegible]، ޑީ.އާރު.ޕީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއަދު ވެސް ސާބިތުވެގެން އެ ދިޔައީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކޮމިޓީގައި 42 މެންބަރުންނާ ބައްދަލުކޮށް އިންޓަވިއުކުރުމުގެ [illegible] މަސައްކަތެއް ކުރައްވައި ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] މި ފުރުޞަތުގައި ޝުކުރު ދަންނަވަމުން ހަމަ [illegible]، [illegible] ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] ކެލާ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޑރ. ޢަބްދުﷲ މައުސޫމަށްވެސް ޝުކުރު ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ [illegible] އެ [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] ސާބަސް [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، މި ރިޕޯޓަށް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެން ނަން ނޯޓުކުރައްވާފައިވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން މި [illegible] ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ [illegible] [illegible] އިތުރު [illegible] ދެ [illegible] [illegible]. [illegible] އެ ދެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެން ނުވާ [illegible] މި އައިޓަމް މި ހިސާބުން ނިންމާލަން އަޅުގަނޑަށް މި ޖެހުނީ. ބްރޯޑްކާސްޓިން ކޮމިޝަނަށް މެންބަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވޯޓަށް އެހުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެޖެންޑާކުރެވިގެން އެޖެންޑާގައި [illegible] [illegible] ވަގުތު [illegible] ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވައިގެން އެ ވަގުތުގައި. އެޖެންޑާވީމާ، އެޖެންޑާގެ އެ އައިޓަމް މިއަދަށް ނިމުނީ.

13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތައް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ އަނެއްކާވެސް ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތުގެ ބަޔަށް. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތުގެ ބަޔަށް. އެއީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10. 10.2- [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޢަޒީޒް ޖަމާލް އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ

މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. މިބަލަން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން ހުރިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ލިސްޓުގައިވާ 3 ނަންބަރުގައި އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު އެބަޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަޑައިގެން ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އިތުރަށް ބޭނުންވާ އެދިވަޑައިގެންނަވާ ކަމަކަށް ވަނީ ވިއްޔާ ނަންބަރުގެ ނޯޓު ކުރެއްވުމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދެން މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެމަތިން ފުރުޞަތު އަރުވަން. އާދެ، މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދެއްކުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެއްވާ ފުރުޞަތަށް ފަހު، އެ ބިލު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޓަކައި ގާނޫނީ ކޮމިޓީ ކުރިމަތީގައި އެކަން ތަފުސީލުކޮށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ވާހަކަފުޅު، އިސްލާމީ ވާހަކަފުޅާ ބެހޭ ވާހަކަފުޅުގައި ކުރިމަތިލި ޤާނޫނީ އެކި ވާހަކަފުޅު ފާޅުކުރެއްވުމަށް ދެއްވީ. މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި މަޖިލީހުގެ މެންބަރު މާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

މާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން މާ ދިގު ވާހަކައެއް ދައްކާލުމުގެ ބޭނުމެއް ނެތް. ސަބަބަކީ، މިއީ ހަމައެކަނި ކުޑަކުޑަ އިސްލާހެއް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ބިލެއް. މި ބިލުގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި އިސްލާހަކީ ޖުމުހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގައި ހުރި މާއްދާއެއް މި ބިލު ހުށަހެޅި ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް މި ބިލު ހުށަހަޅައިގެން ކުރުމަށް ކަމެއް ނުވާނެ. މިކަން މިހެން ހުރުމާއެކު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހުށަހެޅި ބިލުގެ ނަންބަރު ދެ އޮޅުން ފިލުވާ ވަރަށް ސާފުކޮށް ގޮތްތައް ވަރަށް ސަރަހައްދީ ޖެހިގެން ގެނެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވާހަކަދައްކަމުން ގެންދިޔައިން. އާދެ، މިއީ ފެށި 17 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާގެ އިސްލާހެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅި ބިލެއް ނޫން. މިއީ ޤާނޫނީ ކަމެއް ހުށަހަޅާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބިލެއް. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި މި ބިލުން މި މަސައްކަތްކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ޤާބިލުކަން ދަށްކުރުމަށް. އެއާ ޚިލާފަށް މި ބިލުން މި މަސައްކަތްކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ޤާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށް. ޝަރީޢަތް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިދާރާގެ ޚިދުމަތް ވާހަކަދެއްކެވުން ވިދާޅުވި ބިލުން ފެނިގެންދާ ހިސާބުން މި ކުރިމަތިވާ ހާލަތު ޢިނާޔަތް ކުރެއްވުމަށް ޤާނޫނެއް ވަޒަންކުރަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެމިއޮތްނަމަ މި ވިދާޅުވި ފެސް އެބަ އޮންނަ މި ބިލު ވާހަކަދެއްކުމަށް އެއްވެސް މަޖިލީހުގެ ސާފުކުރުމަށްވާކަން. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މި ޤާނޫނީ ބަޔާން ބޭނުން ފެނިގެން ގޮތަކަށް އެއް ދާއިރާ އަދި އެކަމަކު ހަމަ ޙާލަތެއް ނޫން. މި ދާއިރާގައި ދިޔައީ ސަރުކާރު ވަނީ ބަނދަރާ ބިލު ދިޔައިރުގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ވަނީ ފުރިހަމަކަން ޤަޟިއްޔާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޤަޟިއްޔާ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އެ ހުރިހާ ދާއިރާގެ ޤަޟިއްޔާ ކޮމިޓީގެ ޤަޟިއްޔާ ދާއިރާގެ ފުރިހަމަ

ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި ކުރުމުން މަސައްކަތެއްގެ ތެރެއިން މައްޗަށް ބަދަލް އޮންނަ ފުރުސަތުތައް ހަނިވެފައި
ވާތީ ނުވަތަ ގެއްލިފައި ވާތީ އެ ފުރުސަތުތައް ދިނުމަށްޓަކައި ފަންނީ ކަމެއް ހަމަޖެއްސުމުގެ ވާހަކަ މި
ދައްކަނީ. އާދެ، އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން މިއަދު ރާއްޖޭގެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް
ކޯޓުތަކުގައި އެބަ ތިއްބެވި އެ ވިދާޅުވާ ފެންވަރުގެ ބޭފުޅުން. ސެބްޖެކްޓް ފެންވަރުގެ ބޭފުޅުން. އެ ބޭފުޅުންގެ
ތަޢުލީމީ ފެންވަރު މަތިކުރުއްވުމަށްޓަކައި މާލެ ވަޑައިގެން ޑިޕްލޮމާ އާއި، ޑިގްރީ ހައްދަވަމުން ގެންދަވާކަން ވެސް
އެނގޭ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މިހާ އަޅުގަނޑަށް މައުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތްގޮތުގައި އަޅުގަނޑު މި ބުނަން މި
އިޝާރާތްކުރާ ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ޔުނިވަރސިޓީން އެ ޔުނިވަރސިޓީގެ ކުލިއްޔާ އޮފް
ޝަރީޢާ އެންޑް ލޯ އިން ޑިޕްލޮމާ ނުވަތަ ޑިގްރީ ހިފަވަޑައިގަންނަވާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ބަޔަކު ހާސިލުކުރައްވާ
ތިބި ބަޔަކަށް ވަކީލް ދީ ވާހަކަ އެއް ނޫން މި ދައްކަނީ. އަދި މި ބޭބޭފުޅުންނަށް ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ހުނަރު
ކޯޓުތަކުގައި ހަމަ ހުރިހާ ކޭސްތަކެއް އުފެއްދި ފަސޭހައިން އެކި މަސައްކަތްކުރައްވާ ބަލައިބާ
ސިފަކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ބޭފުޅުންނަށް ވަކީލު ލިބުމުގެ ފުރުސަތު ބަންދުވެފައި އޮތުމަކީ
އަޅުގަނޑު ހިތުން އެއީ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ހާލަތު ހަރުދަނާކުރުމަށް އެކަން ބިރުވެރި ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެމު
ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މަސައްކަތްތައް ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި ބައްލަވައި ދެކޭ
ގަވާން މި ދާއިރާއަށް ނެރުމުގެ ވާހަކަ. މިހާރަށް ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ ބައެއް ބޭފުޅުން ކުރިއަށް ގެންދަވާ ވާހަކަ.
އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރުމުގައި ބަހުސްކުރުމުން އަޅުގަނޑުމެން ގޮސްގެން ބޭނު ފަނޑިޔާރުން މިއީ
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އެ ކަންތައް ކުރުމުން ގެންދިޔައީ ވަރަށް އަވަހަށް މަސައްކަތް ނިންމަން ބޭނުންވެފައިވާ
ގޮތުގައެވެ. އެއީ އިނގިރޭސި ނިޒާމުގައި ކޮމަންލޯ ސިސްޓަމް ބެލުމަށް ނިސްބަތް ފަނޑިޔާރުންނާއި
ހިންގުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރި ހިނގަން މަސައްކަތް އަވަސް ކުރުމުން އެއްގޮތަށް
ސިސްޓަމް އަދާކުރައްވާ ދައުރުކުރާ އެހެންވީމާ، އެހެން ފުރިހަމަ އެއް މި ހުރި ކަންކަމަށް ހިތްވަރުދިނުމަށްޓަކައި
ވާކަން އަޅުގަނޑުމެން ޝަރީޢަތުގެ ހުރިގެ ޑރ. [illegible] ދަރިވަރު
އަމިއްލަ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތް ކުރުމަށް ހުރި ކަންކަމުގައި
ދުން އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުން ކުރާ މަސައްކަތް ހަރުދަނާ ކަމުގައި ވާތީ އަޅުގަނޑު ހިތަށް
ނުކުރެވޭ. އާދެ، އަޅުގަނޑު އެދެނީ އަޅުގަނޑު ދައްކަން ހުރި ވާހަކައިގެ ތެރެއިން ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަތައް ވަރަށް
ކުރުކޮށް ވާހަކަފުޅުތައް ޑރ. [illegible] ދެއްކެވި. އެކަމަކުވެސް އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން.
އާދެ، އެއްވެސް ހުށައަޅައި މި އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރަނީ އަޅުގަނޑުގެ ގޮތް ދައްކާ އަޅުގަނޑުގެ
ދައުރުކުރާ ފަދަ ޕޮއިންޓް ކަމަށް ބިލުގެ ނުކުތާތައް އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ނުކުތާއެއް އަޅުގަނޑުގެ ބަސް

މަޤާމަކަށް ތަމްރީނުކުރަން ޒިޔާރަތްކޮށްލައި ވެސް ނުވި. އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ ހަމަ ވަންނީ ގޮތުން ބޭނުންކަމީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިފައި އޮތް ކުޑަކުޑަ ކުށެއް ޤާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަމަށް ރިޔާސަތުން ކުރުވި އޭރުމަ އެކަން އިސްލާހުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ކުޑަކުޑަ ފަންނީ ބޭނުންކަމާ މަސައްކަތްކުރާ ކުރުމުގެ އިސްލާހުތައް އަޅުގަނޑު މި ހުރަހެއް. އެއީ އިނގިރޭސިވަރުގަދަ ދައުލަތްތަކުގެ ޖެނެރަލް އެސޯސިއޭޝަން އެއް އެމެރިކާގެ ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކާއި ކުރިމަތިލާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ އިންސާފާއި ސިޔާސީ ގުޅުން ކުރެވިފައިވާ މީހުން އެބަ ހުރި ޖަވާބު އަދާކޮށް ގޮތުން ދިނުމަށް ކުރާނަމަ ނިކަމެތި ވެސް. ނުވަތަ އަދި މިގޮތުގައި ކޯޓުގައި ތިބި މިދުވަސް ބޭފުޅުންނަށް އެމެރިކާގެ ބޮޑުތަކުން ދިވެހި ސަރުކާރުން ގުޅުނީ ދެއްވާފައި އެބައޮތް އެ ބޭފުޅުން ތަޢުލީމީ 2 އަހަރު ނުވަތަ 3 އަހަރު އެއީ ޖުމްލަ ނުވަތަ ޖެހޭ ނިންމަވައިގެން ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ތަމްރީން، ވަނީފާރަނާ އެކު ތަމްރީން ހެދުމަށް ނިކުމެވޭ އެ ބޭބޭފުޅުންނަށް ގޮވާލުމެއް ހިޔާލު ދުނިޔޭގައި ފަނޑިޔާރުންގެ ފުރުސަތު ދެއްވާފައި ކަމަށް އެމެރިކާގެ ކުލަ ކުރުވުމަށް އޮތީ. މިފަދަ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަދާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަރުމަ ފަރުމާ ހަދާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަރުމަ ހުރަސްއެޅުމަކީ އަޅުގަނޑު ހިތުން ބޭނުންކުރި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުން ގެންދަވަމުން ސިޔާސަތު ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލު ނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، ބައެއް ބޭފުޅުން މި ބާރު ދީފައި ބަންދުކުރައް ހައްސާސް ގޮތަކަށް ފަރާތަކުން ދޭހަވިޔަސް. އަޅުގަނޑު މި ބާރު ހުރަހަކީ މަޝްވަރާ އިނގިރޭސިވަރުގަދަ ގަލަނޑު ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އެ ބޭފުޅުންނާ ދެކޮޅު އަޅުގަނޑުގެ އެއްވެސް ހިތްހަމަޖެހުމެއް ނެތް. ބަޔަކު އަޅުގަނޑު ބާރު ހުރަހަކީ ކޯޓުތަކުގެ ބަޔަކު ބަލައިގަތުން ވާނީ. ހަމަ ބޭފުޅުން ކުރަމުން ހުރި ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެ އެބަ ބާރު ކޮއްލުމަށް. އެހެންވީމާ، މިއީ މި ބާރެއް ބޭނުންކޮށް އޮފީސް ގަވާއިދު ހަމަޖެހިފައި ހުރީ ހޯދަން. އަޅުގަނޑު އެދެން އަޅުގަނޑު ހުރަހެއް ބާރުގެ މިންވަރާއި ވިސްނާފައި ހިތްހަމަޖެހޭ އަޅުގަނޑު ބާރު ހުރަހެއް ސަލާމަތުގެ ފަރާތުން ވަރަށް ގިނަ ސަލާމަތް. އެހެންނަމަވެސް އެއީ ހުރިހާ ސަލާމަތް ނޫން. އޭގެ ބައެއް ސަލާމަތް އިންސާނުން ޖ.ސ.އ.ހ.ޤ.ޝ. ފަދަ ވިލާތްތަކުން. އެ މަނިކުފާނުގެ އަޅުގަނޑު ޝަކުވާ ބަލާކުރަން. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑު އަސްލު މި ބާރު ހުރަހަކީ ސަލާމަތި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުރިން ބައެއް ބޭފުޅުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ފަރާތުން މިބާރު އަނބުރާ ނަގާކަށް އަޅުގަނޑު ގަސްތެއް ނުކުރަން. މި ބޭފުޅުންގެ ކަމުގެ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑު އެދެނީ މި ބާރު ކޮމިޓީއަކަށް ޙަވާލުކުރައްވައިދެއްވުމަށް ޤަވާއިދުތަކެއް ހަދައްވަން. އަދި ކޮމިޓީން ނިންމަވާ ގޮތެއް މަޖިލީހަށް އަދި އަނބުރައި ގެނެސް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ފޮނުވައިދެއްވުމަށް ގަވާއިދުހެދުމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ހިތުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އަދާކުރެވިފައި މިއޮތީ. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އިއްޔެ ބައްލަވަން އިސްލާމްދީނުގެ ކަންކަން، ކުރަންޖެހިފައި ކަމުގެ އެ އިސްލާހު ކުރަމުންދަނީ އަޅުގަނޑުގެ ހެދުމާ ވާހަކަ ކަމަށް ފެނިލަން އަޅުގަނޑު ހުރަހެއް. ބާރު ވާނުވަތަ ކުރިއަށްދިޔައީ ނުކުރެއްވުން އަދި ކޮމިޓީ އަށް ގެނެއްސަވައި ނިންމަވާފައި އެއީ މި މަޖިލީހުގެ ދުސްތޫރުގެ އިސްލާހުގައި އޮތް ޖާނާ އެއް. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ މި ބޭފުޅުން އަދާކުރައްވަންވާ ގޮތަށް އަދާކުރައްވާނެ އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި އެއްވެސް ކަހަލަ ޝައްކެއް އެއް ނުކުރަން.

ހަމަ އަޣްލަބިއްޔަތުން ނިންމާ ކޮންމެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު އިޙްތިރާމްކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ އަޅުގަނޑުގެ މި ވާހަކަފުޅުތަކަށް ތި ބޭފުޅުން ތަންކޮޅެއް ފުންކޮށް ރިޢާޔަތްކުރައްވާ އަޅުގަނޑު މި ބިލު ހުށަހެޅި ސަބަބުތައް އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ދިރާސާކުރައްވާ މީގެ [illegible] [illegible] ފުންކޮށް ވިސްނާވަޑައިގަތުން އެދޭ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން މި ބިލު މެދު ގޮތެއް ނިންމަވުމުގެ ކުރިން ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވައިގެން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި ވާހަކަތަކުގެ އަލީގައި ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކުރައްވާ ދިރާސާކުރެއްވުމަށްފަހުގައި އަނބުރާ ތަޅުމަށް ފޮނުއްވައިގެން މި ބިލު މެދު ގޮތެއް ނިންމަވާދެއްވުން ކަމަށް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށްޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށް މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލު [illegible] [illegible] މި ބިލު މެދު މަޖިލީހުން ނިންމަވާ ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް. އެކަން އޮންނާނީ އެޖެންޑާކުރެވިގެން ވޯޓަށް އެހުމުގެ ވަގުތުގައި. އެހެންވީމާ، އެކަން އެޖެންޑާކުރެވޭ ދުވަހެއްގައި އާ މަސައްކަތް އޮންނާނެ ވާހަކަ ތިއަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލަން. ދެން މިއަދު [illegible] [illegible] [illegible] 2 ޖަހާ [illegible] ފެށިގެން ޖަލްސާގެ [illegible] ހިނގަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތަށް އަދި މިހާރު [illegible] ދައްކާ ގޮތަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނަގައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible] ތިޔަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ރިޔާސަތަށް ދެއްވަމުން ގެންދެވި އެއްބާރުލުމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމުން އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ނިންމާލަނީ. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ މާދަމާ. މި ހިނގާ މާޗް މަހުގެ 22ވާ އަންގާރަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00ގައި މި ތަޅުމުގައި.

والحمد لله رب العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.